

Zakon o vodama

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 27/2007 i u "Službenom listu CG", br. 32/2011, 47/2011, 48/2015 (čl. 59-62. nisu u prečišćenom tekstu), 52/2016, 55/2016 - drugi zakon, 2/2017 - drugi zakon i 80/2017 - drugi zakon i 84/2018 (čl. 37. nije u prečišćenom tekstu).

I OPŠTE ODREDBE

Sadržaj zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se pravni status i način integralnog upravljanja vodama, vodnim i priobalnim zemljištem i vodnim objektima, uslovi i način obavljanja vodne djelatnosti i druga pitanja od značaja za upravljanje vodama i vodnim dobrom.

Sredstva za finansiranje poslova upravljanja vodama obezbjeđuju se u skladu sa posebnim zakonom.

Primjena zakona

Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na:

- površinske i podzemne vode i mješovite vode ušća rijeka koje se ulivaju u more;
- mineralne i termalne vode;
- vodno dobro;
- nalazišta vode za piće u teritorijalnom moru;
- vode priobalnog mora od zagađivanja s kopna.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na korišćenje mineralnih i termalnih voda za dobijanje mineralne sirovine ili geotermalne energije.

Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog ministarstva nadležnog za poslove voda (u daljem tekstu: Ministarstvo), uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove pomorstva, utvrđuje liniju razgraničenja kopnenih voda i voda priobalnog mora.

Osnovni principi upravljanja vodama

Član 3

Upravljanje vodama i vodnim dobrom vrši se na način kojim se:

- sprječava pogoršavanje, štiti i poboljšava status vodenih ekosistema, kao i kopnenih i močvarnih ekosistema koji su direktno zavisni od vodenih sistema;
- obezbjeđuje dobar status voda;
- podstiče privredni i društveni razvoj;
- štiti i unaprijeđuje vodeni ekosistem u cjelini kroz specifične mjere progresivnog smanjenja ispuštanja, emisija i gubitaka prioritarnih supstanci i prekida ili postepenog faznog ukidanja ispuštanja, emisija i gubitaka prioritarnih opasnih supstanci;
- promovise održivo korišćenje voda zasnovano na dugoročnoj zaštiti raspoloživih vodnih resursa;
- obezbjeđuje progresivno smanjenje zagađivanja podzemnih voda i sprječava njeno dalje zagađivanje;
- doprinosi ublažavanju efekata poplava i suša.

Upravljanjem vodama i vodnim dobrom u skladu sa stavom 1 ovog člana, doprinosi se:

- obezbjeđenju odgovarajuće kvalitetne površinske i podzemne vode za potrebe održivog, izbalansiranog i pravičnog korišćenja vode;
- značajnom smanjenju zagađivanja podzemnih voda, zaštiti kopnenih i voda priobalnog mora, realizaciji ciljeva utvrđenih odgovarajućim međunarodnim sporazumima, uključujući one sporazume kojima je cilj prevencija i eliminacija zagađenja morske sredine;
- obezbjeđenju uslova za učešće javnosti u postupku donošenja odluka koje se odnose na vode;
- izbjegavanju i rješavanju sukoba interesa u zaštiti i korišćenju voda.

Vodna djelatnost

Član 4

Vodna djelatnost je djelatnost od opšteg interesa za Republiku Crnu Goru (u daljem tekstu: Republika).

Vodnom djelatnošću iz stava 1 ovog člana smatra se: upravljanje vodama, obezbjeđenje i korišćenje voda, uz dugoročnu zaštitu kvaliteta voda i vodo-izvorišta, zaštita voda od zagađivanja, uređenje voda i vodotoka i zaštita od štetnog dejstva voda.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) aglomeracija je oblast gdje su stanovništvo i/ili privredne djelatnosti koncentrisane tako da se komunalna otpadna voda može sakupljati i sprovesti do postrojenja za prečišćavanje ili do krajnje tačke ispuštanja;
- 2) akvifer (vodonosni sloj) je potpovršinski sloj ili slojevi stijena ili drugih geoloških struktura dovoljne poroznosti i propusnosti koji omogućavaju prirodan protok podzemnih voda ili zahvatanje značajnih količina podzemnih voda;
- 3) ciljevi životne sredine obuhvataju sprječavanje pogoršanja, zaštitu, unaprjeđivanje i obnavljanje svih vodnih tijela površinskih voda i zaštitu, unaprjeđenje i obnavljanje svih tijela podzemnih voda, radi ostvarivanja dobrog statusa površinskih i podzemnih voda i zaštićenih oblasti;
- 4) direktno ispuštanje u podzemnu vodu je ispuštanje zagađivača u podzemnu vodu bez filtracije kroz površinske i podzemne slojeve zemljišta;
- 5) dobar ekološki potencijal je status jako modifikovanog ili vještačkog vodnog tijela, klasifikovanog u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 6) dobar ekološki status je status vodnog tijela površinske vode, klasifikovan u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 7) dobar hemijski status podzemne vode je hemijski status vodnog tijela podzemne vode koji ispunjava uslove u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 8) dobar hemijski status površinske vode je hemijski status u skladu sa ciljevima životne sredine za površinske vode iz člana 73 stav 1 tačka 1 ovog zakona odnosno hemijski status vodnog tijela površinske vode u kojem koncentracija zagađujućih supstanci ne prekoračuje standarde kvaliteta životne sredine utvrđene propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 9) dobar kvantitativni status vodnog tijela je status koji je utvrđen propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 10) dobar status podzemnih voda je status (stanje) koji je podzemna voda dostigla kada je njen kvantitativni i hemijski status najmanje "dobar";
- 11) dobar status površinske vode je status (stanje) vodnog tijela površinske vode kada su njegovi ekološki i hemijski status najmanje "dobri";
- 12) ekološki prihvatljiv protok je protok, nizvodno od akumulacije (brane) ili vodozahvata, koji obezbjeđuje očuvanje prirodne ravnoteže i vodenih ekosistema;
- 13) ekološki status je kvalitet strukture i funkcionisanja vodenog ekosistema neposredno zavisnog od površinske vode u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 14) ekosistemi su akvatični, poluakvatični i kopneni ekosistemi, koji su neposredno ili posredno zavisni od voda;
- 15) 1 E.S. (jedan ekvivalentni stanovnik) je organsko biorazgradivo opterećenje koje ima petodnevnu biohemijsku potrošnju kiseonika (BPK5) od 60 grama kiseonika na dan;
- 16) estuar je prelazna oblast na ušću rijeke između slatke vode i priobalne morske vode;
- 17) eutrofikacija je obogaćivanje vode nutrijentima, naročito jedinjenjima azota i/ili fosfora, koje izaziva ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvara nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi i kvaliteta te vode;
- 18) granična vrijednost emisije je masa izražena određenim specifičnim parametrima, koncentracija i/ili nivoa emisija, koji se ne smije prekoračiti u jednom ili više perioda, a može se odrediti za određene grupe ili kategorije supstanci i obično se određuje na mjestu gdje se efluenti ispuštaju iz instalacije, ne uzimajući u obzir razblaženje pri njihovom utvrđivanju, a u slučajevima indirektnog ispuštanja u vodu, može se pri utvrđivanju graničnih vrijednosti emisija uzeti u obzir efekat postrojenja za prečišćavanje otpadne vode, uz obezbjeđenje da se garantuje ekvivalentni nivo zaštite životne sredine u cjelini i da to neće voditi ka povećanju nivoa zagađenja životne sredine;
- 19) inundaciono područje je pojas zemljišta između korita za malu vodu i granične (poplavne) linije korita za stogodišnju vodu, na području na kojem nijesu izgrađeni objekti za zaštitu od štetnog dejstva voda (neuređeno inundaciono područje), odnosno prostor između korita za malu vodu i spoljne nožice objekta izgrađenog za zaštitu od poplava, uključujući i pojas zemljišta potrebnog za njegovo redovno održavanje (uređeno inundaciono područje);
- 20) istraživanje podzemnih voda je utvrđivanje geoloških, hidrogeoloških, hidrodinamičkih, hidroloških, fizičko-hemijskih, bioloških i bakterioloških svojstava akvifera i posebnih voda;
- 21) izvorište je prostor (izvor, dio rijeke ili jezera, akumulacija ili njen dio i akvifer ili njegov dio) na kome se zahvata ili predviđa zahvatanje vode za korišćenje;
- 22) jako modifikovano vodno tijelo je tijelo površinskih voda koje je usljed fizičkih promjena nastalih djelovanjem čovjeka, značajno promijenilo svoje karakteristike, u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;
- 23) javna kanalizacija je sistem za prikupljanje, prečišćavanje i ispuštanje otpadnih i atmosferskih voda naselja i

privrede u odgovarajuće prijemnike-recipiente;

24) javni vodovod je sistem koji predstavlja skup uzajamno povezanih tehničko-sanitarnih objekata i opreme, izgrađen radi obezbjeđenja sanitarno-higijenski ispravne vode za stanovnike i privredu urbanih naselja;

25) jezero je cjelina kopnene stajaće vode;

26) kombinovani pristup je kontrola ispuštanja i emisije supstanci u površinske vode u skladu sa članom 80a ovog zakona;

27) kontrola emisije je kontrola koja zahtijeva specifično ograničenje emisije (graničnu vrijednost emisije ili drukčije utvrđeno ograničenje ili uslova prirode i drugih karakteristika emisije ili uslova rada koji utiču na emisiju);

28) kopnene vode su stajaće i tekuće vode na površini zemlje i sve podzemne vode na kopnenoj strani od linije od koje se mjeri širina teritorijalnih voda;

29) korito za malu vodu (korito) je udubljenje kroz koje teku male i srednje vode vodotoka, odnosno koje je stalno pokriveno vodama prirodnih jezera i drugih površinskih voda;

30) korito za veliku vodu je prostor koji plavi, odnosno preko kojeg teče velika vođa povratnog perioda jednom u 100 godina, odnosno prostor između objekata izgrađenih za zaštitu od poplava, kao i prostor pokriven vodama jezera, odnosno akumulacija pri visokim vodostajima vjerovatnoće pojave jednom u 100 godina;

31) kvantitativni status je stepen uticaja na vodno tijelo podzemnih voda zbog direktne ili indirektno eksploatacije;

32) lokalni vodovod je vodovod u naselju ili izvan naselja koji služi za snabdijevanje vodom jednog ili grupe stambenih ili privrednih objekata;

33) mape opasnosti od poplava su mape koje prikazuju obim poplave, dubinu, odnosno vodostaj i brzinu toka, odnosno protok vode;

34) mape rizika od poplava su mape izrađene na osnovu mapa opasnosti od poplava, koje prikazuju moguće štetne posljedice poplava na zdravlje ljudi, životnu sredinu, kulturno nasljeđe, privredne aktivnosti i druge informacije od značaja za upravljanje rizikom od poplava;

35) materijal u vodotocima je šljunak, pijesak, mulj, bilje i drugi slični prirodni ili vještački materijali;

36) mineralna voda je podzemna voda prirodno obogaćena mineralnim supstancama u količini većoj od 1 gr/l;

37) mješovite vode su tijela površinske vode u blizini ušća rijeka, koje su po karakteru djelimično zasoljene usljed njihove blizine priobalnim morskim vodama i koje su pod uticajem slatkovodnih dotoka;

38) močvarna ili barska zemljišta su područja na kojima je nivo vode povremeno ili stalno iznad površine terena, odnosno na kojima podzemna voda ima stalan ili povremen dodir sa površinskom vodom ili na kojima površinska voda usljed geološkog sastava tla ne može ponirati;

39) morska obala je pojas kopna uz more širine najmanje šest metara računajući od linije do koje dopiru najveći talasi, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno;

40) mulj je kanalizacioni mulj obrađen ili neobrađen iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;

41) nadležni organ je organ koji vrši poslove državne uprave u oblasti voda, a koji je naveden u članu 151 ovog zakona;

42) obala je pojas zemljišta koji se proteže neposredno uz korito za veliku vodu vodotoka, jezera, akumulacije i drugih površinskih voda širine do 20 metara za vode od značaja za Crnu Goru, odnosno do 10 metara za vode od lokalnog značaja, zavisno od veličine vodotoka, jezera, akumulacije i drugih površinskih voda i konfiguracije terena;

43) odgovarajuće prečišćavanje je prečišćavanje otpadnih voda bilo kojim postupkom i/ili sistemom dispozicije, kojim se postiže da poslije ispuštanja, prijemna voda zadovoljava kriterijume kvaliteta utvrđene ovim zakonom;

44) opasne supstance su supstance ili grupe supstanci koje su otrovne, postojane i podložne bioakumuliranju i druge supstance ili grupe supstanci koje ekvivalentno podižu nivo opasnosti utvrđen propisima;

45) prioritetne supstance su supstance koje predstavljaju značajan rizik za akvatičnu životnu sredinu čija se lista utvrđuje propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona, a prioritetno opasne supstance su supstance koje su identifikovane kao izabrane prioritetne supstance i koje predstavljaju povećan rizik za zdravlje ljudi i životnu sredinu, a lista i mjere koje se moraju primijeniti u vezi sa njima utvrđuju se propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;

46) otpadna voda je voda koja je promijenila svoje fizičke, hemijske ili biološke osobine kao rezultat ljudske aktivnosti;

47) pitka voda odnosno voda za piće je voda koja po svojim karakteristikama zadovoljava propisane kriterijume iz oblasti zaštite zdravlja;

48) podzemne vode su sve vode koje su ispod površine tla u zasićenoj zoni i u direktnoj su vezi sa tlom ili podpovršinskim slojem;

49) poplava je privremena pokrivenost vodom zemljišta, koje obično nije prekriveno vodom, uključujući poplave koje uzrokuju rijeke, bujice, povremeni vodotoci, jezera, morske vode u priobalnim područjima i podzemne vode, osim poplave iz kanalizacionih sistema;

50) poplavni rizik je kombinacija vjerovatnoće poplavnog događaja i potencijalnih štetnih posljedica poplavnog događaja na zdravlje ljudi, životnu sredinu, kulturnu baštinu i privredne aktivnosti;

51) površinske vode su kopnene vode, izuzev podzemnih voda, mješovite i priobalne morske vode, a u odnosu na hemijski status obuhvaćene su još i teritorijalne vode;

52) prijemnik (recipient) je prirodni i vještački vodotok, jezero, akumulacija, more i zemljište u koje se ispuštaju otpadne i atmosferske vode;

53) priobalne morske vode su površinske morske vode na strani prema kopnu ograničene linijom čija je svaka tačka udaljena jednu nautičku milju od granične linije od koje se mjeri širina teritorijalnih voda sa proširenjem, ukoliko je to potrebno do spoljne granice mješovitih voda;

- 54) promjena režima voda je svaka promjena u režimu voda, nastala kao rezultat prirodnih ili ljudskih aktivnosti;
- 55) ranjivo područje je područje zemljišta sa kojeg oticanje i procjeđivanje voda može dovesti do povećanja zagađenja voda, koje su već zagađene ili im prijeti zagađivanje nitratima ili voda koje su eutrofne ili podložne eutrofikaciji;
- 56) raspoloživi resurs podzemnih voda je višegodišnji prosjek ukupnog prihranjivanja vodnog tijela podzemne vode, umanjen za višegodišnji prosjek tečenja, potreban za postizanje ciljeva ekološkog kvaliteta povezanih površinskih voda u skladu sa članom 73 stav 2 i članom 75 stav 5 ovog zakona kako bi se izbjeglo svako znatnije pogoršanje ekološkog stanja tih voda i nanošenje znatne štete povezanim kopnenim ekosistemima;
- 57) regionalni vodovod je vodovod koji snabdijeva vodom dva ili više naselja na području više opština;
- 58) rijeka je kopneno vodno tijelo, koje najvećim dijelom teče po površini zemlje i koje može dijelom svog toka teći ispod površine zemlje;
- 59) tječni nanosi (naplavine) su trajni ili privremeni nanosi rijeka i bujica (šljunak, pijesak), koji se nalaze na vodnom zemljištu;
- 60) riječni podsliv je površina zemlje sa koje sve površinske vode kroz niz vodotoka, rijeka, odnosno kroz jezero i podzemnim putem, teku u određenu tačku vodotoka (obično jezero ili ušće u drugu rijeku);
- 61) rječni sliv je površina zemlje sa koje se sve površinske vode kroz jedan ili više vodotoka, rijeka, odnosno kroz jezero i podzemnim putem, ulivaju direktno u more kroz jedinstveno ušće, rukavac ili deltu;
- 62) seoski vodovod je sistem za snabdijevanje vodom za piće seoskog naselja ili njegovog dijela;
- 63) slatka voda je voda koja se prirodno javlja sa niskim koncentracijama soli koja je pogodna za zahvatanje i tretman radi proizvodnje vode za piće;
- 64) standard kvaliteta životne sredine su koncentracije određene zagađujuće supstance ili grupe zagađujućih supstanci u vodi, sedimentu ili bioti koje ne smiju biti prekoračene u cilju zaštite ljudskog zdravlja i životne sredine;
- 65) status podzemnih voda je status (stanje) tijela podzemnih voda, određeno njegovim kvantitativnim ili hemijskim statusom i to onim kojim se iskazuje slabiji status;
- 66) status površinskih voda je status (stanje) površinskog vodnog tijela, određeno njegovim ekološkim ili hemijskim statusom i to onim kojim se iskazuje slabiji status;
- 67) termalna voda je podzemna voda prirodno povišene temperature, čija je temperatura jednaka ili veća od 20°C;
- 68) termo - mineralna voda je termalna voda sa osobinama mineralnih voda;
- 69) trajna zabrana kupanja je zabrana kupanja na određenoj lokaciji ili preporuka da se izbjegava kupanje, koja traje najmanje jednu sezonu kupanja;
- 70) veliki broj kupača je broj kupača koji se određuje na osnovu broja kupača iz prethodnih godina ili na osnovu raspoložive infrastrukture i opreme;
- 71) vještačko vodno tijelo je vodno tijelo površinskih voda nastalo kao rezultat ljudske aktivnosti;
- 72) voda namijenjena za ljudsku upotrebu je voda:
- u izvornom stanju ili nakon tretmana koja je namijenjena za piće, kuvanje, pripremu hrane ili druge potrebe domaćinstva, bez obzira na njeno porijeklo i bez obzira da li je dostava iz distributivne mreže, iz cistijemi ili iz boca, odnosno posuda za vodu;
 - koja se upotrebljava u bilo kojoj proizvodnji hrane radi izrade, čuvanja ili marketinga proizvoda ili supstanci namijenjenih ljudskoj potrošnji, pod uslovom da se nadležni nacionalni organi saglase da kvalitet vode ne može da utiče na zdravstvenu ispravnost namirnice u završnoj formi;
- 73) vodne usluge su usluge javnog vodosnabdijevanja i javne kanalizacije;
- 74) vodni bilans je kvalitativni i kvantitativni odnos raspoloživih i potrebnih količina površinskih i podzemnih voda u određenom periodu i na određenom prostoru;
- 75) vodni informacioni sistem je sistem kojim se obezbjeđuje sakupljanje, obrada i distribucija svih potrebnih informacija u oblasti voda i informisanja javnosti;
- 76) vodni minimum je minimalni protok vode, nizvodno od akumulacije (brane) ili vodozahvata, koji se mora obezbijediti za zadovoljavanje racionalnih potreba nizvodnih korisnika;
- 77) vodni resursi su sve površinske i podzemne vode, po količini i kvalitetu;
- 78) vodni režim je kvalitativno i kvantitativno stanje podzemnih i površinskih voda na određenom prostoru u određenom vremenu;
- 79) vodni sistem je sistem koji čine funkcionalno povezani prirodni ili vještački vodotoci sa pripadajućim vodnim građevinama (objektima) na određenom prostoru;
- 80) vodno područje je područje kopna i mora, koje čini jedan ili više susjednih rječnih slivova, odnosno podslivova, na teritoriji Crne Gore, sa pripadajućim podzemnim i obalnim morskim vodama, u skladu sa članom 21 ovog zakona, koje je određeno kao osnovna jedinica za upravljanje vodama;
- 81) vodno pravo je pravo na posebnu upotrebu, odnosno korišćenje vode i vodnog dobra ili rječnih nanosa u skladu sa ovim zakonom;
- 82) vodno tijelo podzemnih voda je određena zapremina podzemne vode unutar jednog ili više akvifera;
- 83) vodno tijelo površinskih voda je poseban i značajan, element površinske vode kao što je jezero, akumulacija, potok, rijeka ili kanal, dio potoka, rijeke ili kanala, mješovita voda ili pojas priobalne morske vode;
- 84) vodno zemljište je zemljište koje čine korito i obale vodotoka, jezera, obalnog mora, akumulacije i drugih površinskih voda;
- 85) vodotok je korito tekuće vode zajedno sa obalama, odnosno udubljenje na zemljištu koje se dobro primjećuje sa

vodom koja njime stalno ili povremeno teče;

86) zagađivač je pravno ili fizičko lice, koje direktnim ili indirektnim djelovanjem ili propuštanjem djelovanja prouzrokuje zagađenje voda i živome sredine;

87) zagađivanje je direktno ili indirektno uvođenje, kao rezultat aktivnosti čovjeka, supstanci ili toplote u vazduh, vodu ili zemljište, a koje može biti štetno po ljudsko zdravlje ili kvalitet akvatičkih ekosistema ili suvozemnih ekosistema direktno zavisnih od vodenih ekosistema ili koje umanjuje ili ometa uobičajena i druga legitimna korišćenja životne sredine;

88) zagađujuća supstanca je svaka supstanca koja može da izazove zagađenje vode i koja je utvrđena propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona;

89) zaštićena područja su područja koja se koriste ili su namijenjena za zahvatanje vode za ljudsku upotrebu u prosječnoj količini većoj od 10 m³/dan ili za snabdijevanje više od 50 stanovnika, uključujući i zone njihove zaštite, namijenjena zaštiti ekonomski značajnih akvatičnih vrsta, namijenjena rekreaciji, uključujući i područja određena za kupanje, podložna eutrofikaciji i osjetljiva na nitrata i područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje statusa voda bitan uslov za njihov opstanak i reprodukciju;

90) zemljište ugroženo od erozije je zemljište na kome usljed dejstva vode i vjetra nastaju pojave spiranja, brazdanja, podriavanja i klizanja, kao i zemljište podložno tim uticajima.

II VODE I VODNO DOBRO

Svojinski režim, upravljanje i korišćenje voda

Član 6

Vode, kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa, u državnoj su svojini.

Vode se mogu koristiti na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Podjela voda

Član 7

Vode se dijele na tekuće i stajaće vode na površini zemlje i podzemne vode na kopnu i moru.

Tekuće vode su prirodni vodotoci, kao što su bujice, potoci i rijeke, bez obzira da li imaju stalan ili povremen tok i vještački vodotoci - kanali, uključujući i nastale izmještanjem prirodnog vodotoka ili djelimičnim zahvatanjem vode tog vodotoka ili iz stajaće vode.

Stajaće vode su priobalne morske vode, prirodna jezera, uključujući i ona koja presušuju, ribnjaci, bare, močvare i drugi "sakupljači" voda (napuštena eksploataciona polja, bočne retenzije i sl.), koji imaju stalan ili povremen dotok ili oticanje tekućih ili podzemnih voda.

Stajacim vodama smatraju se i vodne akumulacije, koje su nastale pregrađivanjem tekućih voda ili drugim zahvatima u prostoru.

Vode od značaja za Republiku i lokalnog značaja

Član 8

Vode na teritoriji Republike, prema značaju ili prekograničnom uticaju, dijele se na vode od značaja za Republiku i vode od lokalnog značaja.

Vode od značaja za Republiku utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Vode od značaja za Republiku upisuju se u registar koji vodi organ državne uprave nadležan za poslove upravljanja vodama (u daljem tekstu: nadležni organ uprave).

Vode manjih vodotoka i izvora do 30 l/s u hidrološkom minimumu, ako njihovo korišćenje nije namijenjeno za regionalno ili javno vodosnabdijevanje ili ako za njihovo korišćenje vodne akte ne izdaje nadležni organ uprave, koji izviri, ulivaju se ili uviru na području opštine, kao i druge vode koje nijesu obuhvaćene stavom 2 ovog člana, smatraju se vodama od lokalnog značaja.

Vode od lokalnog značaja upisuju se u registar koji vodi nadležni organ lokalne uprave.

Vodno dobro

Član 9

Vodno dobro, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- prirodna i vještačka vodna tijela;
- vodno zemljište.

Vodno zemljište iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- zemljište na kojem je površinska voda trajno ili povremeno prisutna, usljed čega se oblikuju posebni hidrološki,

geomorfološki i biološki odnosi, koji određuju vodne i od vode zavisne ekosisteme;

- korito za veliku vodu tekućih voda, uključujući ostrva i obale, do izrazite geomorfološke promjene;
- zemljište potopljeno stajaćim vodama, koje obuhvata obalu, do najvišeg zabilježenog vodostaja;
- napuštena rječna korita, koje voda povremeno plavi, močvare i zemljišta koje voda povremeno plavi zbog intervencija u prostoru;
- uređeno inundaciono područje;
- zemljište ispod i pored vodnih objekata.

Vodno dobro je od opšteg interesa i koristi se na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Vodno dobro, prema značaju, dijeli se na vodno dobro od značaja za Republiku i vodno dobro od lokalnog značaja, prema podjeli voda izvršenoj u skladu sa članom 8 ovog zakona.

Vodno zemljište može biti u privatnoj i državnoj svojini, u skladu sa zakonom.

Priobalno zemljište

Član 10

Priobalno zemljište, u smislu ovog zakona, čini pojas zemljišta širine 15 m za vode od značaja za Republiku i 10 m za vode od lokalnog značaja od granice vodnog zemljišta, koji, po pravilu, služi za održavanje zaštitnih objekata i korita za veliku vodu i druge aktivnosti u upravljanju vodama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Vlada može utvrditi i drukčiju širinu pojasa priobalnog zemljišta, ukoliko je to potrebno zbog:

- 1) zaštite voda, vodenih i priobalnih ekosistema;
- 2) uređenja voda;
- 3) zaštite dobara posebnih vrijednosti i kapitalnih objekata;
- 4) obavljanja drugih poslova od opšteg interesa u skladu sa ovim zakonom;
- 5) omogućavanja opšteg korišćenja vodnog dobra.

Određivanje granica vodnog zemljišta

Član 11

Granice vodnog zemljišta utvrđuje nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave.

Oznake i granice vodnog zemljišta na predlog nadležnog organa iz stava 1 ovog člana, upisuju se u katastar nepokretnosti.

Propisom Vlade bliže se utvrđuje način određivanja i granice vodnog zemljišta.

Korišćenje vodnog dobra

Član 12

Vodno dobro se koristi za:

- izgradnju objekata vodne infrastrukture;
- preduzimanje mjera koje se odnose na poboljšanje hidromorfoloških i bioloških karakteristika površinskih voda;
- preduzimanje mjera koje se odnose na zaštitu prirode;
- izgradnju objekata za korišćenje voda, sigurnost plovidbe i korišćenje vode za kupanje;
- izgradnju objekata namijenjenih za zaštitu voda od zagađivanja;
- izgradnju objekata, namijenjenih za odbranu i bezbjednost države, zaštitu i spasavanje ljudi, životinja ili imovine;
- druge namjene utvrđene u skladu sa zakonom.

Javno vodno dobro

Član 13

Javno vodno dobro može biti:

- 1) prirodno i
- 2) izgrađeno.

Prirodno javno vodno dobro su vode i vodno zemljište.

Izgrađeno javno vodno dobro je:

1) vodno zemljište nastalo usljed izmještanja ili uređenja prirodnog vodotoka, pregrađivanja tekućih voda, eksploatacije mineralnih sirovina i drugih zahvata u prostoru;

2) objekat na vodnom zemljištu (kanali, uređena obala i sl.).

Javno vodno dobro je u državnoj svojini.

Javno vodno dobro nije u pravnom prometu, ali pod uslovima utvrđenim ovim zakonom može biti predmet ograničenog

korišćenja (koncesija, zakup i sl.).

Nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave, vodnom dobru iz člana 9 ovog zakona određuje status javnog vodnog dobra.

Prirodno i izgrađeno javno vodno dobro upisuje se u katastar nepokretnosti, na predlog nadležnog organa iz stava 6 ovog člana.

Vodno zemljište koje nije prirodno vodno dobro

Član 14

Prirodnim vodnim dobrom, u smislu ovog zakona, ne smatra se vodno zemljište u privatnoj svojini, ako voda na njemu nije povezana sa drugim površinskim vodama i zemljište namijenjeno povremenom zadržavanju visokih voda (retenzije).

Upotreba javnog vodnog dobra

Član 15

Javno vodno dobro je u opštoj upotrebi i koristi se pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, na način kojim se ne utiče štetno na vode i priobalni ekosistem i ne ograničavaju jednaka prava drugih.

Na javnom vodnom dobru može se steći pravo na posebnu upotrebu.

Pravo na posebnu upotrebu javnog vodnog dobra stiće se u skladu sa zakonom na osnovu ugovora o koncesiji, i vodne dozvole.

Nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave, radi zaštite voda, ljudi i dobara od štetnog dejstva voda, određuje područja na kojima je opšta upotreba javnog vodnog dobra zabranjena ili ograničena, kao i uslove i način korišćenja javnog vodnog dobra na tom području.

Korisnik izgrađenog javnog vodnog dobra dužan je da izgrađeno javno vodno dobro redovno održava, radi očuvanja njegove namjene.

Prestanak statusa prirodnog javnog vodnog dobra

Član 16

Vodnom zemljištu prestaje status prirodnog javnog vodnog dobra pod sljedećim uslovima:

- ako zemljište usljed prirodnih procesa ili zahvata u prostoru, više ne ispunjava uslove za određivanje tog statusa;
- realizacijom odluke nadležnog državnog organa kojom je izvršena promjena njegove namjene, u skladu sa zakonom.

Rješenje o prestanku statusa prirodnog javnog vodnog dobra iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave.

Brisanje statusa prirodnog javnog vodnog dobra u katastru nepokretnosti vrši se na predlog nadležnog organa iz stava 2 ovog člana, a na osnovu rješenja o prestanku statusa prirodnog javnog vodnog dobra.

Pravo preče kupovine vodnog zemljišta

Član 17

Pravo preče kupovine vodnog zemljišta ima Republika, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Vlasnik vodnog zemljišta koje namjerava da proda dužan je da prethodno podnese pisanu ponudu Republici, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Ponuda iz stava 2 ovog člana podnosi se nadležnom organu uprave, odnosno nadležnom organu lokalne uprave i mora da sadrži podatke o vodnom zemljištu (katastarskoj opštini, broju katastarske parcele, površini, kulturi i sl.), cijenu i ostale uslove prodaje.

Ako organ kome je ponuda učinjena ne izjavi u roku od 30 dana da prihvata ponudu, vlasnik može vodno zemljište prodati drugome, ali ne pod povoljnijim uslovima za kupca.

III UPRAVLJANJE VODAMA I VODNI OBJEKTI

1. POJAM I NAČELA

Pojam upravljanja vodama

Član 18

Upravljanje vodama, kao dobrom od opšteg interesa, ostvaruje se na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Upravljanje vodama i vodnim zemljištem, u smislu ovog zakona, obuhvata djelatnosti i mjere koje se preduzimaju radi održavanja i unaprjeđenja režima voda u jedinstvenom vodnom sistemu na određenom području u cilju: obezbjeđenja

potrebnih količina vode propisanog kvaliteta za pojedine namjene, zaštite voda od zagađivanja i zaštite od štetnog dejstva voda.

Upravljanje vodama i vodnim zemljištem, od značaja za Republiku, u nadležnosti je Republike.

Upravljanje vodama i vodnim zemljištem, od lokalnog značaja, u nadležnosti je jedinice lokalne samouprave, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Načela upravljanja vodama

Član 19

Upravljanje vodama i vodnim zemljištem zasniva se na sljedećim načelima:

1) nezamjenljivosti vode kao resursa i uslova egzistencije - voda kao prirodno javno dobro može se koristiti samo na način kojim se ne ugrožava njena supstanca i ne isključuje njena prirodna uloga;

2) cjelovitosti - procesi u prirodi, čija je značajna komponenta voda, kao i povezanost i međuzavisnost vodenih ekosistema i ekosistema u priobalju, ne smiju se narušavati;

3) jedinstva vodnog sistema, zasnovanog na integralnom upravljanju vodama, u okviru jedinstvenog vodnog područja, u skladu sa razvojem Republike, uz uspostavljanje jedinstvenog vodnog informacionog sistema i uvažavanje međunarodnih sporazuma naročito u pogledu održivog upravljanja vodama zemalja iz rječnog sliva;

4) održivog razvoja, kojim se, zbog zadovoljenja potreba u sadašnjosti, ne ugrožava mogućnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe;

5) dugoročne zaštite kvaliteta i cjelishodnog korišćenja raspoloživih izvorišta voda;

6) prava na zaštitu od štetnog djelovanja voda (zaštite stanovništva i njegove imovine), uz uvažavanje prirodnih procesa, zaštite prirodnih vrijednosti i ekonomske opravdanosti zaštite;

7) ekonomskog vrednovanja voda, koje podrazumijeva pokrivanje troškova obezbeđivanja i pripreme vode za različite korisnike i troškova zaštite i uređenja voda, na principu "korisnik plaća - zagađivač plaća";

8) kontinuiranog upravljanja na svim nivoima planiranja i fazama uređivanja, korišćenja i zaštite;

9) učešća javnosti, koje omogućava odgovarajuće učešće stanovništva i drugih zainteresovanih lica u usvajanju planova upravljanja vodama;

10) uvažavanja najboljih dostupnih tehnologija i novih naučnih dostignuća o prirodnim zakonitostima.

2. TERITORIJALNE OSNOVE ZA UPRAVLJANJE VODAMA

Jedinstven vodni prostor

Član 20

Teritorija Republike predstavlja jedinstven vodni prostor, na kome granice administrativno-teritorijalnih jedinica ne mogu ograničavati integralno upravljanje vodama.

Vodna područja

Član 21

Radi obezbjeđenja cjelovitog upravljanja vodama, uz uvažavanje hidrografskih karakteristika, jedinstvenosti i povezanosti vodnog režima, na teritoriji Crne Gore određuju se vodna područja kao osnovne jedinice za upravljanje vodama i to:

1) vodno područje Dunavskog sliva je dio međunarodnog vodnog područja Dunava na teritoriji Crne Gore, koje obuhvata slivove: Ibra, Lima, Čehotine, Tare i Pive, sa pripadajućim podzemnim vodama;

2) vodno područje Jadranskog sliva je dio međunarodnog vodnog područja Jadranskog mora na teritoriji Crne Gore, koje obuhvata slivove: Zete, Morače, Skadarskog jezera, Bojane, Trebišnjice i vodotoke područja Crnogorskog primorja, koji se direktno ulivaju u Jadransko more, sa pripadajućim podzemnim i priobalnim morskim vodama.

Vrste vodnih područja

Član 21a

Vodna područja se dijele na:

1) područja podslivova i

2) područja malih slivova.

Vodna područja mogu se formirati kombinovanjem malih slivova sa većim ili povezivanjem sa obližnjim malim slivovima.

Podzemne vode koje ne prate potpuno određeni rječni sliv, priključuju se najbližem ili najpogodnijem vodnom području.

Priobalne morske vode određuju se i priključuju najbližem ili najpogodnijem vodnom području.

Granice područja podslivova i područja malih slivova utvrđuju se propisom Ministarstva.

Melioraciono područje

Član 22

Melioracionim područjem, u smislu ovog zakona, smatra se dio vodnog područja za koji se sistemima za odvodnjavanje omogućava brže i pogodnije oticanje suvišne vode, sa kojeg dotiče voda na zemljište koje se sistemima za odvodnjavanje štiti od suvišnih voda i za koje se dovodi voda za navodnjavanje.

Melioraciono područje i njegove granice određuje nadležni organ uprave.

3. Planski dokumenti upravljanja vodama

Strategija upravljanja vodama

Član 23

Strategija upravljanja vodama (u daljem tekstu: Strategija) je planski dokument kojim se utvrđuju dugoročni pravci upravljanja vodama.

Strategija naročito sadrži:

- 1) ocjenu postojećeg stanja u oblasti upravljanja vodama;
- 2) ciljeve i smjernice za upravljanje vodama,;
- 3) mjere za ostvarivanje utvrđenih ciljeva upravljanja vodama; i
- 4) projekciju razvoja upravljanja vodama.

Strategiju donosi Vlada, na period od najmanje deset godina.

Strategija se preispituje po isteku šest godina od dana donošenja.

Strategija se može preispitivati i prije roka iz stava 4 ovog člana, ako Ministarstvo prilikom praćenja realizacije Strategije utvrdi da je došlo do bitnih izmjena okolnosti na osnovu kojih je sačinjena Strategija.

Realizaciju Strategije prati Ministarstvo i sačinjava trogodišnji izvještaj o realizaciji Strategije, koji dostavlja Vladi.

Strategija, prostorni planovi, planovi razvoja i upravljanja prirodnim resursima i drugi strateški dokumenti moraju biti međusobno usklađeni.

Bliži sadržaj Strategije i izvještaja iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Plan upravljanja vodama rječnog sliva

Član 24

Planom upravljanja vodama određuju se elementi upravljanja vodama rječnog sliva.

Za rječne slivove iz člana 21 ovog zakona kao djelove vodnog područja rječnog sliva može se donijeti detaljniji plan upravljanja.

Plan upravljanja vodama naročito sadrži:

- 1) generalni opis karakteristika prostora za koji se radi plan, koji obuhvata i izradu karata sa naznakom položaja, granica i uslova za tipove vodnih tijela površinskih voda, kartiranje eko regiona i tipova vodnih tijela površinskih voda i izradu karata sa naznakom položaja i granica vodnih tijela podzemnih voda;
- 2) prikaz značajnijih uticaja ljudskih aktivnosti na status površinskih i podzemnih voda, uključujući procjenu zagađenja od koncentrisanih i rasutih zagađenja, koji obuhvata i pregled korišćenja zemljišta, procjenu pritisaka na kvantitativni status vode i njeno zahvatanje;
- 3) identifikaciju i izradu karata zaštićenih područja;
- 4) kartu osmatračke (monitoring) mreže i kartografski prikaz rezultata osmatranja, koji uključuje status površinskih (ekološki i hemijski) i podzemnih (hemijski i kvantitativni) voda i zaštićenih područja sa razlozima za moguća odstupanja;
- 5) listu prioritetnih ciljeva zaštite životne sredine u pogledu površinskih i podzemnih voda i zaštićenih područja, sa razlozima za moguća odstupanja;
- 6) vodni bilans;
- 7) identifikaciju vodnih tijela koja se koriste za vodosnabdijevanje, sa prosječnim zahvatanjem vode većim od 10 m³/dan ili koja služe za vodosnabdijevanje više od 50 stanovnika, odnosno koja se planiraju za takvo korišćenje;
- 8) prikaz programa mjera i način i dinamiku ostvarivanja utvrđenih ciljeva u oblasti zaštite od štetnog dejstva voda, zaštite voda (uključujući i mjere zaštite zahvaćene vode namijenjene upotrebi vode za piće, kojima se obezbjeđuje manji stepen prečišćavanja u proizvodnji vode za piće, zabrana unošenja i kontrola emisije zagađenja, zabrana i slučajevi u kojima je dozvoljeno direktno ispuštanje zagađenja u podzemne vode, sprječavanje i smanjenje uticaja akcidentnih zagađenja i dr.) i korišćenja voda (obezbjeđenje vode za piće i druge potrebe, kontrole nad zahvatanjem i akumuliranjem vode, uključujući i zabrane korišćenja voda, ekonomske cijene korišćenja vode i dr.);
- 9) dopunske mjere za dostizanje utvrđenih ciljeva zaštite životne sredine;
- 10) pregled posebnih planova upravljanja vodama za pojedine podslivove i programa mjera, sa karakteristikama ili

tipovima vodotoka;

11) ekonomsku analizu korišćenja i zaštite voda i zaštite od štetnog dejstva voda, sprovedene po principu "korisnik plaća" i "zagađivač plaća", sa preporukom optimalnih rješenja;

12) prikaz, dinamiku i način obezbjeđenja sredstava za realizaciju predviđenih mjera kao i ekonomsku analizu troškova i dobiti (CBA);

13) izvještaj koji obuhvata opis aktivnosti i stavove povodom primjedaba, predloga i sugestija u postupku pripreme plana upravljanja vodama;

14) listu organa i organizacija u oblasti upravljanja vodama, sa njihovom odgovornošću i statusom;

15) način pribavljanja baznih dokumenata i informacija na osnovu kojih je izrađen plan;

16) podatke o kontrolnim mjerama za koncentrisane izvore zagađenja i obezbjeđenje statusa voda u vještačkim i jako modifikovanim vodnim tijelima;

17) pregled obaveza preuzetih međunarodnim sporazumima koji se odnose na upravljanje vodama i način njih ovog ostvarivanja;

18) sažeti prikaz mjera potrebnih za implementaciju propisa o zaštiti voda;

19) principe uspostavljanja informacionog sistema za obezbjeđenje upravljanja vodama na vodnom području, odnosno rječnom slivu.

Vodno tijelo površinske vode određuje se kao vještačko ili jako modifikovano, u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona.

Propisom Vlade, na predlog Ministarstva, utvrđuje se bliži sadržaj i način pripreme plana iz stava 3 ovog člana.

Plan upravljanja vodama na međunarodnom rječnom slivu

Član 24a

Vodama međunarodnog rječnog sliva upravlja se na osnovu plana upravljanja država na čijoj teritoriji se nalaze djelovi tog sliva.

Ukoliko plan iz stava 1 ovog člana nije sačinjen, međunarodnim rječnim slivom upravlja se na osnovu plana iz člana 24 ovog zakona koji se dostavlja državama na čijoj teritoriji se nalaze djelovi istog vodnog područja.

Plan iz stava 1 ovog člana i plan iz člana 24 ovog zakona nadležni organ uprave dostavlja Evropskoj komisiji u roku od tri mjeseca od dana njihovog objavljivanja.

Priprema i donošenje plana upravljanja vodama

Član 25

Planove upravljanja vodama donosi Vlada, na predlog Ministarstva.

Stručnu pripremu planova upravljanja vodama za rječne slivove vrši nadležni organ uprave.

Planovi upravljanja vodama se obavezno preispituju po isteku šest godina od dana njihovog donošenja, odnosno preispitivanja.

Izmjena plana upravljanja vodama

Član 26

Ako u toku sprovođenja plana upravljanja vodama dođe do bitne promjene uslova na kojima je zasnovan, pristupiće se njegovom preispitivanju prije isteka roka iz člana 25 stav 3 ovog zakona i izvršiti njegova izmjena u roku od šest mjeseci od dana utvrđivanja nedostataka, odnosno izmijenjenih uslova.

Plan iz stava 1 ovog člana, pored elemenata iz člana 24 ovog zakona, sadrži i:

1) pregled svih izmjena plana od dana početka njegovog sprovođenja, uključujući i odstupanja određena za pojedina vodna tijela;

2) ocjenu stepena dostignutih ciljeva zaštite životne sredine, uključujući i kartografski prikaz rezultata monitoringa;

3) pregled mjera koje su bile planirane za prethodni period, a koje nijesu realizovane, kao i razloge zbog kojih nijesu realizovane;

4) pregled mjera koje nijesu bile planirane za prethodni period, a bile su realizovane radi postizanja ciljeva utvrđenih planom upravljanja vodama.

Odstupanja

Član 27

- brisan -

Posebni planovi

Član 28

Ako se sprovođenje Strategije ne može obezbijediti planovima upravljanja vodama iz člana 24 ovog zakona, Vlada, na predlog Ministarstva, za pojedine kategorije vodotoka ili za pojedina pitanja upravljanja vodama, donosi poseban plan upravljanja vodama.

Stručnu pripremu posebnog plana upravljanja vodama vrši nadležni organ uprave.

Plan iz stava 1 ovog člana mora biti u skladu sa planom upravljanja vodama na rječnom slivu, odnosno vodnom području rječnog sliva.

Propisom Vlade, na predlog Ministarstva, utvrđuje se bliži sadržaj i način pripreme plana iz stava 1 ovog člana.

Strateška procjena uticaja na životnu sredinu

Član 29

Za Strategiju i planove upravljanja vodama na vodnom području, odnosno dijelu vodnog područja, obavezna je izrada strateške procjene uticaja na životnu sredinu.

Strateška procjena iz stava 1 ovog člana vrši se na način utvrđen propisima o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

Saradnja sa javnošću u pripremi planova

Član 30

Nadležni organ uprave dužan je da omogući aktivno učešće javnosti i zainteresovanih lica u postupku pripreme i donošenja plana upravljanja vodama, odnosno njegove izmjene nakon sprovedenog postupka preispitivanja i učini dostupnom svu dokumentaciju od značaja za njegovu izradu.

Nadležni organ uprave dužan je da preko javnih medija obavijesti zainteresovana lica i širu javnost, o početku pripreme plana upravljanja vodama.

Obavještanje iz stava 2 ovog člana vrši se najkasnije tri godine prije početka perioda za koji se plan donosi, a obuhvata okvirni sadržaj plana, rokove i način pripreme i usvajanja plana, naziv nadležnog organa uprave i adresu na kojoj se mogu dobiti dodatne informacije, odnosno izvršiti uvid u dokumentaciju od značaja za njegovu izradu.

Nadležni organ uprave, na način utvrđen stavom 2 ovog člana, obavještava o stanju izrade plana, uključujući i preliminarni pregled značajnih elemenata za upravljanje vodama na vodnom području za koje se plan donosi, najkasnije dvije godine prije početka perioda za koji se plan donosi.

Nadležni organ uprave dužan je da nacrt plana upravljanja vodama objavi na internet stranici Ministarstva o čemu obavještava javnost putem štampanog medija, najkasnije godinu dana prije početka perioda za koji se plan donosi.

Nacrt plana izlaže se na uvid javnosti u prostorijama nadležnog organa uprave, a na zahtjev zainteresovanog lica se omogućava uvid u dokumentacione osnove i podloge korišćene za izradu nacrta plana.

Učešće javnosti

Član 31

Lica iz člana 30 stav 1 ovog zakona mogu pisane primjedbe, predloge i sugestije na dokumenta iz člana 30 st. 3, 4 i 5 ovog zakona dostavljati nadležnom organu uprave, u roku od šest mjeseci, a na poseban plan upravljanja vodama u roku od mjesec dana od dana objavljivanja na internet stranici Ministarstva.

Nadležni organ uprave obavezan je da u roku od tri mjeseca od isteka roka iz stava 1 ovog člana, sačini izvještaj o stavovima povodom dostavljenih primjedaba, predloga i sugestija.

Program mjera

Član 32

Radi ostvarivanja ciljeva iz člana 73 ovog zakona, Vlada donosi program mjera za svako vodno područje, uzimajući u obzir rezultate analiza iz člana 83 a ovog zakona.

Program iz stava 1 ovog člana donosi se na period od šest godina.

Program mjera za vodno područje kao dio međunarodnog vodnog područja usklađuje se sa programom mjera države na čijoj teritoriji se nalaze djelovi tog međunarodnog vodnog područja.

Program mjera sadrži osnovne mjere koje će se sprovesti radi ostvarivanja ciljeva iz stava 1 ovog člana i dopunske mjere kada je neophodno u skladu sa planom upravljanja vodama.

Osnovne i dopunske mjere utvrđuju se propisom iz člana 24 stav 5 ovog zakona.

Ukoliko se na osnovu monitoringa statusa površinskih i podzemnih voda (u daljem tekstu: Monitoring) utvrdi da nije moguće ostvariti ciljeve iz člana 73 ovog zakona i da su rezultati za ostvarivanje ciljeva ispod očekivanih, Vlada će naložiti da se:

- ispitaju uzroci koji su onemogućili ostvarivanje ciljeva;

- preispitaju dozvole izdate u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima;
- uspostave dopunske mjere neophodne za postizanje tih ciljeva i uključujući uspostavljanje strožih standarda kvaliteta voda u skladu sa članom 75 ovog zakona.

Ukoliko je nepostizanje ciljeva rezultat prirodnih uzroka ili više sile, koji se nijesu mogli predvidjeti (posebno ekstremnih poplava i dugotrajnih suša), Vlada može naložiti da se mjere iz stava 6 ovog člana ne sprovedu zbog njihove neizvodljivosti.

Primjena mjera iz stava 1 ovog člana ne smije uticati na povećanje zagađenja morske vode.

Mjere iz stava 1 ovog člana neće se primjenjivati ako direktno ili indirektno mogu da povećavaju zagađivanje površinskih voda i životne sredine u cjelini.

Preliminarni izvještaj o sprovođenju programa mjera nadležni organ uprave dostavlja Evropskoj komisiji u roku od tri godine od donošenja programa mjera, odnosno ažuriranja plana iz člana 24 ovog zakona.

Usaglašavanje sa prostornim planskim dokumentima

Član 33

U prostornim planskim dokumentima, koji mogu biti od uticaja na zaštitu, uređenje i korišćenje voda, obavezno se prikazuju zaštićena (zaštitna područja u zoni izvorišta vodosnabdijevanja i prirodnih kupališta) i ugrožena područja (poplavna i erozivna), u skladu sa ovim zakonom, objekti vodne infrastrukture predviđeni planovima upravljanja vodama, kao i granice plavljenja iz člana 96 stav 4 ovog zakona.

Uslovi i ograničenja utvrđeni planom upravljanja vodama iz člana 24 stav 4 ovog zakona osnov su za planiranje namjene područja iz stava 1 ovog člana.

4. VODNI OBJEKTI I SISTEMI

Vodni objekti, sistemi i infrastruktura

Član 34

Vodnim objektima i sistemima, u smislu ovog zakona, smatraju se građevinski i drugi objekti ili skup objekata, sa pripadajućim uređajima, koji čine tehničku, odnosno tehnološku cjelinu, a služe za obavljanje vodne djelatnosti.

Objekti namijenjeni uređenju vodotoka i zaštiti od štetnog dejstva voda, objekti koji služe za monitoring voda, kao i prirodni i vještački vodotoci uključeni u vodni sistem čine vodnu infrastrukturu.

Bliži propis o sastavu i sadržaju vodne infrastrukture donosi Ministarstvo.

Podjela vodnih objekata prema namjeni

Član 35

Prema namjeni vodni objekti se dijele na:

- 1) vodne objekte za korišćenje voda;
- 2) vodne objekte za prihvatanje, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda i zaštitu voda od zagađivanja;
- 3) vodne objekte za zaštitu od štetnog dejstva voda;
- 4) vodne objekte za uređenje vodotoka;
- 5) vodne objekte za odvodnjavanje;
- 6) vodne objekte za monitoring voda (hidrološke stanice).

Vodni objekti za korišćenje voda su:

- za vodosnabdijevanje pravnih i fizičkih lica - vodozahvati (bunari, kaptaže, zahvati iz vodotoka, kanala, jezera i akumulacija, crpne stanice i sl.), uređaji za pripremu vode za piće, rezervoari, magistralni cjevovodi i drugi pripadajući objekti na njima, sekundarni (distributivni) cjevovodi i njima pripadajući objekti i bistijerne;

- za navodnjavanje - zahvati iz vodotoka, kanala, jezera i akumulacija, male akumulacije, razvodna mreža i drugi pripadajući objekti;

- za proizvodnju hidroelektrične energije i druge namjene - brane i akumulacije, dovodni i odvodni kanali i drugi pripadajući objekti;

- za uzgoj riba - ribnjaci, kavezi za ribe, uzgajališta školjki i drugih morskih plodova;

- za plovidbu - plovni putevi na prirodnim i vještačkim vodotocima, ustave, prevodnice, luke, pristaništa i marine i drugi pripadajući objekti;

- za sport, rekreaciju i turizam.

Vodni objekti za prihvatanje, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda i zaštitu voda od zagađivanja su: kanali, javna kanalizacija, kolektori, postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, postrojenja za preradu otpadnih muljeva, postrojenja za preradu procjednih voda sanitarnih deponija čvrstog otpada, ispusti u recipijent i drugi pripadajući objekti i uređaji.

Vodni objekti za zaštitu od štetnog dejstva voda su: obaloutvrde, glavni, sekundarni i ljetnji nasipi sa pripadajućim objektima (ustave, crpne stanice), lukobrani, kejski i odbrambeni zidovi, rasteretni i lateralni kanali, kao i akumulacije i

retenzije sa pripadajućim objektima za odbranu od poplava, objekti za zaštitu od erozije i bujica i drugi objekti za zaštitu od štetnog dejstva voda.

Sastavnim dijelom nasipa za odbranu od poplava smatra se i zaštitni pojas sa šumom i zaštitnim zelenilom (zaštitne šume) u inundacionom području, u širini 50 m pored nasipa, odvodni kanali paralelni nasipu u branjenom području, na udaljenosti 10 m do 50 m od nožice nasipa (zavisno od karakteristika vodotoka i objekta), kao i servisni putevi u branjenom području za sprovođenje odbrane od poplava.

Vodni objekti za uređenje vodotoka su: obaloutvrde, pregrade, pragovi, naperi i drugi objekti u rječnom koritu, namijenjeni njegovoj stabilizaciji i poboljšanju režima protoka, kao i vještačka rječna korita (prosjeci ili izmještena rječna korita).

Vodni objekti za odvodnjavanje (zaštitu od visokih nivoa podzemnih voda i suvišnih površinskih voda) su: mreža glavnih, sabirnih i detaljnih kanala za odvodnjavanje, sa pripadajućim objektima i uređajima na njima (propusti, sifoni, mostovi, stepenice, brzaci, ustave, crpne stanice za odvodnjavanje i sl.) i crpne stanice i ustave za evakuaciju voda iz sistema u prirodne i vještačke vodotoke.

Vodni objekti za monitoring voda (hidrološke stanice) su instrumenti, oprema i zaštitni objekti u osnovnoj i dopunskoj mreži hidroloških stanica.

Vodni objekti iz stava 1 ovog člana mogu služiti istovremeno za više namjena - višenamjenski vodni objekti.

Vodni objekti iz stava 1 ovog člana se prema značaju razvrstavaju u kategorije.

Način kategorizacije i kategorije vodnih objekata i njihovo davanje na upravljanje i održavanje, na predlog Ministarstva, vrši Vlada, ako zakonom nije drukčije određeno.

Upis vodnih objekata u katastar nepokretnosti

Član 36

Vodni objekti iz člana 35 ovog zakona upisuju se u katastar nepokretnosti.

Atestiranje vodnih objekata

Član 37

Vodni objekti iz člana 35 ovog zakona, odnosno pojedini njihovi djelovi, od čijeg pravilnog funkcionisanja zavisi bezbjednost ljudi i imovine, moraju biti atestirani od strane ovlašćenih institucija pri puštanju u pogon i u propisanim rokovima tokom upotrebe.

Tehnički pregled vodnih objekata

Član 38

Tehnički pregled vodnih objekata iz člana 35 ovog zakona, po završetku izgradnje ili rekonstrukcije, vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređena izgradnja objekata.

U komisiji za tehnički pregled vodnih objekata iz člana 35 ovog zakona obavezno učestvuje i lice koje odredi nadležni organ za izdavanje vodnih akata za objekat za koji se tehnički pregled vrši.

5. VODNE DJELATNOSTI

5.1. Uređenje i korišćenje voda

Uređenje voda

Član 39

Uređenje voda, u smislu ovog zakona, čini skup mjera i radova na očuvanju i regulisanju vodnih količina radi obezbjeđenja:

- 1) kvantitativne, prostorne i vremenske raspodjele voda za snabdijevanje pravnih i fizičkih lica;
- 2) opstanka vodenih i priobalnih ekosistema;
- 3) povećane količine vode u vodotocima u malovodnom periodu.

Vrsta i obim mjera i radova za uređenje voda iz stava 1 ovog člana sastavni su dio Strategije i plana upravljanja vodama iz čl. 23 i 24 ovog zakona.

Način i uslovi korišćenja voda

Član 40

Korišćenje voda dozvoljeno je pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Voda se mora koristiti racionalno i ekonomično. Svaki korisnik je dužan da vodu koristi na način koji obezbeđuje očuvanje prirodne ravnoteže voda i koji ne ugrožava prava drugih lica.

Korišćenje voda

Član 41

Korišćenjem voda, u smislu ovog zakona, smatra se:

- 1) zahvatanje, crpljenje i upotreba površinskih i podzemnih voda za različite namjene (za piće, sanitarne i tehnološke potrebe, navodnjavanje, flaširanje mineralnih i prirodnih voda, proizvodnju soli i dr.);
- 2) korišćenje voda za uzgoj riba, školjki i rakova;
- 3) korišćenje vode za proizvodnju električne energije i druge pogonske namjene;
- 4) korišćenje voda za plovidbu;
- 5) korišćenje voda za sport, turizam, kupanje, rekreaciju i balneoklimatološke svrhe;
- 6) korišćenje termalne i mineralne vode (osim podzemnih voda iz kojih se mogu dobiti korisne mineralne sirovine i geotermalna energija);
- 7) korišćenje vode za ekološke i druge namjene, u skladu sa ovim zakonom.

Opšta upotreba voda

Član 42

Opštom upotrebom voda, u smislu ovog zakona, smatra se njeno korišćenje, bez prethodnog tretmana, odnosno bez upotrebe posebnih uređaja (pumpe, natege i dr.) ili izgradnje vodnih objekata za:

- 1) lične i potrebe domaćinstva (za piće, sanitarne potrebe, pojenje stoke i sl.);
- 2) kupanje i rekreaciju u površinskim vodama;
- 3) gašenje požara i obavljanje poslova zaštite ljudi i dobara;
- 4) plovidbu.

Način i uslovi opšte upotrebe vode iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana bliže se uređuju propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Voda za plovidbu koristi se na način i pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.

Posebna upotreba voda

Član 43

Svako korišćenje voda koje prelazi opštu upotrebu predstavlja posebnu upotrebu, za koju je potrebno steći vodno pravo, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Vodno pravo iz stava 1 ovog člana stiče se vodnom dozvolom ili ugovorom o koncesiji.

Uslovi posebne upotrebe voda u planu upravljanja vodama

Član 44

Planom upravljanja vodama može biti isključena ili ograničena posebna upotreba vode, ukoliko se njome:

- 1) ugrožava zdravlje i bezbjednost ljudi;
- 2) ugrožava prirodna ravnoteža vodnih i priobalnih ekosistema, odnosno zaštićenih područja;
- 3) znatno ograničava opšta upotreba voda;
- 4) ograničava uređenje voda i zaštita od poplava.

Privremeno ograničenje ili obustavljanje vodnog prava

Član 45

Pravo na posebnu upotrebu vode može se privremeno ograničiti ili obustaviti, ako je usljed prirodnih pojava ili ljudske aktivnosti ugroženo obezbeđivanje vode u potrebnoj količini, njen kvalitet, prirodna ravnoteža vodnih i priobalnih ekosistema ili smanjena bezbjednost od štetnog dejstva vode.

Pravo na posebnu upotrebu vode može se privremeno ograničiti ili obustaviti i u slučaju većeg oštećenja vodne infrastrukture, njene rekonstrukcije, kao i u drugim slučajevima koji mogu prouzrokovati nedostatak potrebne količine vode ili smanjiti bezbjednost od štetnog dejstva voda.

Organ koji je izdao vodnu dozvolu ili vodnu saglasnost odlučuje o ograničenjima iz st. 1 i 2 ovog člana.

Status objekta po prestanku vodnog prava

Član 46

Po prestanku vodnog prava, imalac vodnog prava dužan je da, u roku od godinu dana od dana prestanka vodnog prava, ukoliko vodnom dozvolom, vodnom saglasnošću ili ugovorom o koncesiji nije određen kraći rok, o svom trošku, ukloni objekte koje je izgradio radi ostvarivanja tog prava.

Ukoliko imalac vodnog prava u roku iz stava 1 ovog člana ne ukloni objekat, njegovo uklanjanje će izvršiti organ nadležan za utvrđivanje vodnog prava, o trošku imalca tog prava.

Ukoliko se objekat iz stava 1 ovog člana može koristiti za zaštitu kvaliteta voda, uređenje i korišćenje voda i zaštitu od štetnog dejstva voda ili očuvanje ekosistema, objekat i zemljište na kome je izgrađen postaju sastavni dio javnog vodnog dobra.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana koje je donio nadležni organ lokalne uprave može se izjaviti žalba glavnom administratoru, a protiv rješenja koje je donio nadležni organ uprave Ministarstvu.

5.1.1. Korišćenje voda za vodosnabdijevanje

Prioriteti u vodosnabdijevanju

Član 47

Korišćenje voda za vodosnabdijevanje po sljedećem redoslijedu: snabdijevanje stanovništva vodom za piće, odbranu zemlje, sanitarne potrebe i napajanje stoke ima prioritet nad korišćenjem voda za ostale namjene.

Korišćenje vode na području izvorišta, za potrebe iz stava 1 ovog člana, u obimu koji odgovara tim potrebama u periodu od pet godina od dana podnošenja zahtjeva, osim ako se te potrebe ne mogu zadovoljiti na ekonomičniji i racionalniji način, ima prioritet u odnosu na potrebe za vodom izvan tog područja, za iste namjene.

Vode koje se koriste ili su namijenjene za vodosnabdijevanje ne mogu se koristiti za druge namjene na način koji bi nepovoljno uticao na potrebnu količinu i svojstva vode za vodosnabdijevanje.

Javno i individualno vodosnabdijevanje

Član 48

Vodosnabdijevanje može biti javno i individualno.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da organizuje i obezbijedi javno vodosnabdijevanje na svojoj teritoriji za sva naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1.16 l/s).

Za vodosnabdijevanje dvije ili više jedinica lokalnih samouprava, odnosno naselja na njihovom području, javno vodosnabdijevanje se može obezbijediti organizovanjem regionalnog vodovoda.

Vodosnabdijevanje seoskih i drugih naselja ili njihovih djelova koji ne ispunjavaju kriterijume iz stava 2 ovog člana, kao i vodosnabdijevanje jednog ili više korisnika, vrši se u skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave.

Propisom iz stava 4 ovog člana utvrđuju se uslovi za pristupanje izgradnji, korišćenju, održavanju i upravljanju objektima i sistemima za vodosnabdijevanje.

Voda za ljudsku upotrebu

Član 49

Na svakom vodnom području određuju se:

- vodna tijela koja se koriste ili su namijenjena za zahvatanje vode za ljudsku upotrebu u prosječnoj količini većoj od 10 m³/dan ili za snabdijevanje više od 50 stanovnika, uključujući i zone sanitarne zaštite;
- vodna tijela koja su planirana za zahvatanje vode za ljudsku upotrebu u budućnosti.

Monitoring vodnih tijela koja prosječno dnevno obezbjeđuju više od 100 m³ vode vrši se u skladu sa članom 83 ovog zakona.

Vodna tijela iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati uslove iz čl. 73 i 75 ovog zakona, kao i uslove utvrđene posebnim propisima o ispravnosti vode za ljudsku upotrebu.

Zaštita vodnih tijela iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa čl. 56 i 57 ovog zakona.

Poslovi vodosnabdijevanja

Član 50

Vodosnabdijevanjem, u smislu ovog zakona, smatra se:

- 1) zahvatanje podzemnih i površinskih voda za piće i druge potrebe;
- 2) zaštita izvorišta voda;
- 3) prečišćavanje (priprema) voda za piće i druge potrebe do stepena zdravstvene ispravnosti;
- 4) mjerenje količine vode koja je zahvaćena na vodozahvatu;
- 5) dovođenje vode do mjesta potrošnje (zaključno sa rezervoarom, odnosno priključkom na komunalni sistem

vodosnabdijevanja, odnosno distributivnu mrežu);

6) raspodjela i distribucija vode korisnicima.

Poslove vodosnabdijevanja iz stava 1 ovog člana u skladu sa zakonom, obavlja privredno društvo, koje je registrovano za obavljanje poslova vodosnabdijevanja u Centralnom registru privrednih subjekata i koje ispunjava uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti i organizacione i kadrovske osposobljenosti (u daljem tekstu: privredno društvo za vodovod i kanalizaciju).

Obaveza kontrole kvantiteta i kvaliteta vode

Član 51

Privredno društvo za vodovod i kanalizaciju dužno je da:

1) postavi uređaje i obezbijede stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvaliteta vode na vodozahvatu;

2) preduzima mjere za obezbjeđenje zdravstvene ispravnosti vode za piće; i

3) preduzima mjere za obezbjeđenje tehničke ispravnosti uređaja.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji koriste vodu za piće, sanitarne i tehnološke potrebe, navodnjavanje i flaširanje mineralne i prirodne vode, dužno je da postavi uređaje i obezbijedi stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvaliteta te vode i preduzima mjere za obezbjeđenje tehničke ispravnosti uređaja, a fizičko lice koje koristi vodu za potrebe koje prevazilaze obim opšte upotrebe vode da postavi uređaj za stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode.

Privredno društvo za vodovod i kanalizaciju, odnosno privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice iz stava 2 ovog člana, dužno je da dostavlja periodično nadležnom organu uprave podatke o količini i kvalitetu zahvaćene vode, radi vođenja evidencije u informacionom sistemu.

Način i postupak mjerenja količine vode iz stava 1 tačka 1 i stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Način i obim ispitivanja kvaliteta vode iz st. 1 i 2 ovog člana i način periodičnog dostavljanja podataka o kvalitetu vode, uređuje se propisom organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva.

u dijelu koji se odnosi na vodu za piće

Kontrola kvaliteta vode

Član 52

Ispitivanje kvaliteta vode za vodosnabdijevanje na vodozahvatima vrši se prema godišnjem programu koji donosi organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva i organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Program iz stava 1 ovog člana donosi se do 31. decembra tekuće godine za narednu godinu.

Sistematsko ispitivanje iz stava 1 ovog člana vrši ovlašćeno akreditovano pravno lice koje je upisano u Centralni registar privrednih subjekata za obavljanje tih poslova.

Visina naknade za sistematsko ispitivanje kvaliteta vode utvrđuje se ugovorom o povjeravanju poslova, koji sa ovlašćenim pravnim licem zaključuje vlasnik, odnosno korisnik objekta za vodosnabdijevanje.

Izvorišta namijenjena za regionalno i javno vodosnabdijevanje

Član 53

Izvorišta namijenjena za regionalno i javno vodosnabdijevanje (javnim vodovodom) od posebnog su značaja za Republiku.

Izvorišta iz stava 1 ovog člana i njegove granice utvrđuje Vlada.

Izvorišta iz stava 1 ovog člana upisuju se u katastar nepokretnosti, po predlogu nadležnog organa uprave.

Obezbjeđenje ekološki prihvatljivog protoka

Član 54

Prilikom zahvatanja površinskih voda, nizvodno od zahvata mora se obezbijediti ekološki prihvatljiv protok, koji se određuje na osnovu istraživanja, prema specifičnostima ekosistema i sezonskim varijacijama protoka vode, radi obezbjeđivanja dobrog statusa voda.

Troškove istraživanja za određivanje ekološki prihvatljivog protoka snosi korisnik voda.

Korisnici voda iz stava 2 ovog člana dužni su da vrše kontinuirani monitoring i da podatke monitoringa dostavljaju nadležnom organu uprave, nadležnom organu lokalne uprave, organu uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove i organu uprave nadležnom za zaštitu životne sredine.

Bliži način utvrđivanja i obezbjeđivanja ekološki prihvatljivog protoka voda, način vršenja monitoringa i dostavljanja

podataka monitoringa, uređuju se propisom Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine.

Istražni radovi na izvorištu

Član 55

Korišćenje vode iz izvorišta površinskih i podzemnih voda, osim opšte upotrebe voda u smislu ovog zakona, može se dozvoliti samo ako su prethodno obavljene istražni radovi, na osnovu kojih je dokazana mogućnost njihovog racionalnog korišćenja, u skladu sa zakonom.

Istražnim radovima iz stava 1 ovog člana smatraju se istraživanja koja obuhvataju utvrđivanje rezervi, izdašnosti i kvaliteta vode na određenom izvorištu i njegovu povezanost i uticaj na druga izvorišta.

Obim i vrstu istražnih radova za izvorišta površinskih voda određuje organ nadležan za izdavanje vodnih akata.

Obim i vrstu istražnih radova za izvorišta podzemnih voda određuje organ nadležan za izdavanje vodnih akata, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za geološke poslove.

Zaštita izvorišta

Član 56

Područja na kojima se nalaze izvorišta površinske i podzemne vode koja se koriste ili su prostornim planskim dokumentima predviđena za javno vodosnabdijevanje moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađivanja i drugih uticaja koji mogu nepovoljno djelovati na izdašnost izvorišta i na zdravstvenu ispravnost vode (zone sanitarne zaštite).

Zaštita izvorišta površinske i podzemne vode vrši se na način utvrđen rješenjem o zaštiti izvorišta, kome su prethodili istražni radovi.

Rješenje iz stava 2 ovog člana donosi organ nadležan za izdavanje vodnih akata uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Zone sanitarne zaštite

Član 57

Za sanitarnu zaštitu izvorišta za javno vodosnabdijevanje određuju se tri zone zaštite, i to: šira zona zaštite, uža zona zaštite i zona neposredne zaštite.

Za potencijalna regionalna izvorišta za vodosnabdijevanje zone sanitarne zaštite određuju se Strategijom.

Zone sanitarne zaštite izvorišta određuju se u skladu sa hidrološkim, hidrogeološkim i drugim svojstvima zemljišta i slivnih područja i predviđenim načinom njihovog korišćenja.

Zone sanitarne zaštite izvorišta utvrđene rješenjem o zaštiti izvorišta, kao i prostor predviđen za zone sanitarne zaštite, unose se u planove upravljanja vodama i prostorne planove posebne namjene.

Propis o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite izvorišta i ograničenjima u zonama zaštite donosi Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja i ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine, a za izvorišta podzemnih voda i ministarstva nadležnog za geološke poslove.

Praćenje karakteristika vode

Član 58

Radi korišćenja i zaštite površinskih i podzemnih voda obavezno se prate kvalitativni i kvantitativni parametri voda i određuje status voda iz člana 75 ovog zakona.

Parametre iz stava 1 ovog člana prati organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove.

Za praćenje pojedinih parametara iz stava 1 ovog člana, organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove može angažovati akreditovano pravno lice za obavljanje tih poslova.

Praćenje parametara iz stava 1 ovog člana vrši se prema godišnjem programu monitoringa voda koji donosi Vlada do 31. decembra tekuće godine za narednu godinu, na predlog Ministarstva.

Sredstva za sprovođenje godišnjeg programa iz stava 4 ovog člana obezbjeđuju se iz Budžeta Crne Gore.

Podaci iz stava 1 ovog člana su javni.

Obaveze izvođača istražnih i drugih radova

Član 59

Ako se prilikom istražnih geoloških, rudarskih i drugih radova naiđe na vodonosni sloj, izvođač radova je dužan da odmah o tome obavijesti nadležni organ uprave, ministarstvo nadležno za geološke poslove i ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine i da preduzme mjere radi sprječavanja zagađivanja podzemnih voda.

Ako se vode iz stava 1 ovog člana neće odmah iskorišćavati, izvođač je dužan da o svom trošku zatvori bušotinu. Bunari i bušotine sa slobodnim isticanjem vode moraju biti opremljeni uređajima za regulisanje isticanja vode i zaštitu voda od zagađivanja.

5.1.2. Korišćenje vode za navodnjavanje

Ostvarivanje prava na navodnjavanje

Član 60

Zahvatanje i korišćenje površinskih i podzemnih voda, za navodnjavanje poljoprivrednog ili drugog zemljišta ostvaruje se pod uslovima određenim vodnom dozvolom.

Vlasnici, odnosno korisnici objekata i sistema za navodnjavanje dužni su da snose srazmjerne troškove njihovog upravljanja i održavanja.

Kvalitet vode za navodnjavanje

Član 61

Voda koja je namijenjena za navodnjavanje poljoprivrednih kultura mora biti propisanog kvaliteta.

Ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, bliže utvrđuje parametre kvaliteta vode koja se koristi za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta.

5.1.3. Korišćenje vodnih snaga

Način ostvarivanja prava na korišćenje vodnih snaga

Član 62

Korišćenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije ili za pogon uređaja snagom vode ostvaruje se na osnovu vodne dozvole i ugovora o koncesiji.

Pravo na korišćenje vodnih snaga za pogon jednostavnijih uređaja i postrojenja za potrebe jednog ili više domaćinstava i za obavljanje djelatnosti manjeg obima od značaja za život ljudi u ruralnom području (zahvatanje vode za vodosnabdijevanje; pokretanje mlinova, pilana, kovačnica i sl.) može se steći na osnovu vodne dozvole.

Dodjela prava korišćenja vodnih snaga vrši se prema značaju za ostvarivanje javnog interesa (poboljšanja opšteg standarda ljudi, stepena zaštite životne sredine, zaštite zdravlja i racionalnijeg korišćenja vodne snage i dr.).

Uslovi za izgradnju objekata

Član 63

Objekti i uređaji za korišćenje vodnih snaga moraju se projektovati i graditi na način koji:

- 1) omogućava vraćanje vode istog kvaliteta poslije iskorišćene energije u vodotok ili druge površinske vode;
- 2) ne umanjuje postojeći obim i ne sprječava korišćenje vode za vodosnabdijevanje, navodnjavanje i druge namjene, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) ne umanjuje stepen zaštite i ne otežava sprovođenje mjera zaštite od štetnog dejstva voda;
- 4) ne pogoršava uslove sanitarne zaštite i ne utiče negativno na ekološki status voda i stanje životne sredine;
- 5) neće dovesti do gubitka ustanovljene posebne međunarodne zaštite vodotoka, odnosno drugih površinskih voda;
- 6) obezbjeđuje ekološki prihvatljiv protok u skladu sa članom 54 ovog zakona.

Pri projektovanju i izgradnji brana i akumulacija za korišćenje vodnih snaga treba u najvećem mogućem stepenu, obezbijediti njihovo višenamjensko korišćenje (zaštita od poplava, vodosnabdijevanje, navodnjavanje, povećanje proticaja u cilju popravke kvaliteta vode u malovodnim periodima i druge namjene).

Upravljanje i korišćenje objekata

Član 64

Objekti za korišćenje vodnih snaga iz člana 35 stav 2 alineja 3 ovog zakona su od interesa za Republiku.

Vodnim objektima iz stava 1 ovog člana, koji su u državnoj svojini, upravlja privredno društvo odnosno drugo pravno lice kome je Vlada dala te objekte na upravljanje.

Pravna i fizička lica koja izgrade vodne objekte za korišćenje vodnih snaga za sopstvene potrebe stiču pravo upravljanja i korišćenja tih objekata, u skladu sa zakonom.

5.1.4. Korišćenje vode za plovidbu

Član 65

Voda za plovidbu koristi se na način i pod uslovima utvrđenim zakonom.
Izgradnja vodnih objekata u funkciji plovidbe mora se vršiti u skladu sa ovim zakonom.
Vodni objekti iz stava 2 ovog člana su od interesa za Republiku.
Projekti eksploatacije rječnih nanosa moraju biti u saglasnosti sa funkcijama plovidbe.

5.1.5. Korišćenje vode za uzgoj ribe, školjki i rakova

Član 66

Hladnovodni ribnjaci, na vodama najvišeg kvaliteta, mogu se graditi ukoliko se njima ne ugrožavaju funkcije tih voda kao izvorišta za snabdijevanje naselja.

Toplovodni ribnjaci se mogu graditi na svim mjestima u području aluvijalne ravni, osim na mjestima na kojima se koriste ili nalaze izvorišta podzemnih voda ili na kojima se planira izgradnja vodnih građevina za zaštitu od poplava i zaštitu voda.

Pravna lica koja upravljaju akumulacijama, kanalima i drugim akvatorijumima imaju pod jednakim uslovima, prvenstvo prilikom dodjele ribolovnih područja na tim akumulacijama, kanalima i drugim akvatorijumima.

Poribljavanje, uzgoj i izlov ribe, školjki i rakova smije se vršiti u skladu sa osnovnom namjenom akumulacije, kanala ili drugog akvatorija.

5.1.6. Korišćenje voda za sport, turizam, kupanje i rekreaciju

Član 67

Namjene, odnosno uslovi za korišćenje akumulacija i drugih akvatorija za sport, kupanje, rekreaciju na vodama i turizam određuju se prostornim planom Republike, prostornim planom područja posebne namjene i drugim planskim dokumentima, u skladu sa ovim zakonom.

Planskim dokumentima iz stava 1 ovog člana, u skladu sa namjenom i režimom zaštite akumulacije ili drugog akvatorija, određuju se sadržaji koji se mogu realizovati u zoni tih akvatorija, uključujući i sadržaje koji prevazilaze opštu upotrebu voda (parkirališta, pristupne staze do vode i oko akvatorija, plaže i sanitarni uređaji na njima, dozvoljene aktivnosti na vodi, kao: splavarenje, rafting, kajakaštvo, jedrenje i dr. i u prostoru vodnog dobra i drugo što je u vezi sa namjenama akumulacija, odnosno akvatorija i režimom njihove zaštite).

Kontrola kvaliteta vode za kupanje

Član 67a

Voda za kupanje mora da ispunjava odgovarajuće uslove kvaliteta.

Ispitivanje kvaliteta vode za kupanje vrši se prema programu koji donosi Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine i zdravlja.

Ispitivanje iz stava 2 ovog člana obezbjeđuje zakupac, odnosno korisnik koji upravlja kupalištem preko pravnog lica akreditovanog za obavljanje tih poslova.

Naknadu za ispitivanje kvaliteta vode iz stava 1 ovog člana plaća zakupac, odnosno korisnik koji upravlja kupalištem.

5.1.7. Eksploatacija rječnih nanosa (šljunka i pijeska)

Uslovi eksploatacije šljunka i pijeska

Član 68

Rječni nanosi iz obnovljivih i neobnovljivih ležišta mogu se eksploatirati na lokalitetima na kojima se eksploatacijom doprinosi očuvanju ili poboljšanju vodnog režima, u obimu kojim se ne narušava vodni režim, stabilnost obala i prirodna ravnoteža vodnih i priobalnih ekosistema.

Eksploatacija rječnih nanosa iz obnovljivih i neobnovljivih ležišta vrši se na osnovu vodne saglasnosti i ugovora o koncesiji, u skladu sa ovim zakonom.

Uz zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti podnosi se:

- 1) projekat eksploatacije rječnih nanosa, urađen u skladu sa projektom regulacije koji izrađuje nadležni organ uprave;
- 2) saglasnost ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede, kada se eksploatacija rječnih nanosa vrši na poljoprivrednom zemljištu;

3) saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine kada se eksploatacija nanosa i treseta vrši u nacionalnim parkovima;

4) kopija plana parcele, a po potrebi i dokaz o pravu svojine, odnosno pravu korišćenja odgovarajuće nepokretnosti.

Uslovi za eksploataciju rječnih nanosa i evidencija o eksploataciji

Član 69

Eksploataciju rječnih nanosa može vršiti privredno društvo koje je registrovano za obavljanje eksploatacije rječnih nanosa u Centralnom registru privrednih subjekata, ima najmanje jedno zaposleno lice odgovarajuće struke, posjeduje odgovarajuću mehanizaciju i koje je pribavilo vodnu saglasnost.

Privredno društvo koje vrši eksploataciju rječnih nanosa dužno je da:

1) vodi urednu evidenciju o vrsti i količini izvađenog rječnog nanosa;

2) podatke o vrsti i količini izvađenog materijala dostavlja nadležnom organu uprave, odnosno nadležnom organu lokalne uprave.

Bliži uslovi koje mora ispunjavati privredno društvo za eksploataciju rječnih nanosa u pogledu zaposlenih i mehanizacije, sadržaja i načina vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana, načina i rokova dostavljanja podataka o količini izvađenog materijala i uslova za paušalno određivanje podataka o količini izvađenog materijala utvrđuju se propisom Ministarstva.

Naknada štete

Član 70

Privredno društvo koje prilikom eksploatacije rječnih nanosa pričinu štetu dužno je da štetu nadoknadi, u skladu sa opštim propisima o naknadi štete.

Naplaćeni iznos naknade štete koristi se za saniranje pričinjene štete.

Obustava eksploatacije rječnih nanosa

Član 71

Eksploatacija rječnih nanosa obustaviće se kada je eksploatacijom nanosa izazvan poremećaj vodnog režima, a može se obustaviti kada se utvrdi da bi se daljom eksploatacijom nanosa mogao izazvati poremećaj vodnog režima ili negativan uticaj na vodne ekosisteme.

Rješenje o obustavi eksploatacije iz stava 1 ovog člana donosi organ nadležan za izdavanje vodne saglasnosti.

5.2. Zaštita voda od zagađivanja

Razlozi za zaštitu voda

Član 72

Zaštita voda od zagađivanja, u smislu ovog zakona, je skup mjera i postupaka kojima se održava kvalitet voda, odnosno unapređuje do nivoa propisanog za korišćenje po pojedinim namjenama.

Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se radi obezbjeđenja neškodljivog i nesmetanog korišćenja voda, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta i zaštite životne sredine.

Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se zabranom, ograničavanjem i sprječavanjem unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci, propisivanjem, nalaganjem i preduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje kvaliteta voda.

Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se i kontrolom i zabranom rada brana i ustava na rijekama koje, u određenom periodu godine, narušavaju osnovne karakteristike vodotoka.

Ciljevi zaštite voda u oblasti zaštite životne sredine

Član 73

Ciljevi zaštite voda u oblasti zaštite životne sredine u skladu sa programom mjera koji se utvrđuje planovima upravljanja rječnim slivom su:

1) za površinske vode:

- primjena neophodnih mjera radi sprječavanja pogoršanja statusa svih površinskih voda, u skladu sa čl. 83d, 83e i 83f ovog zakona;

- zaštita, unaprjeđivanje i obnavljanje svih tijela površinskih voda, kao i vještačka i jako modifikovana vodna tijela u cilju ostvarenja dobrog statusa voda, u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 i čl. 73a, 73c, 83d, 83e i 83f ovog zakona;

- zaštita i unaprjeđivanje svih vještačkih i jako modifikovanih vodnih tijela, u cilju ostvarivanja dobrog ekološkog

potencijala i dobrog hemijskog statusa površinskih voda, u skladu sa članom 75 stav 5 ovog zakona, osim u slučajevima utvrđenim čl. 73a, 73c, 83d, 83e i 83f ovog zakona;

- primjena neophodnih mjera u skladu sa članom 24 stav 1 tačka 8 ovog zakona u cilju ubrzane redukcije zagađivanja prioritarnim supstancama t prekida ili postepenog ukidanja ispuštanja, emisije i gubitaka prioritarno opasnih supstanci;

2) za podzemne vode:

- primjena potrebnih mjera za prevenciju ili ograničenje unosa zagađenja u podzemne vode, sprječavanje pogoršanja statusa svih vodnih tijela podzemnih voda u skladu sa članom 24 stav 1 tačka 8 i čl. 83d, 83e i 83f ovog zakona;

- zaštita, unaprijeđivanje i obnavljanje svih tijela podzemnih voda, obezbjeđivanjem balansa zahvatanja i nadoknađivanja podzemnih voda, u skladu sa članom 75 stav 5 i čl. 73a, 83d, 83e i 83f ovog zakona osim u slučaju iz člana 73c ovog zakona;

- primjena neophodnih mjera radi smanjenja povećanja koncentracije bilo kog zagađenja, koje je rezultat uticaja aktivnosti čovjeka, radi postizanja progresivnog umanjenja zagađivanja podzemne vode.

3) za zaštićena područja:

- postizanje saglasnosti sa svim standardima i ciljevima, osim ako nije drugačije određeno drugim propisima kojim su uspostavljena određena zaštićena područja.

Smanjenje povećanja koncentracije bilo kog zagađenja podzemnih voda postiže se sprovođenjem mjera u skladu sa čl. 73a, 73b i 73c ovog zakona, uzimajući u obzir standarde iz čl. 83d, 83e i 83f ovog zakona.

Uslovi za utvrđivanje manje strožih ciljeva

Član 73a

Za određena vodna tijela koja su ugrožena ljudskim aktivnostima koje utiču na status površinskih i podzemnih voda ili kojima je prirodno stanje takvo da bi ostvarivanje ciljeva životne sredine bilo neizvodljivo ili neprimjereno skupo mogu se utvrditi manje stroži ciljevi životne sredine pod uslovima:

1) da se potrebe životne sredine i socioekonomske potrebe zbog kojih se te ljudske aktivnosti sprovode ne mogu zadovoljiti na drugi način koji bi bio znatno bolji sa aspekta životne sredine;

2) da se obezbijedi:

- za površinske vode postizanje najvišeg mogućeg ekološkog i hemijskog statusa za uticaje koji se ne mogu objektivno izbjeći usljed prirode ljudskih aktivnosti i zagađivanja;

- za podzemne vode najmanje moguće promjene dobrog statusa podzemnih voda za uticaje koji se ne mogu objektivno izbjeći usljed prirode ljudskih aktivnosti ili zagađivanja;

3) da ne postoji dalje pogoršanje statusa ugroženog vodnog tijela; i

4) da su planom upravljanja vodama utvrđena odstupanja od ciljeva životne sredine sa razlozima i da se preispituju svakih šest godina.

Više ciljeva zaštite

Član 73b

Ako se na pojedino vodno tijelo odnosi više od jednog cilja iz člana 73 stav 1 ovog zakona, primjenjivaće se najstroži cilj.

Rokovi za postizanje ciljeva

Član 73c

Ciljevi iz člana 73 ovog zakona moraju se postići najkasnije do prvog ažuriranja plana upravljanja vodama.

Rok za postizanje ciljeva iz stava 1 ovog člana, može se produžiti u svrhu faznog dostizanja ciljeva za vodna tijela, pod uslovom da ne dođe do pojave daljeg pogoršanja statusa tog vodnog tijela i ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) da poboljšanje statusa vodnih tijela nije moguće postići u roku iz stava 1 ovog člana iz najmanje jednog od sljedećih razloga:

- da se obim poboljšanja statusa vodnog tijela može postići samo u fazama kojima se prekoračuje rok iz stava 1 ovog člana zbog tehničke izvodljivosti;

- ako bi ostvarivanje poboljšanja statusa vodnog tijela u roku iz stava 1 ovog člana bilo neprimjereno skupo;

- ako prirodni uslovi ne dozvoljavaju blagovremeno poboljšanje statusa vodnog tijela;

2) da su produženje roka i razlozi utvrđeni i obrazloženi u planovima upravljanja vodama iz člana 24 ovog zakona;

3) da se rok produžava u najviše dva ažurirana plana upravljanja vodama, osim u slučajevima kada su prirodni uslovi takvi da se ciljevi ne mogu dostići, u tom periodu;

4) da su u planovima upravljanja vodama utvrđene mjere iz člana 32 ovog zakona, koje su predviđene kao potrebne za postepeno postizanje zahtjevanog statusa vodnog tijela u produženom roku, kao i razlozi za svako značajno odlaganje sprovođenja planiranih mjera i očekivani rok za njihovo sprovođenje.

Prikaz sprovedenih mjera i pregled eventualnih dodatnih mjera uključuje se u ažurirani plan upravljanja vodama.

Mjere za ostvarivanje zaštite voda od zagađivanja

Član 74

Zaštita voda od zagađivanja ostvaruje se:

- organizacijom kontrole kvaliteta vode i izvora zagađenja, zabranom i ograničavanjem unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci, zabranom stavljanja u promet supstanci opasnih za vode za koje postoji supstitucija ekološki pogodnijih proizvoda i dr.;
- ekonomskim mjerama plaćanjem naknade za zagađivanje vode, koja nije niža od troškova njenog prečišćavanja;
- prečišćavanjem otpadnih voda na mjestu nastajanja, primjenom tehničko-tehnoloških mjera i uvođenjem savremenih tehnologija u proizvodnju;
- vodnim mjerama, kojima se poboljšava režim i kvalitet malih voda namjenskim ispuštanjem čiste vode iz akumulacija, a posebno radi otklanjanja posljedica havarijskih zagađenja.

Područja posebne zaštite voda

Član 74a

Za svako vodno područje određuju se područja posebne zaštite voda (u daljem tekstu: zaštićena područja), radi zaštite površinskih i podzemnih voda, ili očuvanja staništa biljnih i životinjskih vrsta direktno zavisnih od vode.

Zaštićena područja su:

- sva vodna tijela namijenjena korišćenju za ljudsku upotrebu iz člana 49 stav 1 ovog zakona;
- područja namijenjena zaštiti ekonomski važnih akvatičnih biljnih i životinjskih vrsta;
- vodna tijela ili njihov dio namijenjen rekreaciji, uključujući i područja određena za kupanje u skladu sa članom 74d ovog zakona;
- područja podložna eutrofikaciji i osjetljiva na nitrate u skladu sa čl. 74b i 74c ovog zakona; i
- područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje statusa voda bitan uslov za njihov opstanak i reprodukciju u skladu sa programom Natura 2000.

Zaštićena područja upisuju se u registar zaštićenih područja (u daljem tekstu: registar) koji vodi nadležni organ uprave.

Registar sadrži i karte sa označenim položajem svakog zaštićenog područja i nazive akata na osnovu kojih su zaštićena područja proglašena.

Za svako vodno područje, registar se mora redovno ažurirati i podaci iz registra unose se u plan upravljanja vodama.

Osjetljiva područja

Član 74b

Osjetljiva područja i područja koja pripadaju slivu osjetljivog područja su područja na kojima je radi zaštite životne sredine i kvaliteta voda recipijenta od ispuštanja komunalnih i industrijskih otpadnih voda neophodan veći nivo prečišćavanja otpadnih voda do dostizanja kvaliteta voda u skladu sa propisom iz člana 79 stav 2 ovog zakona.

Osjetljiva područja iz stava 1 ovog člana određuje Vlada.

Kriterijumi za određivanje osjetljivih područja uređuju se propisom Ministarstva.

Osjetljiva područja preispituju se po isteku četiri godine od dana njihovog određivanja, odnosno preispitivanja.

Ranjiva područja

Član 74c

Ranjiva područja su područja na kojima je radi smanjenja zagađivanja vode uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora i sprječavanja daljeg zagađivanja potrebno sprovesti pojačane mjere zaštite voda od zagađivanja nitratima iz tih izvora.

Ranjiva područja na osnovu sprovedenog monitoringa koncentracije nitrata iz poljoprivrednih izvora u površinskim i podzemnim vodama određuje Vlada.

Ranjiva područja preispituju se po isteku četiri godine od dana njihovog određivanja, odnosno preispitivanja, uzimajući u obzir nastale promjene koje se nijesu mogle predvidjeti u vrijeme određivanja ranjivih područja.

Zaštita vodnih tijela površinskih i podzemnih voda od zagađivanja nitratima, za ranjiva područja, vrši se na osnovu akcionih programa sa obaveznim mjerama koje donosi organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede na period od četiri godine.

Kriterijumi za utvrđivanje ranjivih područja, način sprovođenja monitoringa koncentracije nitrata iz poljoprivrednih izvora u slatkim površinskim i podzemnim vodama i monitoringa eutrofikacije slatkih površinskih voda, estuarskih i priobalnih voda uređuju se propisom Ministarstva.

Voda za kupanje

Član 74d

Voda za kupanje je vodno tijelo ili dio vodnog tijela površinskih voda na kojima se očekuje veliki broj kupača i na kojima nije zabranjeno kupanje ili ne postoji preporuka da se kupanje izbjegava.

Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na:

- 1) bazene za kupanje i banje;
- 2) vode koje se prečišćavaju za druge namjene ili koriste u terapijske svrhe; i
- 3) vještački stvorene vode odvojene od površinskih i podzemnih voda za druge namjene.

Voda koja se koristi za kupanje mora da ispunjava propisane uslove kvaliteta.

Radi obezbjeđivanja očuvanja, zaštite i poboljšanja kvaliteta vode za kupanje sprovode se odgovarajuće mjere:

- utvrđivanje i održavanje profila vode za kupanje;
- utvrđivanje kalendara monitoringa;
- monitoring voda za kupanje;
- procjena kvaliteta i klasifikacija voda za kupanje;
- identifikacija i procjena uzroka zagađenja koji mogu uticati na kvalitet vode za kupanje i zdravlje kupača;
- informisanje javnosti o kvalitetu vode za kupanje;
- za sprečavanje izlaganja kupača zagađenju i smanjenje rizika od zagađenja; i
- mjere koje će se sprovoditi u slučaju da voda za kupanje ne ispunjava uslove kvaliteta vode za kupanje.

Ako sliv rijeke može da dovede do prekograničnog uticaja na kvalitet voda za kupanje informacije o uticajima, kao i način vršenja kontrole prekograničnih uticaja i mjere koje će se sprovoditi za poboljšanje kvaliteta razmjenjuju se sa državama na čijoj teritoriji se nalazi taj sliv.

Mjere iz stava 4 al. 1, 2, 3, 4, 6 i 8 ovog člana sprovodi pravno lice koje upravlja kupalištem, a mjere iz al. 5 i 7 sprovodi organ uprave nadležan za inspeksijske poslove.

O sprovođenju mjera iz stava 4 ovog člana obavještava se Evropska komisija.

Način i rokove sprovođenja mjera iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Napomena Redakcije: stav 7 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Status voda

Član 75

Status voda utvrđuje se za površinske i podzemne vode.

Status površinskih voda utvrđuje se na osnovu monitoringa: hemijskog i ekološkog statusa površinskih voda, odnosno ekološkog potencijala za jako modifikovana i vještačka vodna tijela, područja posebne zaštite, prioriternih supstanci i opterećenja vodnih tijela površinskih voda.

Status podzemnih voda utvrđuje se na osnovu monitoringa: hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda.

O sprovođenju monitoringa iz st. 2 i 3 ovog člana i utvrđivanja statusa voda sačinjava se izvještaj, koji organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove dostavlja Ministarstvu i nadležnom organu uprave.

Način i rokovi utvrđivanja statusa voda i sprovođenja monitoringa iz st. 2 i 3 ovog člana, liste prioriternih supstanci i mjere koje će se sprovoditi za poboljšanje statusa voda propisuje Ministarstvo uz prethodno pribavljena mišljenja organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i zaštitu životne sredine.

Kvalitet vode namijenjene za ljudsku upotrebu, uređuje se propisom o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku upotrebu i propisima kojima se uređuje zaštita od jonizujućih zračenja.

Kvalitet prirodnih mineralnih voda, prirodnih izvorskih voda i stonih voda koje se stavljaju na tržište u bocama i drugoj ambalaži uređuju se propisima o bezbjednosti hrane.

Ispitivanje radioaktivnosti u vodi vrši se u skladu sa posebnim propisom.

Klasifikacija i kategorizacija podzemnih voda

Član 76

- brisan -

Plan zaštite voda od zagađivanja

Član 77

Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se u skladu sa planom zaštite voda od zagađivanja.

Plan iz stava 1 ovog člana usklađuje se sa Strategijom i planom upravljanja vodama.

Plan zaštite voda od zagađivanja, naročito, sadrži: mjere za sprečavanje ili ograničavanje unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci, mjere za sprečavanje i odlaganje otpadnih i drugih materija na područjima na kojima mogu uticati na pogoršanje kvaliteta voda, mjere za prečišćavanje zagađenih voda, mjere za sprečavanje uticaja rasutih zagađivača,

mjere zaštite vodenih ekosistema i drugih ekosistema koji neposredno zavise od vodenih ekosistema, način sprovođenja interventnih mjera u određenim slučajevima zagađivanja, organe, privredna društva, druga pravna lica, ustanove i preduzetnike koji su dužni da sprovode pojedine mjere i radove, rokove za smanjenje zagađivanja vode, odgovornosti i ovlašćenja u vezi sa sprovođenjem zaštite voda, plan izgradnje objekata za prečišćavanje otpadnih voda, sa pratećim uređajima, za najmanje 2000 ekvivalentnih stanovnika, mjere kontrole kvaliteta zagađivanja vode kombinovanim pristupom za tačkaste i difuzne izvore zagađivanja i druge mjere potrebne za zaštitu i unaprjeđenje kvaliteta voda.

Plan zaštite voda od zagađivanja donosi Vlada, na predlog Ministarstva, za period od šest godina.

Operativni plan zaštite voda od havarijskih zagađenja

Član 78

Zaštita voda u slučaju havarijskih zagađenja sprovodi se u skladu sa operativnim planom zaštite od havarijskih zagađenja.

Operativni plan zaštite od havarijskih zagađenja, naročito, sadrži:

- osnovne podatke o odgovornim licima, organima, privrednim društvima, drugim pravnim licima, ustanovama i preduzetnicima za sprovođenje zaštite,

- postupke u cilju ublažavanja ili otklanjanja mogućih negativnih efekata na režim voda, vodene ekosisteme, sisteme zavisne od vodenih ekosistema i životnu okolinu.

Operativni plan zaštite voda od havarijskih zagađenja za vode od značaja za Republiku priprema i sprovodi nadležni organ uprave, a donosi Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine, na period od dvije godine.

Operativni plan zaštite voda od havarijskih zagađenja za vode od lokalnog značaja, uz saglasnost nadležnog organa uprave, donose i sprovode jedinice lokalne samouprave, na period od dvije godine.

Operativni plan iz stava 4 ovog člana mora biti usklađen sa planom iz stava 3 ovog člana.

Zabrane u cilju zaštite kvaliteta voda

Član 79

Radi zaštite kvaliteta voda zabranjeno je:

1) unošenje u površinske i podzemne vode opasnih i štetnih supstanci koje mogu dovesti do pogoršanja trenutnog stanja, odnosno prekoračenja propisanih vrijednosti kvaliteta vode;

2) unošenje supstanci koje mogu zagađivati vodu ili mogu izazvati zamuljivanje i zasljanjivanje vode i taloženje nanosa;

2a) odlaganje u vode mulja nastalog u postupku prečišćavanja otpadnih voda;

2b) direktno ispuštanje zagađujućih supstanci u podzemne vode, osim u propisanim slučajevima;

2c) ispuštanje otpadnih voda sa plovnih i plutajućih objekata u površinske vode;

3) korišćenje đubriva ili sredstava za zaštitu bilja u obalnom pojasu, koja mogu dovesti do prekoračenja propisanih vrijednosti kvaliteta kopnene vode;

4) ispuštanje u javnu kanalizaciju otpadnih voda koje sadrže opasne i štetne supstance:

- iznad propisanih vrijednosti,

- koje mogu štetno djelovati na mogućnost prečišćavanja voda iz kanalizacije,

- koje mogu oštetiti kanalizacioni sistem i postrojenje za prečišćavanje voda,

- koje mogu negativno uticati na zdravlje zaposlenih koji održavaju kanalizacioni sistem;

5) odlaganje komunalnog ili drugog otpada na vodnom zemljištu, visokim obalama rijeka, stranama klisura i kanjona, prirodnim jamama, vrtačama i ostalim lokacijama odakle mogu dospjeti u površinske ili podzemne vode ili dovesti do pogoršanja kvaliteta voda;

6) ostavljanje u koritu za veliku vodu prirodnih i vještačkih vodotoka i jezera, kao i na drugom zemljištu, materijala koji mogu zagađivati vode;

7) pranje vozila, mašina, opreme i uređaja u površinskim vodama i na vodnom zemljištu.

Bliži propis o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent (prijemnik) i u javnu kanalizaciju, uključujući i zahtjeve u zavisnosti od industrije koja ispušta otpadne vode, donosi Ministarstvo, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine i ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Obaveza prihvatanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda

Član 80

Privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji ispušta ili odlaže supstance koje mogu zagađivati vodu, dužan je da te supstance, prije ispuštanja u sistem javne kanalizacije ili drugi prijemnik, djelimično ili potpuno odstrani u skladu sa zakonom.

Privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji ispušta otpadnu vodu neposredno u prijemnik dužan je

da obezbijedi prečišćavanje otpadnih voda do nivoa koji odgovara propisima o efluentima (emisiji).

Radi obezbjeđenja prečišćavanja otpadnih voda do stepena utvrđenog propisom iz člana 79 stav 2 ovog zakona, privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji ispušta otpadnu vodu u javnu kanalizaciju dužan je da izgradi i održava uređaje za prečišćavanje otpadnih voda.

Radi obezbjeđivanja prihvatanja, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda do stepena utvrđenog propisom iz člana 79 stav 2 ovog zakona, jedinica lokalne samouprave dužna je da ulaže sredstva u izgradnju, rekonstrukciju i održavanje objekata za prihvatanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda sa pratećim uređajima do nivoa predviđenog planom izgradnje objekata za prihvatanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za aglomeracije veće od 2000 E.S.

Kombinovani pristup kontrole koncentrisanih i rasutih izvora zagađivanja voda

Član 80a

Kontrola ispuštanja iz koncentrisanih i rasutih izvora zagađenja u površinske vode, vrši se primjenom mjera kombinovanim pristupom:

- kontrole emisija zasnovane na najboljim raspoloživim tehnikama; ili
- relevantne granične vrijednosti emisija; ili
- najbolje prakse u oblasti zaštite voda u skladu sa čl. 74b, 74c i 75 ovog zakona u slučaju uticaja rasutih izvora zagađivanja.

Ukoliko se kontrolom iz stava 1 ovog člana utvrdi da standard kvaliteta voda ne odgovara standardima iz čl. 74b i 75 ovog zakona primjenjivaće se strože mjere kontrole emisija.

Obaveza zagađivača

Član 81

Ako dođe do neposredne opasnosti od zagađenja ili do zagađenja površinskih i podzemnih voda, privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji je prouzrokovao opasnost, odnosno zagađenje dužan je da odmah preduzme mjere potrebne za sprječavanje, smanjenje i sanaciju zagađenja voda, da planira sredstva i rokove za njihovo izvršenje, kao i da nadoknadi pričinjenu štetu.

Ministarstvo bliže utvrđuje elemente za procjenu direktne i indirektno štete i mjere potrebne za njihovo otklanjanje.

Ako privredno društvo, drugo pravno lice, odnosno preduzetnik ne postupi u smislu stava 1 ovog člana sprovođenje tih mjera, o njegovom trošku, obezbijediće nadležni organ, u skladu sa zakonom.

Upravljanje objektima za zaštitu voda od zagađivanja

Član 82

Na vodnim objektima iz člana 35 stav 3 ovog zakona, koji služe za prihvatanje, prečišćavanje, odvođenje i ispuštanje otpadnih voda naselja, kao objektima od javnog interesa u državnoj svojini, svojinska prava i ovlašćenja vrši jedinica lokalne samouprave, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Jedinica lokalne samouprave pravo upravljanja na objektima iz stava 1 ovog člana prenosi na privredno društvo koje ispunjava uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti i organizacione i kadrovske osposobljenosti, koje je upisano u Centralnom registru privrednih subjekata za obavljanje djelatnosti zaštite voda od zagađivanja.

Bliži propis o uslovima iz stava 2 ovog člana donosi organ državne uprave nadležan za poslove komunalnih djelatnosti.

Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužna su da, u skladu sa ovim zakonom, vodne objekte za zaštitu voda od zagađivanja koje su izgradila za svoje potrebe održavaju u funkcionalnom stanju.

Monitoring

Član 83

Monitoring se vrši sistematskim praćenjem stanja voda radi utvrđivanja statusa voda na osnovu programa iz člana 58 stav 3 ovog zakona koji obuhvata sva vodna područja.

Program monitoringa iz stava 1 ovog člana obuhvata:

1) za površinske vode:

- zapreminu i vodostaj ili protok do stepena koji je značajan za ekološki i hemijski status i ekološki potencijal;
- ekološki i hemijski status i ekološki potencijal;

2) za podzemne vode:

- hemijski i kvantitativni status;

3) za zaštićena područja:

- obuhvata podatke od značaja za zaštićena područja u skladu sa aktom o zaštiti tih područja.

Monitoring iz stava 2 ovog člana može da obuhvata:

- nadzorni monitoring, koji se sprovodi radi pribavljanja podataka za praćenje dugoročnih promjena statusa voda;
- operativni monitoring, koji se sprovodi radi utvrđivanja statusa vodnih tijela za koja je utvrđeno da postoji rizik od neuspjeha u zadovoljenju ciljeva životne sredine; i
- istraživački monitoring, koji se sprovodi radi utvrđivanja razloga promjena statusa vodnog tijela.

Monitoringom iz stava 2 ovog člana, kvalitet vode i status voda utvrđuju se u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona.

Monitoring iz stava 2 ovog člana vrši organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove.

Organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove dužan je da omogućiti korišćenje rezultata monitoringa iz stava 2 ovog člana svim zainteresovanim pravnim i fizičkim licima, bez naknade.

Organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove sastavlja godišnji izvještaj o stanju i promjenama kvaliteta i kvantiteta voda i dostavlja najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu Ministarstvu, nadležnom organu uprave i organu državne uprave nadležnom za poslove zdravlja, zaštite životne sredine i geološke poslove.

Karakteristike vodnog područja

Član 83a

Karakteristike vodnog područja određuju se za svako vodno područje ili za dio međunarodnog vodnog područja koji pripada teritoriji tog područja:

- 1) analizom njegovih karakteristika;
- 2) analizom uticaja ljudske aktivnosti na status površinskih i podzemnih voda; i
- 3) ekonomskom analizom korišćenja voda.

Analize iz stava 1 ovog člana sastavni su dio plana upravljanja vodama i preispituju se svakih šest godina.

Zbirni izvještaj o analizama iz stava 1 ovog člana i izvještaj iz člana 83 stav 7 ovog zakona koji su korišćeni za izradu prvog plana upravljanja rječnim slivom, Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji u roku od tri mjeseca od dana njihove izrade.

Klasifikacija vodnih tijela

Član 83b

Svako vodno tijelo razvrstava se u određenu kategoriju i procjenjuje rizik da određeno vodno tijelo neće postići ciljeve zaštite voda u pogledu zaštite životne sredine, odnosno da neće zadržati stanje u skladu sa ciljevima zaštite voda u pogledu zaštite životne sredine, na osnovu analize uticaja na to vodno tijelo.

Razvrstavanje vodnih tijela iz stava 1 ovog člana, vrši se na osnovu rezultata monitoringa za to vodno tijelo i ocjene njegovog stanja u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona.

Klasifikacija vodnih tijela sastavni je dio plana upravljanja vodama.

Površinske vode ocjenjuju se i razvrstavaju u odgovarajuće kategorije u skladu sa njihovim hemijskim i ekološkim stanjem, odnosno potencijalom za jako modifikovana i vještačka vodna tijela.

Podzemne vode ocjenjuju se i razvrstavaju u odgovarajuće kategorije u skladu sa njihovim količinskim i hemijskim stanjem.

Kategorije stanja površinskih voda su: vrlo dobro, dobro, umjereno, loše i vrlo loše stanje.

Kategorije stanja podzemnih voda su: dobro i loše stanje.

Vještačko ili jako modifikovano vodno tijelo

Član 83c

Planom upravljanja vodama može se u skladu sa propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona, odrediti određeno vodno tijelo površinskih voda kao vještačko ili jako modifikovano vodno tijelo kada:

1) promjene hidromorfoloških karakteristika koje su neophodne za postizanje dobrog ekološkog statusa, mogu imati značajne negativne efekte na:

- širu životnu sredinu;
- navigaciju, uključujući pristanišne kapacitete, ili rekreaciju;
- aktivnosti u svrhe akumuliranja vode, kao što je za snabdijevanje vodom za piće, korišćenje vodnih snaga ili navodnjavanje;
- regulacije vodotoka, zaštitu od poplava, odvodnjavanje; ili
- ostale jednako važne razvojne ljudske aktivnosti u održivom razvoju;

2) se korisni efekti ostvareni zbog vještačkih i izmijenjenih karakteristika vodnih tijela ne mogu dostići na drugi način iz razloga tehničke neizvodljivosti ili previsokog koštanja i ako je to bolja opcija za životnu sredinu.

Zahtjevi iz stava 1 ovog člana preispituju se svakih šest godina.

Privremeno pogoršanje statusa vodnih tijela

Član 83d

Privremeno pogoršanje statusa vodnih tijela ne smatra se pogoršanjem statusa vodnih tijela, ako je ono rezultat prirodnih uzroka ili više sile, ili se realno nije moglo predvidjeti posebno u slučaju pojave ekstremne poplave i produžene suše, ili ako nastaje kao rezultat akcidentnih okolnosti koje se nijesu mogle predvidjeti i ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

1) da su preduzete sve mjere da se spriječi dalje pogoršanje statusa i da se ne ugrozi postizanje ciljeva iz člana 73 ovog zakona za ostala vodna tijela koja nijesu pod uticajem tih okolnosti;

2) da su u planu upravljanja vodama utvrđeni uslovi i indikatori pod kojima se javljaju ekstremne okolnosti, odnosno pojave koje se ne mogu predvidjeti;

3) da su mjere koje se primjenjuju u ekstremnim okolnostima utvrđene programom mjera i da neće ugroziti obnavljanje kvaliteta vodnog tijela kada te ekstremne okolnosti prođu;

4) da se posljedice ekstremnih okolnosti ili onih koje se nijesu mogle predvidjeti preispituju jedanput godišnje i preduzimaju sve moguće mjere radi vraćanja statusa vodnih tijela u status prije djelovanja ovih okolnosti, čim to bude racionalno izvodljivo; i

5) da se pregled posljedica tih okolnosti i pregled mjera koje su preduzete ili će se preduzeti u skladu sa tač. 1 i 2 ovog stava uključe u plan upravljanja vodama pri njegovom sljedećem ažuriranju.

Izuzeci u postizanju ciljeva

Član 83e

Odstupanjem od postizanja ciljeva zaštite voda ne smatra se ako se ne uspije postići dobro stanje podzemnih voda, dobro ekološko stanje ili gdje je to odgovarajuće, dobar ekološki potencijal, ili spriječiti pogoršanje stanja površinskih ili podzemnih voda usljed novonastalih promjena fizičkih karakteristika površinskih voda ili promjene nivoa podzemnih voda, kada su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- da su preduzete sve mjere za ublažavanje negativnog uticaja na stanje voda;

- da su razlozi za promjenu stanja voda od javnog interesa izričito navedeni i objašnjeni u planu upravljanja vodama i da se ciljevi revidiraju svakih šest godina;

- da su razlozi za promjenu stanja voda od javnog interesa i/ili da su koristi za životnu sredinu i društvo od postizanja ciljeva zaštite voda manji od koristi za ljudsko zdravlje, sigurnost i održivi razvoj koje proizlaze iz tih izmjena i promjena;

- da se korisni ciljevi kojima služe te promjene stanja voda ne mogu iz tehničkih razloga ili zbog neprimjerenih troškova postići drugim sredstvima koja predstavljaju znatno bolju ekološku varijantu.

Odstupanjem od postizanja ciljeva zaštite voda ne smatra se ako se ne uspije spriječiti pogoršanje od vrlo dobrog stanja prema dobrom stanju površinskih voda usljed novih ljudskih aktivnosti u okviru održivog razvoja kada su ispunjeni svi uslovi iz stava 1 ovog člana.

Primjena pravila o izuzecima

Član 83f

Primjenom pravila iz čl. 73a, 73c, 83c, 83d i 83e ovog zakona, ne smije se trajno isključiti ili dovesti u pitanje postizanje ciljeva zaštite drugih voda na istom vodnom području.

Mjerenje količina i ispitivanje kvaliteta otpadnih voda

Član 84

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji ispušta otpadne vode u prijemnik ili javnu kanalizaciju dužan je da postavi uređaj za mjerenje, da mjeri količine i ispituje kvalitet otpadnih voda, kao i njihov uticaj na prijemnik i da podatke dostavlja nadležnom organu uprave.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji ima uređaje za prečišćavanje otpadnih voda i mjerni uređaj, dužan je da ih održava u ispravnom stanju, da obezbijedi njihovo redovno funkcionisanje i da vodi dnevnik rada uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.

Propis o načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda donosi Ministarstvo, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine i ministarstva nadležnog za poslove zdravlja.

Propis o načinu i uslovima mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik donosi Ministarstvo.

Pravna lica za ispitivanje kvaliteta vode

Član 85

Pravna lica mogu da vrše određenu vrstu (fizičko-hemijskih, hidroloških, mikrobioloških, hidrobioloških, radioloških, ekotoksikoloških i opasnih supstanci) ispitivanja kvaliteta površinskih i podzemnih voda, kao i ispitivanje kvaliteta

otpadnih voda, ako ispunjavaju uslove u pogledu kadra, opreme, prostorija i druge propisane uslove, imaju akreditaciju za tu vrstu poslova i ako su upisana u odgovarajući registar.

Ministarstvo, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine i ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, bliže utvrđuje uslove koje moraju da ispunjavaju pravna lica iz stava 1 ovog člana.

Pravna lica iz stava 1 ovog člana dužna su da Ministarstvu, nadležnom organu uprave, ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine i organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove, dostave jednom mjesečno rezultate ispitivanja, a obavještenje o havarijskom zagađenju vode u toku istog dana.

Obaveze organa državne uprave nadležnog za hidrometeorološke poslove

Član 86

Organ državne uprave nadležan za hidrometeorološke poslove dužan je da, odmah po saznanju o havarijskom zagađivanju voda, o nastupanju zagađenja obavijesti Ministarstvo, nadležni organ uprave, ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine i jedinicu lokalne samouprave na području pojave zagađenja.

Organ državne uprave nadležan za hidrometeorološke poslove dužan je da neprekidno prati kretanje talasa, odnosno pojave havarijskog zagađenja vode duž vodotoka, jezera ili priobalnog mora sve do trenutka prestanka havarijskog zagađenja i o tome obavještava organe iz stava 1 ovog člana.

Zaštita voda od zagađivanja mineralnim uljima

Član 87

Radi zaštite voda od uticaja zagađenja, zabranjeno je sa obalnog pojasa ili u zoni izvorišta ispuštati: mineralna ulja koja direktno ili indirektno dospijevaju u vode i mineralna ulja koja potiču od bilo kog uređaja za prebacivanje na plovni objekat ili sa njega, kao i druge supstance koje direktno potiču ili su vezane za istraživanje, iskorišćavanje i preradu na obalnom pojasa, a koje direktno ili indirektno mogu dospjeti u vode.

Ako, u izuzetnim okolnostima (viša sila i sl.), dođe do zagađivanja vodotoka, jezera ili priobalnog mora mineralnim uljima, nadležni inspekcijski organ će svaki slučaj posebno ispitati, radi utvrđivanja da li su preduzete sve mjere da do zagađivanja ne dođe.

Pod mineralnim uljem, u smislu ovog zakona, podrazumjevaju se: sirova nafta, petrolej, benzin, dizel gorivo, ulje za loženje, mazivna ulja i mazut.

Uređaji za preuzimanje otpadnih ulja, voda i drugih materija

Član 88

Pristaništa i luke dužne su da postave potrebne uređaje za preuzimanje otpadnih mineralnih ulja, uljnih smješa, otpadnih voda i drugih otpadnih materija sa plovnih objekata, u skladu sa zakonom.

Uslovi za izgradnju objekata i uređaja za prihvatanje, preradu i čuvanje mineralnih ulja

Član 89

Naftovodi, spojnice brodova sa uređajima na obali, kao i uređaji za prihvatanje, preradu i čuvanje mineralnih ulja, moraju biti tako izgrađeni, obezbijedjeni i održavani da onemogućavaju oticanje i curenje ulja u vode.

Vođenje knjige ulja na plovnim objektima

Član 90

Vlasnici, odnosno korisnici plovnih objekata dužni su da na plovnim objektima vode knjigu ulja u skladu sa međunarodnim i domaćim propisima.

Obaveza prijave zagađenja voda

Član 91

Građanin, vlasnik, odnosno korisnik dijela obale, zapovjednik plovnog objekta i drugo odgovorno lice na plovnom objektu dužno je da odmah prijavi ministarstvu nadležnom za poslove pomorstva, nadležnim inspekcijskim organima ili organu državne uprave nadležnom za poslove policije, ako primjeti da je došlo do zagađenja voda u vodotoku, jezeru ili priobalnom moru.

5.3. Uređenje vodotoka i zaštita od štetnog dejstva voda

5.3.1 Uređenje vodotoka i drugih voda

Pojam uređenja vodotoka i drugih voda

Član 92

Uređenjem vodotoka i drugih voda, u smislu ovog zakona, smatraju se radovi na izgradnji i održavanju regulacionih objekata u koritu vodotoka i na vodnom dobru, održavanje stabilnosti obala i korita vodotoka i drugi radovi kojima se omogućava kontrolisani i neškodljivi tok vode, leda i nanosa, njihovo namjensko korišćenje i građenje i održavanje vodnih objekata i sistema različitih namjena.

Održavanje vodotoka, vodnog dobra i vodnih objekata i sistema

Član 93

Pod održavanjem vodotoka, vodnog dobra i vodnih objekata i sistema smatraju se, posebno:

- 1) radovi na održavanju prirodnih i vještačkih vodotoka: čišćenjem, uklanjanjem nanosa i djelimičnim produbljanjem dna korita, ublažavanjem krivina bez značajnije promjene trase korita i sl.;
- 2) zemljani i slični radovi na uređenju i održavanju obala, zemljani radovi u inundacionom pojasu, krčenje i košenje rastinja, obnavljanje i održavanje propusta i prelaza;
- 3) održavanje regulacionih i zaštitnih vodnih objekata: popravka, pojačavanje i obnavljanje nasipa, krčenje, košenje i radovi na vegetacionoj zaštiti objekata i zamjena oštećenih djelova objekata;
- 4) održavanje vodnih objekata za melioraciono odvođenje: čišćenje, tehničko i vegetaciono održavanje objekata i pojasa uz objekte, zemljani radovi na manjim dopunama kanalske mreže, ublažavanje zavoja i nagiba, drenažni radovi, izrada tipskih propusta i sličnih objekata koji su sastavni dio kanalske mreže, njihovo obnavljanje i zamjena.

5.3.2. Zaštita od štetnog dejstva voda

Radovi i mjere na zaštiti od štetnog dejstva voda

Član 94

Zaštita od štetnog dejstva voda obuhvata radove i mjere na zaštiti od poplava, zaštiti od rječne erozije, zaštiti od erozije vodom, vjetrom i bujicama i odvodnjavanje i otklanjanje posljedica od tih djelovanja voda.

Ugrožena područja

Član 95

Za obezbjeđenje zaštite od štetnog dejstva voda za svako vodno područje utvrđuje se područje koje je ugroženo usljed:

- 1) poplava (u daljem tekstu: poplavno područje);
 - 2) erozije vodom i vjetrom (u daljem tekstu: erozivno područje).
- Poplavna i erozivna područja se vode u katastru nepokretnosti.

Zabilježba područja iz stava 2 ovog člana vrši se na predlog nadležnog organa uprave, odnosno nadležnog organa lokalne uprave.

Upravljanje rizicima od poplava

Član 95a

Rizicima od poplava upravlja se radi smanjenja štetnih posljedica poplava po zdravlje ljudi, životnu sredinu, kulturnu baštinu i privredu.

Rizicima od poplava upravlja se na osnovu plana upravljanja rizicima od poplava i drugih mjera propisanih zakonom.

Mjere za smanjenje rizika od poplava moraju biti u skladu sa ciljevima zaštite voda i životne sredine iz člana 73 ovog zakona.

Plan upravljanja rizicima od poplava izrađuje se na osnovu preliminarne procjene rizika od poplava, utvrđenih područja značajno ugroženih od poplava, mapa opasnosti i mapa rizika od poplava.

Bliži sadržaj preliminarne procjene rizika od poplava, sadržaj i način izrade mapa opasnosti i mapa rizika od poplava, sadržaj plana iz stava 2 ovog člana, kao i način njegovog ažuriranja i implementacije propisuje Ministarstvo.

Preliminarna procjena rizika od poplava

Član 95b

Preliminarnu procjenu rizika od poplava za svako vodno područje, izrađuje nadležni organ uprave.

Za preliminarnu procjenu rizika od poplava za vodno područje koje je dio međunarodnog vodnog područja obezbjeđuje se razmjena informacija sa državama na čijoj se teritoriji nalaze djelovi tog vodnog područja.

Preliminarna procjena rizika od poplava obavezno se preispituje po isteku šest godina od dana njene izrade, odnosno preispitivanja, uzimajući u obzir uticaj klimatskih promjena na pojavu poplava.

Područja značajno ugrožena od poplava

Član 95c

Na osnovu preliminarne procjene rizika od poplava Vlada određuje područja za koja postoje značajni rizici od poplava ili se njihova pojava može smatrati vjerovatnom (u daljem tekstu: područje značajno ugroženo od poplava).

Za određivanje područja značajno ugroženog od poplava za vodno područje koje je dio međunarodnog vodnog područja koordinira se sa državama na čijoj se teritoriji nalaze djelovi tog vodnog područja.

Mape opasnosti od poplava i mape rizika od poplava

Član 95d

Za područja značajno ugrožena od poplava nadležni organ uprave izrađuje mape opasnosti i mape rizika od poplava, za svako vodno područje posebno.

Mape opasnosti i mape rizika od poplava izrađuju se za:

- poplave male vjerovatnoće,
- poplave srednje vjerovatnoće (povratni period 100 godina) i
- poplave velike vjerovatnoće, po potrebi.

Izrada mapa opasnosti i mapa rizika od poplava za područja značajno ugrožena od poplava koja obuhvataju područja susjednih država vrši se na osnovu razmjene informacija sa tim državama.

Mape opasnosti i mape rizika od poplava obavezno se preispituju po isteku šest godina od dana njihove izrade, odnosno preispitivanja.

Planovi upravljanja rizicima od poplava

Član 95e

Za područja značajno ugrožena od poplava plan upravljanja rizicima od poplava izrađuje se na nivou vodnog područja, u skladu sa planom upravljanja vodama iz člana 24 ovog zakona..

Planovi upravljanja rizicima od poplava mogu se izraditi i za druga područja prema potrebi.

Planove upravljanja rizicima od poplava donosi Vlada.

Plan iz stava 1 ovog člana za vodno područje koje je dio međunarodnog vodnog područja izrađuje se kao zajednički plan upravljanja rizikom od poplava država na čijoj teritoriji se nalaze djelovi tog vodnog područja.

Ukoliko plan iz stava 4 ovog člana nije sačinjen, plan upravljanja rizikom od poplava izrađuje se za dio međunarodnog vodnog područja koji se nalazi na teritoriji Crne Gore u saradnji sa državama na čijoj se teritoriji nalaze djelovi tog vodnog područja.

Planovi upravljanja rizicima od poplava obavezno se preispituju po isteku šest godina od dana njihove izrade, odnosno preispitivanja, uzimajući u obzir uticaj klimatskih promjena na pojavu poplava.

Planove upravljanja rizicima od poplava nadležni organ uprave dostavlja Evropskoj komisiji u roku od tri mjeseca od dana njihovog objavljivanja, a preliminarnu procjenu rizika od poplava, mape opasnosti i mape rizika od poplava u roku od tri mjeseca od dana njihove izrade.

Učešće i informisanje javnosti

Član 95f

U postupku izrade plana upravljanja rizicima od poplava i prilikom njihovih ažuriranja mora se obezbijediti učešće svih zainteresovanih lica i javnosti, radi davanja primjedaba, predloga i sugestija.

Preliminarna procjena rizika od poplava, područja značajno ugrožena od poplava, mape opasnosti, mape rizika od poplava i plan upravljanja rizicima od poplava objavljuju se na internet stranicama Ministarstva i nadležnog organa uprave.

Poplavna područja

Član 96

- brisan -

Razvrstavanje vodnih područja u klase

Član 97

- brisan -

Zemljište ugroženo erozijom i bujični tokovi

Član 98

Zemljište ugroženo erozijom je zemljište na kome, usljed dejstva vode i vjetra nastaju pojave spiranja, jaružanja, brazdanja, podrivanja i klizanja, kao i zemljište podložno tim uticajima.

Zemljištem ugroženim erozijom, pored zemljišta iz stava 1 ovog člana, smatra se i zemljište rudničkih i industrijskih jalovišta.

Bujični tokovi, u smislu ovog zakona, su povremeni i stalni tokovi u kojima, usljed atmosferskih padavina, dolazi do nagle izmjene vodnog režima i mogućeg ugrožavanja života i zdravlja ljudi i njihove imovine, kao i ambijentnih vrijednosti.

Proglašavanje erozivnog područja

Član 99

Zemljište ugroženo erozijom proglašava se erozivnim područjem.

Erozivno područje, uslove za njegovo korišćenje i protiverozivne mjere utvrđuje nadležni organ lokalne samouprave.

Metodologiju za proglašavanje erozivnih područja propisuje Ministarstvo.

Planovi zaštite od štetnog dejstva voda

Član 100

Zaštita od štetnog dejstva voda organizuje se i sprovodi u skladu sa opštim i operativnim planovima zaštite od štetnog dejstva voda, koji se donose za vode od značaja za Republiku i vode od lokalnog značaja.

Opšti plan zaštite od štetnog dejstva voda, za period od šest godina, za vode od značaja za Republiku, na predlog Ministarstva, donosi Vlada, a za vode od lokalnog značaja nadležni organ lokalne samouprave, uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Opšti plan zaštite od štetnog dejstva voda, naročito, sadrži: radove i mjere koje se preduzimaju preventivno i u periodu nailaska velikih voda za zaštitu od poplava, zaštitu od erozije i bujica i otklanjanje posljedica od tog dejstva voda; način institucionalnog organizovanja odbrane od štetnog dejstva voda; dužnosti, odgovornosti i ovlašćenja rukovodioca zaštite od štetnog dejstva voda, institucija i drugih lica nadležnih za zaštitu od štetnog dejstva voda; način osmatranja i evidentiranja podataka; najavu pojava i obavještanja.

Operativni plan zaštite od štetnog dejstva voda za period od jedne godine, za vode od značaja za Republiku, donosi Ministarstvo, a priprema nadležni organ uprave, a za vode od lokalnog značaja nadležni organ lokalne uprave, uz saglasnost nadležnog organa uprave.

Operativni plan zaštite od štetnog dejstva voda, naročito, sadrži: podatke i mjere potrebne za efikasno sprovođenje zaštite od štetnog dejstva voda, uključujući i mjerodavne vodostaje, kriterijume za proglašenje redovne i vanredne odbrane od poplava, imena rukovodilaca zaštite od štetnog dejstva voda, štabove za zaštitu od štetnog dejstva voda, naziv organa odnosno privrednog društva i drugog pravnog lica koje sprovodi zaštitu od štetnog dejstva voda i sredstva za operativno sprovođenje zaštite.

Operativni plan zaštite od štetnog dejstva voda, za vode od značaja za Republiku, donosi se najkasnije do 30. novembra, a za vode od lokalnog značaja do 15. decembra tekuće godine, za narednu godinu.

Obaveze pravnih lica koja koriste akumulacione i retenzione prostore

Član 101

Privredna društva i druga pravna lica koja upravljaju akumulacionim i retenzionim basenima dužna su da ih održavaju i koriste na način kojim se obezbjeđuje prihvatanje poplavnih talasa.

Za upravljanje akumulacijama namijenjenim zaštiti od poplava, a posebno višenamjenskim akumulacijama, pravna lica iz stava 1 ovog člana dužna su da izrade operativna uputstva.

Sadržaj operativnih uputstava utvrđuje se propisom Ministarstva.

Pravna lica iz stava 1 ovog člana dužna su da dostavljaju organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove i glavnom rukovodiocu zaštite od štetnog dejstva voda podatke o stanju i stepenu napunjenosti akumulacionih basena jedanput nedjeljno, a u periodu vanredne odbrane od poplava svakodnevno.

Zaštita od erozije i bujica

Član 102

Radi sprječavanja i otklanjanja štetnog dejstva erozije i bujica sprovode se: posebne preventivne mjere, grade se i održavaju zaštitni objekti i izvode zaštitni radovi.

Zaštitnim radovima smatraju se: izgradnja i održavanje zaštitnih vodnih objekata (pregrade, ustave, biotehnički objekti i sl.) i izvođenje zaštitnih radova (pošumljavanje, zatravljivanje, terasiranje, čišćenje korita i drugi slični radovi).

Građenje zaštitnih vodnih objekata i izvođenje zaštitnih radova vrši se u skladu sa planom upravljanja vodama.

Sprovođenje zaštite od erozije i bujica

Član 103

Zaštitu od erozija i bujica sprovodi jedinica lokalne samouprave.

Zaštita od erozije i bujica predstavlja obavezu i vlasnika i korisnika zemljišta na erozivnim područjima.

Nadležni organ lokalne uprave određuje preventivne mjere i neophodne radove iz člana 102 stav 1 ovog zakona, koje su dužni da preduzmu vlasnici i korisnici zemljišta na erozivnim područjima.

Izgradnja i održavanje vodnih objekata i izvođenje radova na zaštiti od erozije i bujica

Član 104

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na erozivnim područjima dužna su da grade i održavaju zaštitne objekte i izvode zaštitne radove u skladu sa zakonom.

Fizička lica koja su vlasnici i korisnici zemljišta i objekata na erozivnim područjima dužna su da na zaštitnim objektima izvode manje zaštitne radove, u skladu sa zakonom.

Obaveza izvođenja protiverozivnih radova i mjera

Član 105

Izvođenje protiverozivnih radova i mjera predviđenih tehničkom dokumentacijom vrši se prije ili istovremeno sa izgradnjom akumulacija, melioracionih sistema, saobraćajnica, industrijskih i drugih značajnijih objekata, kao i uređenja vodotoka, ako su u gravitirajućim slivovima razvijeni erozivni procesi.

5.3.3. Obaveze Republike i jedinice lokalne samouprave u oblasti zaštite od štetnog dejstva voda

Mjere i obim zaštite

Član 106

Radi zaštite od štetnog dejstva voda, Republika i jedinica lokalne samouprave obezbjeđuju na ugroženom području planiranje, izgradnju, održavanje i upravljanje vodnim objektima.

Mjere i radovi iz stava 1 ovog člana mogu se realizovati i izvan ugroženog područja, ako se time smanjuje štetno dejstvo voda.

Radovima i mjerama iz st. 1 i 2 ovog člana ne smiju se pogoršavati uslovi zaštite od štetnog dejstva voda, nizvodno.

Obim i stepen zaštite i potrebne mjere i radovi iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuju se i planovima upravljanja vodama.

Zaštitu od štetnog dejstva voda koja nije obuhvaćena stavom 4 ovog člana može da organizuje i jedinica lokalne samouprave, sama ili u saradnji sa zainteresovanim pravnim i fizičkim licem, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Pravo svojine na vodnim objektima za zaštitu od štetnog dejstva voda

Član 107

Vodni objekti za zaštitu od štetnog dejstva voda u državnoj su svojini.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vodni objekti za zaštitu od štetnog dejstva voda, koji su izgrađeni ili se grade na zemljištu koje je u svojini i sredstvima pravnog, odnosno fizičkog lica i služe isključivo zaštititi njegove imovine, u svojini su tog lica.

Upravljanje vodnim objektima za zaštitu od štetnog dejstva voda

Član 108

Vodnim objektima za zaštitu od štetnog dejstva voda od značaja za Republiku upravlja nadležni organ uprave.
Vodnim objektima za zaštitu od štetnog dejstva voda od lokalnog značaja upravlja jedinica lokalne samouprave.
Vodnim objektima iz člana 107 stav 2 ovog zakona upravljaju njihovi vlasnici, odnosno korisnici.
Vlasnici, odnosno korisnici dužni su da vodne objekte iz st. 1, 2 i 3 ovog člana održavaju u funkcionalnom stanju.

Monitoring

Član 109

Nadležni organ uprave dužan je da obezbijedi praćenje, osmatranja i mjerenja (monitoring) prirodnih i drugih pojava (poplave, bujice, erozije i dr.) radi obezbjeđenja podataka za zaštitu od štetnog dejstva voda.

Podaci iz stava 1 ovog člana su javni.

Sanacija posljedica štetnog dejstva voda

Član 110

Sanacija posljedica štetnog dejstva voda na vodnom zemljištu, vodnom tijelu i vodnim objektima vrši se na osnovu programa sanacije kojim se utvrđuju vrste i obim potrebnih radova.

Pravno, odnosno fizičko lice koje je prouzrokovalo štetu na vodnom objektu u državnoj svojini dužno je da izvrši sanaciju ili nadoknadi troškove sanacije.

Ukoliko lice iz stava 2 ovog člana ne izvrši sanaciju, sanaciju izvršava nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave, na teret tog lica.

Program sanacije priprema nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave u skladu sa planovima upravljanja vodama, ako zakonom nije drukčije određeno.

Zaštita od atmosferskih voda

Član 111

Zaštita od štetnog dejstva atmosferskih voda u uređenim naseljima u nadležnosti je jedinice lokalne samouprave.

6. VODNA AKTA I DRUGA VODNA DOKUMENTACIJA

Vodna akta

Član 112

Vodnim aktima se, radi obezbjeđenja jedinstvenog vodnog režima, integralnog upravljanja i pravičnog pristupa vodama, utvrđuju uslovi i način ostvarivanja prava na vodu.

Vodna akta su:

- 1) vodni uslovi;
- 2) vodna saglasnost;
- 3) vodna dozvola;
- 4) vodni nalog.

Vodna akta moraju biti u skladu sa Strategijom, planovima upravljanja vodama i odgovarajućom tehničkom dokumentacijom.

Po žalbi protiv vodnih akata koje izdaje nadležni organ lokalne uprave odlučuje glavni administrator, a po žalbi protiv vodnih akata koje izdaje nadležni organ uprave Ministarstvo.

Sadržaj zahtjeva i dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje vodnih akata i način i uslove za obavezno oglašavanje u postupku utvrđivanja vodnih uslova, osim za koncesije, propisuje Ministarstvo.

Opšti sadržaj vodnog akta

Član 113

Vodni akt, po pravilu, sadrži:

- 1) podatke o imaoocu vodnog prava;
- 2) opis mjesta, vrste, obima i namjene vodnog prava, način i uslove za ispuštanje otpadnih voda, odnosno vršenje druge djelatnosti;
- 3) vrijeme važenja vodnog prava;
- 4) način korišćenja i mjere koje mora izvršavati imalac vodnog prava (za sprječavanje ili ublažavanje negativnih uticaja);
- 5) određenje o naknadi za vodno pravo;
- 6) uslove koje je dužan da izvrši imalac vodnog prava, po njegovom prestanku;

7) druge obaveze koje je dužan da ispunjava imalac vodnog prava u skladu sa ovim zakonom.
Bliži sadržaj vodnih akata po vrstama propisuje Ministarstvo.

6.1. Vodni uslovi

Pribavljanje vodnih uslova

Član 114

Investitor je dužan da, radi izrade tehničke dokumentacije za izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih objekata i izvođenje geoloških istraživanja i drugih radova koji mogu trajno, povremeno ili privremeno uticati na promjene u vodnom režimu, pribavi vodne uslove.

Pribavljanje vodnih uslova nije potrebno za:

- korišćenje vode koje ne prelazi obim opšte upotrebe voda;
- novi ili rekonstruisani stambeni ili manji poslovni i drugi objekat (koji se gradi u skladu sa odgovarajućim prostornim planskim dokumentima) koji se priključuje na javni vodovod i kanalizaciju, a voda za potrebe objekta koristi se samo za piće i sanitarne potrebe;
- izgradnju bunara za snabdijevanje vodom za piće jednog domaćinstva, na zemljištu jednog od članova domaćinstva, ako se time ne ugrožava prioritetnije pravo drugog u korišćenju vode, u skladu sa zakonom;
- korišćenje vode za gašenje požara;
- korišćenje vode za odbranu zemlje;
- korišćenje poplavnog i inundacionog područja za pašnjake, livade ili oranice.

Vodni uslovi prestaju da važe po isteku jedne godine od dana njihovog izdavanja, ako u tom roku nije podniet uredan zahtijev za izdavanje vodne saglasnosti. Ugovorom o koncesiji, a u opravdanim slučajevima i rješenjem o vodnim uslovima, može se utvrditi duži ili kraći rok važenja vodnih uslova.

Objekti i radovi za koje su vodni uslovi potrebni

Član 115

Objekti i radovi iz člana 114 stav 1 ovog zakona, za koje se moraju pribaviti vodni uslovi, su:

- 1) brane i akumulacije;
- 2) regionalni i javni vodovodi, objekti za flaširanje, odnosno pakovanje vode, objekti za tankovanje inostranih plovni objekata i odvođenje ili dopremanje vode u komercijalne svrhe, ako se ne radi o objektima iz tačke 26 ovog stava;
- 3) postrojenja za tretman vode namijenjene za ljudsku upotrebu, uključujući i postrojenja za reverzibilnu osmozu;
- 4) regionalni višenamjenski hidrosistemi;
- 5) hidroelektrane, termoelektrane i rudnici;
- 6) zahvat i dovođenje vode za objekte iz člana 116 stav 1 ovog zakona iz površinskih i podzemnih voda;
- 7) objekti iz člana 116 stav 1 ovog zakona čije se otpadne vode ispuštaju u površinske vode;
- 8) regionalna i javna kanalizacija;
- 9) autoputevi, magistralni i regionalni putevi sa pripadajućim objektima, željeznička infrastruktura, mostovi na vodama od značaja za Crnu Goru preko 15 m, aerodromi, prevodnice, plovni putevi, luke, marine i pristaništa;
- 10) deponije za opasni otpad i deponije za dvije ili više jedinica lokalne samouprave;
- 11) uređenje vodotoka i izgradnja zaštitnih vodnih objekata na vodama od značaja za Republiku;
- 12) magistralni dalekovodi, telefonsko-telegrafski i optički kablovi;
- 13) sistemi za odvođenje atmosferskih voda naselja;
- 14) magistralni naftovodi i gasovodi i podzemna i nadzemna skladišta za naftu i njene derivate i druge opasne supstance, uključujući stanice i postrojenja za skladištenje i pretakanje goriva motornih vozila;
- 15) rudarski, geološki i hidrogeološki istražni i eksploatacioni radovi i objekti;
- 16) skladištenje na obalama materija koje mogu zagaditi vodu;
- 17) ispiranje akumulacionih jezera ili čišćenje nataloženog nanosa iz akumulacionih jezera, luka i marina;
- 18) izrada planskih dokumenata za gazdovanje šumama;
- 19) eksploatacija i deponovanje na vodnom zemljištu rječnih nanosa, šljunka, pijeska, kamena i drugog materijala iz korita vodotoka, sprudova, rječnih aluviona i sa obala prirodnih vodotoka, prirodnih i vještačkih akumulacija, i na područjima ugroženim od erozije, kao i eksploatacija gline za industrijsku proizvodnju opeke i crijepa, treseta za hortikulturu i otvaranje kamenoloma za građevinarstvo, uključujući i rekultivaciju eksploatacionog polja i neposredne okoline po završenoj eksploataciji;
- 20) vještačko obogaćivanje podzemnih izdani;
- 21) izgradnja ili zatrpavanje bušenih bunara, kao i drugih bušotina za potrebe rudarskih, geoloških i drugih radova;
- 22) ribnjaci, kavezi za uzgoj ribe i uzgajališta školjki, rakova i drugih morskih plodova;
- 23) sistemi za odvodnjavanje, odnosno navodnjavanje;

- 24) uređenje vodotoka i izgradnja zaštitnih vodnih objekata na vodama od lokalnog značaja;
- 25) seoski i lokalni vodovodi;
- 26) zahvat i dovođenje vode za objekte iz člana 116 stav 2 ovog zakona iz površinskih i podzemnih voda;
- 27) objekti iz člana 116 stav 2 ovog zakona čije se otpadne vode ispuštaju u površinske i podzemne vode;
- 27a) objekti iz člana 116 stav 1 ovog zakona čije se otpadne vode ispuštaju u javnu kanalizaciju;
- 28) septičke jame i drugi objekti i sistemi za prikupljanje, prečišćavanje, odvođenje i ispuštanje otpadnih voda;
- 29) deponije za neopasni otpad;
- 30) lokalni, nekategorisani i šumski putevi sa pripadajućim objektima i mostovi na vodama od lokalnog značaja;
- 31) podzemne komunalne i lokalne elektroprenosne i telefonsko-telegrafske mreže;
- 32) sađenje drveća i žbunastog bilja i njihova sječa u koritu za veliku vodu i na obali;
- 33) promjena katastarske kulture zemljišta na erozivnom području;
- 34) vodenice i objekti na vodi;
- 35) drugi objekti i radovi na vodnom dobru koji mogu privremeno, povremeno ili trajno da prouzrokuju promjene u vodnom režimu ili na koje može uticati vodni režim.

Ako se u postupku izdavanja vodnih uslova utvrdi da objekti i radovi iz stava 1 ovog člana ne mogu prouzrokovati promjene u vodnom režimu ili da na njih ne može uticati vodni režim, organ nadležan za izdavanje vodnih uslova obavještava investitora da vodni uslovi nijesu potrebni, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Objekti koji mogu značajnije uticati na zagađenje vode

Član 116

Objektima iz člana 115 stav 1 tač. 6 i 7 ovog zakona smatraju se:

- 1) objekti za proizvodnju i upotrebu nuklearne energije;
- 2) objekti bazne i hemijske industrije i crne i obojene metalurgije;
- 3) objekti za proizvodnju i preradu nafte i gasa;
- 4) objekti za proizvodnju toplote i energije;
- 5) objekti za proizvodnju, preradu i oplemenjivanje ruda;
- 6) objekti za preradu drveta i proizvodnju celuloze i papira;
- 7) objekti za proizvodnju i preradu građevinskih materijala, stakla i kamena;
- 8) objekti za preradu tekstila, kože i krzna;
- 9) objekti za proizvodnju mineralnih i sintetičkih ulja;
- 10) brodogradilišta;
- 11) objekti za preradu prehrambenih proizvoda, uključujući solane;
- 12) mljekare, farme i klanice;
- 13) objekti u kojima su smještene štamparije;
- 14) auto-servisi i servisi transportnih preduzeća;
- 15) pogoni za galvanizaciju i formulaciju hemijskih sredstava;
- 16) laboratorije;
- 17) liječilišni centri;
- 18) radionice za preradu plastike;
- 19) autobuske i željezničke stanice;
- 20) betonske i asfaltne baze;
- 21) lokalne kotlarnice sa toplovodima.

Objektima iz člana 115 stav 1 tač. 27 i 28 ovog zakona smatraju se:

- 1) zanatske radionice, osim pogona za galvanizaciju i formulaciju hemijskih sredstava;
- 2) servisi za opravku i pranje vozila, osim servisa auto-zavoda i transportnih preduzeća;
- 3) trgovinski i ugostiteljski objekti, uključujući ugostiteljske objekte na plovnim objektima;
- 4) rekreacioni centri;
- 5) drugi objekti od uticaja na vodni režim.

Nadležnosti za izdavanje vodnih uslova

Član 117

Vodne uslove za objekte i radove iz člana 115 stav 1 tač. 1 do 21 ovog zakona; ribnjake, kaveze za uzgoj ribe i uzgajališta školjki i drugih morskih plodova površine preko 1 ha i sisteme za odvodnjavanje i navodnjavanje površine preko 20 hektara izdaje nadležni organ uprave.

Vodne uslove za objekte i radove iz člana 115 stav 1 tač. 24 do 34 ovog zakona; ribnjake, kaveze za uzgoj ribe i uzgajališta školjki i drugih morskih plodova površine do 1 ha i sisteme za odvodnjavanje i navodnjavanje površine do 20 hektara izdaje nadležni organ lokalne uprave.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, vodne uslove za objekte i radove iz člana 115 stav 1 tač. 24 do 34 ovog zakona, ribnjake, kaveze za uzgoj ribe i uzgajališta školjki i drugih morskih plodova površine do 1 ha i sisteme za odvodnjavanje i navodnjavanje površine do 20 ha, na vodnom dobru od značaja za Crnu Goru za čiju je izgradnju ili rekonstrukciju potrebna koncesija ili sticanje imovinskog prava u skladu sa zakonom kojim je uređena državna imovina, izdaje nadležni organ uprave.

Vodne uslove za objekte i radove iz člana 115 stav 1 tačka 35 ovog zakona izdaje nadležni organ lokalne uprave odnosno nadležni organ uprave za objekte na vodnom dobru od značaja za Crnu Goru za čiju izgradnju je potrebna koncesija ili sticanje imovinskog prava u skladu sa zakonom kojim je uređena državna imovina.

Ukoliko je za izdavanje vodnih uslova potrebno, nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave dužan je da, prije njihovog izdavanja, pribavi mišljenje nadležnih organa i institucija.

Troškove nastale u pribavljanju mišljenja iz stava 5 ovog člana dužan je da nadoknadi investitor.

6.2. Vodna saglasnost

Pribavljanje vodne saglasnosti

Član 118

Investitor je dužan da prije početka izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata i postrojenja i izvođenja drugih radova za koje su potrebni vodni uslovi pribavi vodnu saglasnost.

Vodnom saglasnošću se utvrđuje da je tehnička dokumentacija za objekte i radove iz člana 115 ovog zakona urađena u skladu sa utvrđenim vodnim uslovima.

Vodnu saglasnost iz stava 1 ovog člana izdaje organ koji je utvrdio vodne uslove.

Prenošenje vodne saglasnosti i rok njene važnosti

Član 119

Pravo stečeno na osnovu vodne saglasnosti ne može se, bez saglasnosti nadležnog organa koji je vodnu saglasnost izdao, prenijeti na drugo lice.

U vodnoj saglasnosti određuje se rok njene važnosti, u zavisnosti od prirode, složenosti i obima izgradnje ili rekonstrukcije objekata i postrojenja, odnosno drugih radova za koje je potrebna vodna saglasnost, roka važenja građevinske dozvole, kada je njeno pribavljanje potrebno, kao i ugovorenih uslova.

Rok važenja vodne saglasnosti ne može biti duži od dvije godine od dana njenog izdavanja, odnosno od roka važenja građevinske dozvole.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, rok važenja vodne saglasnosti se može produžiti za izgradnju ili rekonstrukciju objekata i postrojenja, odnosno drugih radova za koje nije potrebno pribavljanje građevinske dozvole, najduže na period do dvije godine, ako investitor prije isteka važnosti vodne saglasnosti pruži dokaze da je izvršio najmanje jednu trećinu radova.

6.3. Vodna dozvola

Pribavljanje vodne dozvole

Član 120

Investitor je dužan da, prije korišćenja objekata i postrojenja za koje je potrebna vodna saglasnost, pribavi vodnu dozvolu kojom se utvrđuje da su objekti i postrojenja izgrađeni u skladu sa vodnom saglasnošću.

Vodnom dozvolom se utvrđuju način, uslovi i obim korišćenja voda dozvoljene količine, granične vrijednosti, način i uslovi ispuštanja otpadnih voda, način i uslovi skladištenja i ispuštanja opasnih i drugih materija koje mogu zagaditi vodu, kao i uslovi za druge djelatnosti, odnosno radove kojima se utiče na vodni režim.

Vodnu dozvolu izdaje organ koji je izdao vodnu saglasnost, na osnovu izvještaja stručnog lica, komisije ili naučne ili stručne organizacije, koje zavisno od složenosti slučaja odredi taj organ.

Vodna dozvola se izdaje na određeno vrijeme, a najduže na period do 10 godina.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, vodna dozvola za korišćenje hidroakumulacija za proizvodnju električne energije izdaje se na period do 30 godina.

Prenošenje prava stečenog vodnom dozvolom i uslovi i rok za produženje važnosti vodne dozvole

Član 121

Pravo stečeno na osnovu vodne dozvole ne može se prenijeti na drugog korisnika bez saglasnosti organa koji je izdao vodnu dozvolu.

Zahtijev za produženje važnosti vodne dozvole podnosi se najkasnije dva mjeseca prije isteka roka važenja vodne dozvole.

Vodna dozvola se može izdati, odnosno njeno važenje produžiti samo privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima koji imaju postavljene mjerne uređaje, odnosno koji ih uredno koriste.

Radovi za koje vodna dozvola nije potrebna

Član 122

Vodna dozvola nije potrebna za:

- korišćenje vode iz distributivnog sistema javnog vodosnabdijevanja;
- održavanje prirodnih i vještačkih vodotoka kojim se značajnije ne mijenja trasa korita i inundacionih područja za obezbjeđenje propusne sposobnosti, regulacionih i zaštitnih objekata;
- ispuštanje otpadnih voda u sistem javne kanalizacije;

Vlasnik, odnosno korisnik zemljišta može, bez vodne dozvole, ako time ne ugrožava prioriternije pravo drugog, da za potrebe sopstvenog domaćinstva koristi:

- atmosfersku vodu koja se sakuplja na njegovom zemljištu;
- vode koje izviru na tom zemljištu, ali ne otiču izvan njegove granice;
- podzemne vode na tom zemljištu.

Period važenja vodne dozvole za korišćenje vode na osnovu koncesije

Član 123

Za korišćenje voda na osnovu ugovora o koncesiji, zaključenog na period do 10 godina, vodna dozvola iz člana 120 ovog zakona važi za vrijeme na koje je koncesija izdata.

Ukoliko je vrijeme važenja koncesionog ugovora duže od 10 godina, investitor je dužan da, prije isteka perioda iz stava 1 ovog člana, pribavi rješenje o produženju važnosti vodne dozvole.

Prestanak važenja vodne dozvole

Član 124

Pravo stečeno na osnovu izdate vodne dozvole prestaje:

- 1) istekom roka na koji je vodna dozvola izdata;
- 2) ako se imalac vodne dozvole odrekne prava iz vodne dozvole;
- 3) ako se pravo iz vodne dozvole ne vrši bez opravdanih razloga duže od jedne godine, odnosno kraće vrijeme u skladu sa ugovorom o koncesiji, vodnom dozvolom ili propisom;
- 4) zbog prestanka obavljanja djelatnosti za koju je vodna dozvola izdata;
- 5) ukoliko korisnik ne poštuje uslove određene vodnom dozvolom;
- 6) brisanjem imaoaca vodne dozvole iz Centralnog registra privrednih subjekata.

Rješenje o utvrđivanju prestanka prava iz stava 1 tač. 3, 4, 5 i 6 ovog člana donosi organ koji je izdao vodnu dozvolu.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba nadležnom organu iz člana 112 stav 4 ovog zakona.

Upotrebna dozvola

Član 125

Upotrebna dozvola za korišćenje objekata i postrojenja ne može se izdati bez prethodno pribavljene vodne dozvole.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za izgradnju: dalekovoda, autoputeva, magistralnih i regionalnih puteva sa pripadajućim objektima, željezničke infrastrukture, magistralnih naftovoda i gasovoda, telefonsko-telegrafskih i optičkih kablova i mostova, može se izdati odobrenje za upotrebu, po prethodno pribavljenoj potvrdi o ispunjenosti uslova utvrđenih vodnom saglasnošću.

Potvrdu iz stava 2 ovog člana izdaje organ koji je izdao vodnu saglasnost.

6.4. Vodni nalog

Izdavanje vodnog naloga

Član 126

Radi otklanjanja opasnosti od prijetećeg ili već nastalog poremećaja u vodnom režimu, kao i radi uspostavljanja stanja

u skladu sa uslovima određenim vodnom dozvolom, vodnim nalogom se utvrđuje obaveza imaoaca dozvole da u određenom roku izvrši, odnosno da se uzdrži od određene djelatnosti ili radova.

Vodni nalog izdaje organ koji je izdao vodnu dozvolu.

Žalba na vodni nalog ne odlaže izvršenje vodnog naloga.

6.5. Vodna dokumentacija

Sadržaj i vođenje vodne dokumentacije

Član 127

Vodnu dokumentaciju čine: vodna knjiga, registar i zbirka tehničkih pravila o funkcionisanju i o režimu eksploatacije vodnih sistema, vodni katastri i evidencija ugovora o koncesijama na vodnom dobru, vodnim objektima i sistemima.

Vodnu dokumentaciju vodi nadležni organ uprave, kao jedinstven registar podataka.

Nadležni organ lokalne uprave dužan je da nadležnom organu uprave dostavlja podatke do kojih dođe u vršenju poslova iz svoje nadležnosti radi objedinjenog vođenja registra iz stava 2 ovog člana.

Vodna knjiga

Član 128

U vodnoj knjizi registruju se izdata vodna akta.

Nadležni organ za izdavanje vodnih akata dužan je da sva izdata vodna akta iz člana 112 ovog zakona u vodnoj knjizi registruje na propisani način.

Bliži propis o obrascu, sadržaju i načinu vođenja vodne knjige donosi Ministarstvo.

Tehnička pravila o funkcionisanju i o režimu eksploatacije vodnih sistema

Član 129

Tehnička pravila o funkcionisanju i o režimu eksploatacije vodnih sistema izrađuju se za vodne sisteme.

Tehnička pravila iz stava 1 ovog člana evidentiraju se u posebnom registru i čuvaju u zbirci kod nadležnog organa.

Izmjena i dopuna tehničkih pravila može se vršiti u toku pogona i eksploatacije vodnog sistema, ukoliko se:

- 1) utvrdi da se osnovnim pravilima ne obezbjeđuje racionalan pogon i režim eksploatacije;
- 2) poboljšavaju uslovi pogona i eksploatacije. Izmjena i dopuna tehničkih pravila upisuje se u registar i ulaže u zbirku iz stava 2 ovog člana.

Saglasnost na izmjenju i dopunu tehničkih pravila daje nadležni organ koji je izdao vodnu dozvolu.

Vodni katastri

Član 130

Vodni katastri se vode radi obezbjeđenja podataka potrebnih za upravljanje vodama, odnosno korišćenje voda, zaštitu voda od zagađivanja i zaštitu od štetnog dejstva voda.

Vodni katastri su:

- 1) katastar vodnog dobra;
- 2) katastar ugroženih područja;
- 3) katastar vodnih objekata i sistema;
- 4) katastar korišćenja voda;
- 5) katastar zagađivača;
- 6) katastar tehničke dokumentacije.

Vodni katastri iz stava 2 ovog člana vode se po oblastima vodnih djelatnosti.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici dužni su da za vodne objekte iz člana 35 ovog zakona čiji su vlasnici, odnosno korisnici, nadležnom organu uprave dostavljaju podatke koji se vode u katastrima iz stava 1 ovog člana.

Katastri iz stava 2 ovog člana sastavni su dio vodnog informacionog sistema iz člana 159 ovog zakona.

Sadržaj i način vođenja katastara

Član 131

Katastar vodnog dobra sadrži podatke o površinskim i podzemnim vodama, vodnom zemljištu i eksploataciji rječnih nanosa iz korita vodotoka i sa priobalnog zemljišta.

Katastar ugroženih područja sadrži podatke o poplavnim zonama, sa zonama rizika, erozivnim područjima i štete na ugroženim područjima.

Katastar vodnih objekata i sistema sadrži podatke za pojedine vrste objekata i sistema, po njihovoj namjeni.

Katastar korišćenja voda sadrži podatke o izvoristima, korisnicima voda, količini i kvalitetu vode za pojedine namjene.

Katastar zagađivača voda sadrži podatke o izvorima zagađenja voda, njihovoj vrsti, količini i prijemniku.

Katastar tehničke dokumentacije sadrži podatke o dokumentaciji, kao što su: nivo dokumentacije, projektant, godina izrade, investitor, vrijednost objekta, mjesto gdje se dokumentacija čuva i druge podatke.

Bliži sadržaj i način vođenja katastarsa iz ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva.

Podaci iz svih katastarsa su javni.

Evidencija ugovora o koncesijama

Član 132

U evidenciju ugovora o koncesijama na vodnom dobru, vodnim objektima i sistemima upisuju se podaci o izdatim koncesijama, prestanku koncesija i drugi podaci iz ugovora o koncesiji od značaja za upravljanje vodama.

Evidencija ugovora iz stava 1 ovog člana vodi se u informacionom sistemu iz člana 159 ovog zakona.

Podaci iz evidencije ugovora o koncesijama su javni.

IV KONCESIJE U OBLASTI VODA I VODNOG DOBRA

Svrha davanja koncesija

Član 133

Radi unaprjeđivanja vodnih sistema, obezbjeđenja održivog korišćenja voda zasnovanog na dugoročnoj zaštiti raspoloživih vodnih resursa, pravilnog, ekonomičnog i efikasnog korišćenja javnog vodnog dobra i obezbjeđenja finansijskih sredstava za unaprjeđenje voda, na javnom vodnom dobru mogu se dati koncesije.

Koncesija na javnom vodnom dobru stiče se na način i po postupku utvrđenim zakonom kojim je uređena koncesija na prirodnim bogatstvima, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Predmet koncesija na javnom vodnom dobru

Član 134

Predmet koncesije na javnom vodnom dobru može biti:

- 1) korišćenje vode za potrebe javnog vodosnabdijevanja naselja većih od 200 stanovnika;
- 2) korišćenje vode za proizvodnju napitaka;
- 3) flaširanje, odnosno pakovanje vode, tankovanje inostranih plovni objekata i dovođenje ili dopremanje vode u komercijalne svrhe;
- 4) korišćenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije i pogon postrojenja;
- 5) korišćenje voda za tehnološke i slične potrebe pravnih lica u količini većoj od 86 m³ na dan;
- 6) crpljenje podzemnih voda u količini većoj od 86 m³ na dan;
- 7) zahvatanje voda za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta u količini većoj od 175 m³ na dan;
- 8) uzgoj ribe i rakova u količini većoj od 150 t/god. i školjki na površini većoj od 2,5 ha u privredne i druge svrhe;
- 9) eksploatacija rječnih nanosa, ako je procijenjena količina nanosa na ležištu veća od 1 000 m³.

Objekti i radovi za koje koncesija nije potrebna

Član 135

Izuzetno od čl. 133 i 134 ovog zakona, za izvršenje radova i izgradnju i korišćenje objekata u skladu sa planovima nadležnih organa koji upravljaju javnim vodnim dobrom na određenom području, koncesija nije potrebna ukoliko su investitori ili izvršioci privredna društva koja je država ili jedinica lokalne samouprave za tu namjenu osnovala, odnosno kojima je povjerila obavljanje određene javne funkcije za koju se javno vodno dobro koristi.

Odluka o dodjeli i prestanku koncesije

Član 136

Vlada, na predlog nadležnog organa uprave, uz prethodno mišljenje Ministarstva, odlučuje o dodjeli i prestanku koncesije za izgradnju, održavanje i korišćenje vodnih objekata za koje vodne uslove izdaje nadležni organ uprave i korišćenje javnog vodnog dobra u skladu sa zakonom.

Predlog za dodjelu koncesije za korišćenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije podnosi organ državne uprave nadležan za poslove energetike, u saradnji sa nadležnim organom uprave i uz prethodno mišljenje Ministarstva.

Odluku o dodjeli i prestanku koncesije za izgradnju, održavanje i korišćenje vodnih objekata za koje vodne akte izdaje nadležni organ lokalne uprave, odnosno za korišćenje javnog vodnog dobra od lokalnog značaja, ako zakonom nije drukčije određeno, donosi nadležni organ opštine.

Prava i obaveze koncesionara

Član 137

Pored elemenata utvrđenih zakonom kojim je uređena koncesija na prirodnim bogatstvima, ugovor o koncesiji sadrži prava i obaveze koncesionara, naročito:

- 1) prema drugim korisnicima voda i prostora;
- 2) u održavanju vodnog režima u vodotoku i na priobalnom zemljištu;
- 3) u očuvanju vodenih i priobalnih ekosistema;
- 4) u pogledu rješavanja društvenih potreba koje prouzrokuje izvođenje radova ili izgradnja vodnih objekata koji su predmet koncesije;
- 5) u smanjenju nepovoljnih efekata izvođenja radova ili izgradnje vodnih objekata na okruženje.

Prestanak koncesije

Član 138

Koncesija na javnom vodnom dobru prestaje:

- 1) prestankom obavljanja djelatnosti za čije obavljanje je koncesija dodijeljena;
- 2) ako je pravosnažnom odlukom nadležnog državnog organa koncesionaru zabranjeno obavljanje koncesione djelatnosti;
- 3) brisanjem iz Centralnog registra privrednih subjekata;
- 4) ako se koncesionom djelatnošću u kontinuitetu znatnije ugrožava život i zdravlje ljudi i životna sredina, koji utiču na poremećaj većih razmjera, a mjere predviđene posebnim propisima nijesu dovoljne da to spriječe;
- 5) isticanjem perioda na koji je ugovor o koncesiji zaključen;
- 6) oduzimanjem koncesije i raskidom koncesionog ugovora;
- 7) nastupanjem razloga utvrđenog ugovorom o koncesiji;
- 8) sporazumno.

U slučaju prestanka koncesije koncesionar nema pravo na naknadu štete.

Oduzimanje koncesije

Član 139

Koncesija će se oduzeti, ako koncesionar:

- 1) ne plati koncesionu naknadu dva mjeseca uzastopno ili tri mjeseca sa prekidima u toku kalendarske godine;
- 2) više od dva puta prekrši propise kojima je uređeno korišćenje koje je predmet koncesije, osim za prekršaje za koje je propisana mandatna kazna;
- 3) ne otkloni nedostatke u roku određenom rješenjem nadležnog inspektora kojim je bilo naloženo otklanjanje utvrđenih nedostataka;
- 4) ne prilagodi obim i način korišćenja voda promjenama u vodnom režimu u skladu sa vodnim nalogom.

Koncesija će se oduzeti ako je koncesionar u vezi sa obavljanjem koncesione djelatnosti pravosnažno osuđen za krivično djelo protiv životne sredine.

Raskid koncesionog ugovora

Član 140

Koncesioni ugovor može biti raskinut prije isteka perioda na koji je ugovor zaključen u slučajevima utvrđenim ugovorom o koncesiji.

V OGRANIČENJE PRAVA I OBAVEZA VLASNIKA I KORISNIKA ZEMLJIŠTA I VODNIH OBJEKATA

Zabranjene radnje na vodnim objektima i vodnom dobru

Član 141

Radi očuvanja i održavanja prirodnih i vještačkih vodnih tijela i zaštitnih i drugih vodnih objekata, sprječavanja pogoršanja vodnog režima, obezbjeđenja prolaza velikih voda i sprovođenja zaštite od štetnog dejstva voda, kao i zaštite životne sredine, zabranjeno je:

1) na nasipima i drugim vodnim objektima kopati i odlagati materijal, napasati krupnu stoku, vršiti vuču posječenog drveća, prelaziti i voziti motornim vozilom, osim na mjestima na kojima je to dozvoljeno i obavljati druge radnje kojima se može ugroziti stabilnost tih objekata;

2) na vodnom dobru:

a) graditi stalne i privremene objekte kojima se smanjuje propusna moć korita,

b) odlagati čvrsti otpad i opasan i štetan materijal,

v) skladištiti drvo i drugi čvrsti materijal na način kojim se remete uslovi prolaska velikih voda,

g) vršiti eksploataciju rječnih nanosa bez propisane saglasnosti,

d) vršiti druge radnje, osim u slučaju:

- izgradnje objekata javne infrastrukture u skladu sa ovim ili posebnim zakonom;

- sprovođenja mjera očuvanja prirodnih vrijednosti;

- izgradnje objekata, u skladu sa ovim zakonom, za korišćenje voda, regulaciju vodotoka, obezbjeđenje bezbjedne plovidbe i zaštitnih mjera na prirodnim kupalištima;

- izgradnje objekata za zaštitu voda od zagađenja i izgradnje objekata namijenjenih odbrani države;

- formiranja privremenih deponija šljunka i pijeska na način kojim se ne remeti prolazak velikih voda, na udaljenosti od najmanje 30 m od nebranjene nožice nasipa;

- preduzimanja radnji radi zaštite ljudi, životinja i imovine;

3) u poplavnom području graditi objekte na način kojim se ometa proticanje vode ili suprotno uslovima za izgradnju u poplavnom području;

4) saditi drveće na odbrambenom nasipu, u inundacionom pojasu širine 10 m od nebranjene nožice nasipa ka vodotoku i u branjenoj zoni do udaljenosti od 50 m od unutrašnje nožice nasipa;

5) kopati bunare, rovove i kanale pored nasipa u pojasu širine najmanje 10 m od nebranjene nožice nasipa prema vodotoku, odnosno do 50 m prema branjenom području, osim ukoliko je njihova funkcija zaštita od štetnog dejstva voda, odnosno ako ne ugrožavaju stabilnost nasipa;

6) mijenjati ili presijecati tokove podzemnih voda, odnosno iskorišćavati te vode u obimu kojim se ugrožava snabdijevanje pitkom ili tehnološkom vodom ili ugrožavaju mineralna i termalna izvorišta, stabilnost tla i objekata;

7) bez vodne saglasnosti mijenjati pravac i jačinu toka površinske vode koja prirodno protiče ili otiče sa vodnog zemljišta koje je u svojini privatnog lica;

8) graditi objekte, saditi drveće, orati i kopati zemlju i obavljati druge radove kojima se remeti funkcija ili ugrožava stabilnost melioracionih kanala za odvodnjavanje i u obostranom pojasu širine od najmanje 5 m od tih kanala, potrebnom za njihovo redovno održavanje;

9) unositi čvrsti otpad i druge materijale u vodotoke, akumulacije, retenzije, melioracione i druge kanale, ispuštati zagađene vode ili druge supstance i vršiti radove, uključujući i vađenje materijala, kojima se može oštetiti korito i obala prirodnog i vještačkog vodotoka, uticati na promjenu njegove trase, nivo vode, količinu i kvalitet vode, ugroziti stabilnost zaštitnih i drugih objekata ili otežati održavanje vodnog sistema;

10) vršiti, bez odgovarajućih vodnih akata, intervencije u koritu za malu vodu (osiguranje obala, pregrađivanje korita, proširivanje i produbljivanje korita i dr.);

11) izvoditi radove koji bi mogli ugroziti stabilnost brane ili njenu namjenu, kao i mijenjati prirodne uslove u okolini akumulacionih i retenzionih basena na način kojim bi se prouzrokovalo klizanje terena, pojave erozije ili nastajanje vododerina i bujica;

12) izvoditi druge radove koji bi mogli da ugroze stabilnost i otežaju održavanje regulacionih, zaštitnih i drugih objekata.

Zabrana vršenja radova iz stava 1 ovog člana može se proširiti i izvan granica vodnog zemljišta, ukoliko bi se tim radovima ugrozio vodni režim ili vodni objekti.

±

Zabranjeni radovi na erozivnom području

Član 142

Na erozivnom području zabranjeno je:

1) pustošenje, krčenje i nedozvoljena sječa šuma;

2) ogoljavanje površina;

3) nekontrolisano kopanje i preoravanje livada, pašnjaka i neobrađenih površina radi uzgoja jednogodišnjih kultura, suprotno članu 148 ovog zakona;

4) zatrpavanje izvora i nekontrolisano sakupljanje i odvođenje tih voda;

5) skladištenje drveta i drugog materijala;

6) izgradnja objekata bez odgovarajuće planske i projektne dokumentacije;

7) eksploatacija rječnih nanosa sa dna ili padina, osim za potrebe obezbjeđenja propusne sposobnosti korita bujica;

- 8) izgradnja objekata koji bi mogli da ugroze stabilnost zemljišta (vodenice, brane, kanali, ribnjaci i sl.);
- 9) preduzimanje drugih radnji kojima se pospješuje erozija i stvaranje bujica.

Ograničenja prava

Član 143

Vlasnik, odnosno korisnik vodnog, priobalnog ili drugog zemljišta, dužan je da:

- 1) dozvoli opštu upotrebu javnog vodnog dobra;
- 2) dopusti prolaz preko zemljišta licima koja su ovlašćena da istražuju, premjeravaju, snimaju, projektuju i obilježavaju vodno zemljište licima koja vrše inspekcijski nadzor, kao i licima koja izvode radove na izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vodnih objekata i sistema ili vrše njihovo iskorišćavanje;
- 3) dopusti korišćenje korita za veliku vodu i obale rijeke u širini od 5 m licima koja su ovlašćena da vrše pregled stanja i održavanje rječnih korita i obala;
- 4) omogući korišćenje odgovarajućeg materijala sa svog zemljišta i prolaz lica i mehanizacije radi zaštite od štetnog dejstva voda;
- 5) omogući slobodno oticanje vode koja dolazi sa uzvodnih zemljišta bez promjene pravca i brzine vode;
- 6) gazduje ili omogući gazdovanje šumama na inundacionom području drugom licu na način kojim se ne ometa prirodno oticanje vode;
- 7) omogući privremeno deponovanje materijala izvađenog iz vodotoka ili jezera radi izvršenja radova i njegovo transportovanje preko tog zemljišta;
- 8) dozvoli postavljanje i rad mjernih instrumenata neophodnih za istraživanja, iskopavanja ili bušenja, eksperimentalna pumpanja, uzimanje uzoraka i druge poslove vezane za istraživanja voda za potrebe vodosnabdijevanja ili drugih istraživačkih djelatnosti, kao i za potrebe monitoringa voda, u skladu sa zakonom.

Vlasnik, odnosno korisnik zemljišta ima pravo na naknadu stvarne štete u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 4 i 7 ovog člana, kao i na naknadu za korišćenje materijala sa njegovog zemljišta.

Investitor i vlasnik, odnosno korisnik zemljišta, međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođenjem radova iz stava 1 tač. 2, 3, 4 i 7 ovog člana sporazumno uređuju.

Ako zainteresovane strane ne postignu sporazum iz stava 3 ovog člana, odluku donosi sud.

Obaveze

Član 144

Vlasnik, odnosno korisnik vodnog zemljišta ili vodnog objekta na obali dužan je da:

- 1) učestvuje, po stručnom uputstvu nadležnog organa za upravljanje vodama, u skladu sa ovim zakonom, u izvođenju manjih radova (sječa šiblja, žbunja, niskog rastinja, čišćenje obala od kamena i zemlje, stabilizovanje obala, sađenje drveća i žbunastog bilja i sličnih radova);
- 2) učestvuje u održavanju korita za veliku vodu i obala, osim korita za malu vodu, radi sprječavanja erozije, odronjavanja obala ili smanjenja propusne moći korita za vodu zbog štetne vegetacije ili drugih prepreka;
- 3) učestvuje, po stručnom uputstvu nadležnog organa za upravljanje vodama, u skladu sa ovim zakonom, u uklanjanju iz korita vodotoka ili sa svog zemljišta predmeta koji mogu narušiti vodni režim;
- 4) ukloni iz korita vodotoka predmete koji mogu narušiti vodni režim, ako potiču sa njegovog zemljišta.

Obavezu vlasnika, odnosno korisnika zemljišta da preduzme radove iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje nadležni organ za upravljanje vodama, u skladu sa ovim zakonom.

Vlasnik, odnosno korisnik vodnog zemljišta ima pravo na naknadu vrijednosti korišćenog materijala za radove iz stava 2 ovog člana, koja se utvrđuje sporazumom između vlasnika, odnosno korisnika i nadležnog organa.

Ako vlasnik, odnosno korisnik ne izvrši sam ili ne učestvuje u izvršenju radova iz stava 1 ovog člana, radove će izvesti nadležni organ iz stava 2 ovog člana, o trošku vlasnika, odnosno korisnika zemljišta.

Ukoliko je vlasnik, odnosno korisnik nepoznat ili ako je do potrebe izvršenja radova došlo usljed više sile, radove će, o svom trošku, izvršiti nadležni organ iz stava 2 ovog člana.

Objekti kojima se trajno povećava nivo vode

Član 145

Vlasnik, odnosno korisnik objekta na vodnom zemljištu čijom izgradnjom se trajno povećava nivo vode prirodnog vodotoka i povećavaju troškovi zaštite od štetnog dejstva voda dužan je da:

- 1) izgradi dodatni sistem zaštite ili naknadi povećane troškove nadležnog organa koji preduzima dodatne mjere zaštite od štetnog dejstva voda;
- 2) učestvuje u održavanju zaštitnih objekata;
- 3) učestvuje u sprovođenju odbrane od poplava.

Odvođenje, odnosno dovođenje vode

Član 146

Vlasnik, odnosno korisnik zemljišta dužan je da dozvoli da preko njegovog zemljišta drugi vlasnik, odnosno korisnik izvodi radove odvođenja, odnosno dovođenja vode do svog zemljišta, ukoliko ne postoji cjelishodnije tehničko ili ekonomsko rješenje.

Ako zainteresovane strane iz stava 1 ovog člana ne postignu sporazum o utvrđivanju prava službenosti i o visini odgovarajuće naknade, odluku o tome donosi sud.

Oduzimanje, odnosno ograničavanje svojinskih prava

Član 147

Radi obezbjeđenja opšteg korišćenja vodnog dobra, kao i radi ostvarivanja prava utvrđenog vodnom saglasnošću, oduzimanje ili ograničavanje svojinskih prava na vodnom, priobalnom ili drugom zemljištu sprovodi se pod uslovima i na način propisan zakonom kojim se uređuje eksproprijacija.

Korišćenje zemljišta na erozivnom području

Član 148

Vlasnik, odnosno korisnik obradivog poljoprivrednog zemljišta na erozivnom području dužan je da:

1) u brdsko-planinskim područjima način obrade i korišćenja tog zemljišta prilagodi zahtjevima antierozivnog uređenja zemljišta;

2) na parcelama na kojima je razvoj erozivnih procesa u početnom stadijumu preduzme odgovarajuće protiverozivne mjere (protiverozivna agrotehnika i prostiji melioracioni tehnički radovi, kao što su: oranje duž izohipsi, konturno oranje, oranje bez prevrtanja, đubrenje zemljišta, terasiranje, zatravljivanje, protiverozivni plodoredi i slični radovi);

3) izvrši promjenu ratarskih jednogodišnjih poljoprivrednih kultura u travne ili šumske kulture, uz izvođenje odgovarajućih tehničkih melioracionih radova na parcelama na kojima su erozivni procesi vrlo intenzivni.

Priključak na izgrađeni objekat za vodosnabdijevanje

Član 149

Na izgrađeni objekat za vodosnabdijevanje mogu se priključiti pravna i fizička lica koja nijesu učestvovala u izgradnji tog objekta, pod sljedećim uslovima:

1) ako objekat, s obzirom na količinu vode, može da zadovolji i njihove potrebe;

2) ako se njihovo snabdijevanje vodom ne može na ekonomičniji i tehnički racionalniji način riješiti drugačije.

Odobrenje za priključak izdaje organ nadležan za izdavanje vodnih akata za izgrađeni objekat za vodosnabdijevanje iz člana 117 st. 1, 2 i 3, člana 118 stav 3 i člana 120 stav 3 ovog zakona, odnosno pravno lice kome je objekat dat na upravljanje.

Pravna i fizička lica koja su se priključila na izgrađeni objekat za vodosnabdijevanje dužna su da:

1) nadoknade srazmjerni dio troškova izgradnje;

2) od časa priključenja snose pripadajući dio troškova održavanja i korišćenja objekta za vodosnabdijevanje;

3) snose sve troškove priključka.

Otklanjanje šteta

Član 150

Pravno ili fizičko lice koje prouzrokuje štetu vodnom objektu, vodnom zemljištu, vodnom režimu ili pogorša stanje erozije na erozivnom području, dužno je da, u roku koji odredi nadležni inspekcijski organ preduzme radnje radi uspostavljanja stanja koje je bilo prije nego što je šteta nastala.

Ako lice iz stava 1 ovog člana ne preduzme radnje u određenom roku, radnje će preduzeti nadležni organ uprave, odnosno nadležni organ lokalne uprave o trošku lica koje je prouzrokovalo štetu.

Vlasnici, odnosno korisnici saobraćajnica ili prelaza preko vodnog dobra dužni su da svoje objekte održavaju u stanju kojim se neće ugroziti vodno zemljište i vodni objekti.

VI ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA VODAMA

Ministarstvo i drugi nadležni organi

Član 151

Poslove državne uprave u oblasti voda vrše Ministarstvo, nadležni organ uprave, nadležni organ lokalne samouprave i

nadležni organ lokalne uprave, u skladu sa zakonom.

Nadležni organ uprave u izvršavanju poslova utvrđenih ovim zakonom priprema i stručne osnove za određivanje voda od značaja za Republiku, način kategorizacije i kategorije vodnih objekata i za propise, planove i programe koje na osnovu ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom donose Vlada i Ministarstvo.

Obavljanje stručnih poslova u planiranju i upravljanju vodama nadležni organ uprave može ustupiti specijalizovanim organizacijama, u skladu sa zakonom.

Savjet za vode

Član 151a

Radi davanja predloga za odlučivanje o stručnim pitanjima i za pružanje stručne pomoći u postupku donošenja odluka iz oblasti voda osniva se Savjet za vode.

Savjet za vode naročito:

- 1) daje predloge od značaja za unaprjeđenje stanja u oblasti voda;
- 2) pruža stručnu pomoć prilikom izrade strategije, nacionalnih programa i planova upravljanja vodama;
- 3) daje stručna mišljenja na javnoj raspravi za planska dokumenta upravljanja vodama;
- 4) prati realizaciju nacionalnog programa i planova upravljanja vodama;
- 5) daje predloge za poboljšanje učešća javnosti u procesu planiranja, donošenja odluka i kontrole njihovog sprovođenja;
- 6) daje stručne predloge za edukaciju javnosti o značaju vode kao prirodnog javnog dobra, o potrebi racionalizacije potrošnje vode, zaštite vode i ulozi vodnih objekata u obezbjeđenju usluga.

U vršenju poslova iz stava 2 ovog člana Savjet za vode ostvaruje saradnju sa Ministarstvom i nadležnim organom uprave.

Sastav i način rada Savjeta

Član 151b

Savjet za vode obrazuje Vlada.

Savjet za vode ima predsjednika i deset članova koje, na predlog Ministarstva, imenuje Vlada.

Članovi Savjeta za vode imenuju se na period od četiri godine.

Članovi Savjeta za vode imenuju se iz reda: istaknutih naučnih i stručnih lica iz oblasti voda i zaštite životne sredine, javnog zdravlja, privrede i finansija, jedinica lokalne samouprave, nevladinih organizacija iz oblasti voda i zaštite životne sredine, kao i naučnih i stručnih institucija od značaja za održivo upravljanje vodnim resursima i privrednih društava koja obavljaju djelatnost vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, u skladu sa aktom o osnivanju Savjeta.

Rad Savjeta za vode je javan.

Stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta obavlja Ministarstvo.

Savjet podnosi Vladi izvještaj o svom radu godišnje.

Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Savjet za vode

Član 152

- brisan -

Sastav i način rada Savjeta

Član 153

- brisan -

Obavljanje poslova iz vodne djelatnosti

Član 154

Poslove vodne djelatnosti, kao djelatnosti od opšteg interesa, operativno sprovode privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, u skladu sa zakonom.

Kada je osnivač privrednog društva ili drugog pravnog lica iz stava 1 ovog člana Republika ili jedinica lokalne samouprave o njihovom osnivanju odlučuje Vlada, odnosno nadležni organ lokalne samouprave.

U preduzećima iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se ostvarivanje javnog interesa u skladu sa ovim zakonom, nacionalnim programom i planovima upravljanja vodama.

Javno vodosnabdijevanje i javna kanalizacija

Član 155

Obavljanje djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i javne kanalizacije obezbjeđuje i uređuje jedinica lokalne samouprave.

Radi obavljanja i razvoja djelatnosti iz stava 1 ovog člana jedinica lokalne samouprave donosi dugoročne, srednjoročne i kratkoročne planove.

Dugoročni i srednjoročni planovi iz stava 2 ovog člana moraju biti u skladu sa planom upravljanja vodama iz člana 24 ovog zakona.

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave, radi obezbjeđenja regionalnog vodosnabdijevanja, mogu osnovati privredno društvo ili drugo pravno lice.

Radi obezbjeđenja regionalnog vodosnabdijevanja Vlada može osnovati ili biti jedan od osnivača privrednog društva ili drugog pravnog lica.

Udruženja u oblasti voda

Član 156

Radi obezbjeđenja i usklađivanja zajedničkih interesa u korišćenju voda za navodnjavanje, vodosnabdijevanje, uzgoj riba i dr. ili zaštiti od štetnog dejstva voda, zainteresovana lica mogu se udruživati i vršiti poslove od zajedničkog interesa, u skladu sa zakonom.

Međunarodna saradnja i usklađivanje

Član 157

Potrebe i interesi Crne Gore u oblasti upravljanja prekograničnim vodnim resursima na slivovima utvrđenim ovim zakonom ostvaruju se odgovarajućom međunarodnom saradnjom.

Međunarodna saradnja realizuje se u skladu sa dugoročnim, odnosno kratkoročnim strateškim opredjeljenjima koje utvrđuje Vlada.

U okviru međunarodne saradnje Ministarstvo je nadležno:

- za pripremu zajedničkog plana upravljanja međunarodnim vodnim područjem iz člana 24a stav 1 ovog zakona;
- za usklađivanje programa mjera međunarodnih vodnih područja iz člana 32 stav 1 ovog zakona;
- za razmjenu informacija sa državama na čijoj se teritoriji nalaze djelovi vodnog područja iz člana 95b stav 2 ovog zakona;
- za koordinaciju utvrđivanja područja značajno ugroženog od poplava iz člana 95c stav 2 ovog zakona;
- za koordinaciju izrade zajedničkog plana upravljanja rizicima od poplava za vodna područja koja su dio međunarodnog vodnog područja iz člana 95e stav 4 ovog zakona.

Komunikacija sa javnošću

Član 158

Organi državne uprave i organi lokalne samouprave dužni su da u vršenju poslova obezbijede komunikaciju sa javnošću, u skladu sa zakonom.

Vodni informacioni sistemi

Član 159

Radi klasifikovanja voda, praćenja i unaprjeđenja vodnog režima, planiranja razvoja vodne infrastrukture i upravljanja vodama u Republici se uspostavlja vodni informacioni sistem.

Vodni informacioni sistem iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje formiranje, održavanje, prezentaciju i distribuciju podataka o: stanju kvaliteta voda, kategorijama i klasama vodnih tijela površinskih i podzemnih voda, vodnoj dokumentaciji, zakonodavnim, organizacionim, strateškim i planskim mjerama u oblasti upravljanja vodama, naučno-tehničke i druge informacije od značaja za upravljanje vodama i razmjenu informacija sa drugim informacionim sistemima na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Vodni informacioni sistem sadrži i inventar emisija, ispuštanja svih prioritarnih i zagađujućih supstanci utvrđenih propisom iz člana 75 stav 5 ovog zakona za svako vodno područje ili dio vodnog područja uključujući njihove koncentracije u sedimentu i bioti na osnovu podataka prikupljenih u skladu sa čl. 83 i 83a ovog zakona.

Vodni informacioni sistem iz stava 1 ovog člana uspostavlja i vodi nadležni organ uprave.

Vlada bliže propisuje sadržaj i način vođenja informacionog sistema iz stava 1 ovog člana, metodologiju, strukturu, kategorije i nivoe sakupljanja podataka, kao i sadržaj podataka o kojima se obavještava javnost.

Podaci vodnog informacionog sistema su javni ukoliko nije drugačije propisano.

Dostupnost informacija od javnog interesa

Član 160

Nadležni organi, privredna društva i druga pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa dužna su da, u okviru informacionog sistema, učine dostupnim sve informacije iz oblasti voda koje su rezultat njihovih redovnih poslova.

VII NADZOR

Član 161

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše Ministarstvo, ministarstva nadležna za poslove zdravlja, zaštite životne sredine i geološke poslove i nadležni organ lokalne uprave.

Poslove inspekcijskog nadzora, iz stava 1 ovog člana, u oblasti upravljanja vodama i vodnog dobra, u okviru nadležnosti organa državne uprave, vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko inspektora za vode, a u okviru nadležnosti organa lokalne uprave nadležni organ lokalne uprave preko nadležnog inspektora lokalne uprave, u skladu sa zakonom.

Član 162

Inspektor za vode odnosno nadležni inspektor lokalne uprave vrši, naročito, nadzor:

- 1) nad izgradnjom objekata i izvođenjem drugih radova koji mogu da prouzrokuju kvalitativne ili kvantitativne promjene u prirodnom ili vještački uspostavljenom vodnom režimu;
- 2) vodnih akata, dokumentacije za odbranu od poplava, katastarsa voda, zagađivača voda, bujičnih tokova i vodnih objekata, akata u racionalizaciji potrošnje vode (dokumenti iz oblasti komunalne djelatnosti), poslovnih knjiga i ostalih dokumenata;
- 3) ispunjenosti uslova iz vodnih akata, kao i kontrolu da li je način iskorišćavanja vodnih objekata i postrojenja u skladu sa izdatim vodnim saglasnostima, odnosno vodnim dozvolama i potvrdama;
- 4) funkcionisanja uređaja na vodnim objektima od javnog interesa, kao i na drugim objektima i postrojenjima čijim neodgovarajućim radom može biti ugrožen režim voda;
- 4a) identifikacije i procjene uzroka zagađenja koji bi mogli uticati na kvalitet vode za kupanje i zdravlje kupaca, kao i sprječavanja izlaganja kupaca zagađenju i smanjenju rizika od zagađenja;
- 5) režima i kvaliteta voda u vodotocima, jezerima, priobalnom moru i podzemnim vodama, na osnovu podataka organa državne uprave nadležnog za hidrometeorološke poslove i drugih ovlašćenih pravnih lica iz člana 85 ovog zakona;
- 6) funkcionisanja, ispravnosti i efikasnosti uređaja za prečišćavanje otpadnih voda;
- 7) naftovoda, spojnica brodova sa uređajima na obali, kao i uređaja za prihvatanje, preradu i čuvanje mineralnih ulja;
- 8) poštovanja propisanog vodnog režima u pogledu obezbjeđenja ekološki prihvatljivog protoka nizvodno od zahvata vode.

Član 163

Kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju standardi i normativi, inspektor za vode odnosno nadležni inspektor lokalne Uprave je obavezan da, pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani, odnosno obustavi rad ili radove koji se izvode suprotno izdatoj vodnoj saglasnosti, odnosno vodnoj dozvoli ili bez vodne saglasnosti, odnosno vodne dozvole;
- 2) zabrani ili ograniči korišćenje voda, ispuštanje voda, eksploataciju materijala iz vodotoka, odnosno korišćenje objekata i postrojenja u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;
- 3) naredi uklanjanje drveća i žbunastog bilja koji su izgrađeni, odnosno zasađeni bez vodne saglasnosti;
- 4) naredi otklanjanje uzroka zagađenja na vodnom objektu, vodnom zemljištu ili vodnom režimu i dovođenje u prvobitno stanje;
- 5) zabrani rad, odnosno obavljanje djelatnosti pravnim licima ili preduzetnicima, kada utvrdi da otpadne vode koje ispuštaju sadrže opasne i štetne supstanci u količinama većim od dozvoljenih, dok se količine tih materija ne smanje ispod dozvoljenih granica;
- 6) naredi sađenje drveća i žbunastog bilja u slučajevima utvrđenim ovim zakonom;
- 7) naredi rušenje objekata i postrojenja i uklanjanje određenih predmeta, materijala i drugog što može narušavati utvrđeni režim voda.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 164

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) vodne objekte iz člana 35 ovog zakona, odnosno pojedine njihove djelove od čijeg pravilnog funkcionisanja zavisi bezbjednost ljudi i imovine ne atestira od strane ovlašćenih institucija pri njihovom puštanju u pogon i u propisanim rokovima tokom upotrebe (član 37);

2) ne vrši ispitivanje kvaliteta vode za vodosnabdijevanje na vodozahvatima (član 51 stav 1 tačka 1);

3) prilikom zahvatanja površinskih voda nizvodno od zahvata ne obezbijedi ekološki prihvatljiv protok (član 54 stav 1);

4) supstance koje mogu zagaditi vodu, prije njihovog ispuštanja u sistem javne kanalizacije ili drugi prijemnik, djelimično ili potpuno ne odstrani ili otpadnu vodu ispušta neposredno u prijemnik, a ne obezbijedi njeno prečišćavanje ili ne izgradi ili ne održava uređaje za prečišćavanje otpadnih voda koje ispušta u javnu kanalizaciju radi njihovog prečišćavanja (član 80 st. 1, 2 i 3);

5) vrši određenu vrstu (fizičko-hemijskih, hidroloških, mikrobioloških, hidrobioloških radioloških, ekotoksikoloških i opasnih supstanci) ispitivanja kvaliteta površinskih i podzemnih voda, kao i ispitivanje kvaliteta otpadnih voda, a da za to ne ispunjava propisane uslove (član 85 st. 1 i 2);

6) Ministarstvu, nadležnom organu uprave, ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine i organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove ne dostavi jednom mjesečno rezultate ispitivanja, a obavještenje o havarijskom zagađenju vode u toku istog dana (član 85 stav 3);

7) odmah po saznanju o havarijskom zagađivanju voda o nastupanju zagađenja ne obavjesti Ministarstvo, nadležni organ uprave, ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine i jedinicu lokalne samouprave na području pojave zagađenja ili neprekidno ne prati kretanje talasa odnosno pojave havarijskog zagađenja vode duž vodotoka, jezera ili priobalnog mora sve do trenutka prestanka havarijskog zagađenja i o tome ne obavijesti te organe (član 86 st. 1 i 2);

8) sa obalnog pojasa ili u zoni izvorišta ispušta: mineralna ulja koja direktno ili indirektno dospijevaju u vode; mineralna ulja koja potiču od bilo kog uređaja za prebacivanje na plovni objekat ili sa njega ili druge supstance koje direktno potiču ili su vezane za istraživanje, iskorišćavanje i preradu na obalnom pojasu, a koje mogu direktno ili indirektno dospjeti u vode (član 87 stav 1);

9) za pristaništa i luke ne postavi potrebne uređaje za preuzimanje otpadnih mineralnih ulja, uljnih smješa, otpadnih voda i drugih otpadnih materija sa plovnih objekata, u skladu sa zakonom (član 88 stav 1);

10) naftovode, spojnice brodova sa uređajima na obali, kao i uređaje za prihvatanje, preradu i čuvanje mineralnih ulja ne izgradi, obezbijedi ili održava tako da onemogući oticanje i curenje ulja u vode (član 89);

11) akumulacione i retenzione basene ne održavaju i koriste na način kojim se obezbjeđuje prihvatanje poplavnih talasa; za upravljanje akumulacijama namijenjenim zaštiti od poplava, a posebno višenamjenskim akumulacijama, ne izrade operativna uputstva ili u periodu vanredne odbrane od poplava ne dostavljaju organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove i glavnom rukovodiocu za zaštitu od štetnog dejstva voda, podatke o stanju i stepenu napunjenosti akumulacionih basena svakodnevno (član 101 st. 1, 2 i 4);

12) vrši izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih objekata i postrojenja, kao i izvođenje drugih radova za koje su potrebni vodni uslovi bez vodne saglasnosti ili suprotno vodnoj saglasnosti (član 118 stav 1);

13) pravo stečeno na osnovu vodne saglasnosti, bez saglasnosti nadležnog organa koji je izdao vodnu saglasnost, prenese na drugo lice (član 119 stav 1);

14) koristi objekte i postrojenja, za koje je potrebna vodna saglasnost, bez vodne dozvole ili suprotno vodnoj dozvoli (član 120 stav 1);

15) pravo stečeno na osnovu vodne dozvole prenese na drugog korisnika bez saglasnosti organa koji je vodnu dozvolu izdao (član 121 stav 1);

16) odobrenje za upotrebu objekata, postrojenja ili radova iz člana 125 stav 2 ovog zakona izda, odnosno pribavi bez prethodno pribavljene potvrde o ispunjenosti uslova utvrđenih vodnom saglasnošću (član 125 st. 2 i 3);

17) radi otklanjanja opasnosti od prijetećeg ili već nastalog poremećaja u vodnom režimu, kao i radi uspostavljanja stanja u skladu sa uslovima iz vodne dozvole ne postupi u skladu sa vodnim nalogom (član 126);

18) vrši korišćenje javnog vodnog dobra za privredne i druge aktivnosti na vodama i vodnom zemljištu za neku od namjena iz člana 134 ovog zakona bez odluke o dodjeli koncesije (član 136).

Novčanom kaznom od 600 eura do 1.500 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 18 ovog člana odgovorno lice u pravnom licu, a fizičko lice za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 3, 8, 10, 12, 13, 14, 15 i 17 ovog člana.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 800 eura do 5.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 12 i 18 ovog člana, pored novčane kazne, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili bili namijenjeni za izvršenje prekršaja.

Član 165

Novčanom kaznom od 1.200 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) proda vodno zemljište, a prethodno ne ponudi nadležnom organu uprave, odnosno nadležnom organu lokalne uprave (član 17 stav 2);

2) - **brisana** -

3) - **brisana** -

4) u komisiju za tehnički pregled vodnih objekata ne obezbijedi učešće lica koje odredi nadležni organ za izdavanje vodnih akata za objekat za koji se tehnički pregled traži (član 38 stav 2);

5) obavlja poslove vodosnabdijevanja a nije registrovano za obavljanje tih poslova u Centralnom registru privrednih subjekata i ne ispunjava uslove u pogledu tehničko-tehnološke opremljenosti i organizacione i kadrovske osposobljenosti (član 50 stav 2);

6) ne postavi uređaje ili ne obezbijedi stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvaliteta vode na vodozahvatu ili ne preduzima mjere za obezbjeđenje tehničke ispravnosti uređaja za stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvantiteta i kvaliteta vode ili podatke o tome ne dostavlja periodično nadležnom organu uprave radi vođenja evidencije u informacionom sistemu (član 51 st. 1, 2 i 3);

7) vrši sistematsko ispitivanje kvaliteta vode za vodosnabdijevanje, a nije upisano u Centralni registar privrednih subjekata ili nema odgovarajuće ovlaštenje, odnosno akreditaciju za obavljanje tih poslova (član 52 stav 3);

7a) ne vrši kontinuirani monitoring ekološki prihvatljivog protoka ili podatke monitoringa ne dostavlja nadležnom organu uprave, odnosno nadležnom organu lokalne uprave, organu uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove i organu uprave nadležnom za zaštitu životne sredine (član 54 stav 3);

8) ne prati kvantitativne i kvalitativne parametre površinskih i podzemnih voda ili praćenje tih parametara ne vrši prema godišnjem programu koji donosi Vlada (član 58 st. 2 i 4);

9) kvalitativne i kvantitativne parametre voda koji se odnose na korišćenje i zaštitu površinskih i podzemnih voda ne učini dostupnim javnosti (član 58 stav 6);

10) koristi vodu za navodnjavanje poljoprivrednih kultura koja nije propisanog kvaliteta (član 61 stav 1);

10a) ne obezbijedi ispitivanje kvaliteta vode za kupanje preko pravnog lica akreditovanog za obavljanje tih poslova (član 67a stav 3);

11) vrši eksploataciju rječnih nanosa, a nije registrovano za obavljanje te djelatnosti u Centralnom registru privrednih subjekata, nema najmanje jedno zaposleno lice odgovarajuće struke ili ne posjeduje odgovarajuću mehanizaciju (član 69 stav 1);

12) vrši eksploataciju rječnih nanosa, a ne vodi urednu evidenciju o vrsti i količini izvađenog rječnog nanosa ili podatke o vrsti i količini izvađenog materijala ne dostavlja nadležnom organu uprave, odnosno nadležnom organu lokalne uprave (član 69 stav 2);

12a) izvrši neku od zabranjenih radnji iz člana 79 stav 1 ovog zakona;

13) prilikom ispuštanja ili odlaganja materije dovede do neposredne opasnosti od zagađenja površinske ili podzemne vode, a ne preduzme mjere potrebne za sprječavanje, smanjenje i sanaciju zagađenja voda, ne planira sredstva i rokove za njihovo ostvarivanje ili ne nadoknadi pričinjenu štetu (član 81 stav 1);

14) vodne objekte za zaštitu voda koje je za svoje potrebe izgradilo, u skladu sa ovim zakonom, ne održava u funkcionalnom stanju (član 82 stav 6);

15) - **brisana** -

16) - **brisana** -

16a) ne postavi uređaj za mjerenje, ne mjeri količine ili ne ispituje kvalitet otpadnih voda, kao i njihov uticaj na prijemnik ili podatke ne dostavlja nadležnom organu uprave (član 84 stav 1);

16b) ne održava uređaje za prečišćavanje otpadnih voda ili mjerni uređaj u ispravnom stanju, ne obezbijedi njihovo redovno funkcionisanje ili ne vodi dnevnik rada uređaja za prečišćavanje otpadnih voda (član 84 stav 2);

17) na plovnom objektu ne vodi knjigu ulja u skladu sa međunarodnim i domaćim propisima (član 90);

18) odmah ne prijavi ministarstvu nadležnom za pomorstvo, nadležnim inspeksijskim organima ili organu državne uprave nadležnom za poslove policije, ako primjeti da je došlo do zagađenja voda u vodotoku, jezeru ili priobalnom moru (član 91);

19) ne dostavlja organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove i glavnom rukovodiocu za zaštitu od štetnog dejstva voda podatke o stanju i stepenu napunjenosti akumulacionog basena jedanput nedeljno, a u periodu vanredne odbrane od poplava svakodnevno (član 101 stav 4);

20) građenje zaštitnih vodnih objekata i izvođenje zaštitnih radova ne vrši u skladu sa planom upravljanja vodama (član 102 stav 3);

21) na erozivnom području ne izvršava mjere i neophodne radove koje mu u vezi sa zaštitom od erozija i bujica odredi nadležni organ lokalne uprave (član 103 st. 2 i 3);

22) na erozivnom području ne gradi i održava zaštitne objekte ili ne izvodi zaštitne radove u skladu sa zakonom (član 104 stav 1);

23) izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih objekata, izvođenje geoloških istraživanja i drugih radova koji mogu trajno, povremeno ili privremeno uticati na promjene u vodnom režimu, bez pribavljenih vodnih uslova (član 114 stav 1);

24) za vodne objekte iz člana 35 ovog zakona, koje je izgradilo sopstvenim sredstvima, podatke za katastre ne dostavlja nadležnom organu uprave (član 130 stav 4);

25) - **brisana** -

26) izvrši neku od zabranjenih radnji na vodnim objektima ili vodnom dobru iz člana 141 ovog zakona;

27) izvrši neki od zabranjenih radova na erozivnom području iz člana 142 ovog zakona;

28) ne postupi u skladu sa nekim od ograničenih prava iz člana 143 ovog zakona;

29) ne izvrši neku od obaveza iz člana 144 ovog zakona;

30) ne izgradi dodatni sistem zaštite ili naknadi povećane troškove pravnom licu koje preduzima dodatne mjere zaštite od štetnog dejstva voda; ne učestvuje u održavanju zaštitnih objekata ili ne učestvuje u sprovođenju odbrane od poplava (član 145);

31) ne dozvoli da preko njegovog zemljišta drugi vlasnik, odnosno korisnik izvodi radove odvođenja, odnosno dovođenja vode do svog zemljišta, ukoliko ne postoji cjelishodnije tehničko ili ekonomsko rješenje (član 146);

32) na erozivnom području, na svom obradivom poljoprivrednom zemljištu ne postupi u skladu sa nekom od obaveza iz člana 148 ovog zakona;

33) se na izgrađeni objekat za vodosnabdijevanje priključi bez pribavljenog odobrenja (član 149 stav 2);

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 800 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu, a fizičko lice za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 10, 12a, 14, 17, 18, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 i 33 ovog člana.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 600 eura do 4.000 eura.

Član 165a

Novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave, ako:

1) ne obezbijedi aktivno učešće javnosti i zainteresovanih lica u postupku priprema i donošenja plana upravljanja vodama, odnosno njegove izmjene nakon sprovedenog postupka preispitivanja i učini dostupnom svu dokumentaciju od značaja za izradu tog plana (član 30 stav 1);

2) ne omogući zainteresovanim licima davanje pisanih primjedbi, predloga i sugestija na svaki objavljeni dokument u roku od šest mjeseci, a na poseban plan upravljanja vodama u roku od mjesec dana od dana objavljivanja (član 31 stav 1);

3) u roku od tri mjeseca od isteka roka iz člana 31 stav 1 ovog zakona ne sačini izvještaj o stavovima povodom dostavljenih primjedaba, predloga i sugestija (član 31 stav 2);

4) ne omogući korišćenje rezultata monitoringa iz člana 83 stav 2 ovog zakona svim zainteresovanim pravnim i fizičkim licima, bez naknade (član 83 stav 6);

5) ne sastavi godišnji izvještaj o stanju i promjenama kvaliteta i kvantiteta voda ili ne dostavi ga, najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, Ministarstvu, nadležnom organu uprave, organu državne uprave nadležnom za poslove zdravlja, zaštite životne sredine i geološke poslove (član 83 stav 7);

6) u evidenciju ugovora o koncesijama na vodnom dobru i vodnim objektima i sistemima ne upisuje podatke iz ugovora o koncesiji od značaja za upravljanje vodama (član 132 stav 1).

Član 166

Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 600 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) ne postavi uređaj za stalno i sistematsko registrovanje količina zahvaćene vode i ispitivanje kvaliteta te vode ili podatke o količini i kvalitetu zahvaćene vode ne dostavlja periodično nadležnom organu uprave radi vođenja evidencije u informacionom sistemu (član 51 st. 2 i 3);

2) na erozivnom području na zaštitnim objektima ne izvodi manje zaštitne radove (član 104 stav 2).

Član 167

Privremeno oduzimanje predmeta iz člana 164 ovog zakona, u okviru svojih ovlašćenja, vrši nadležni inspeksijski organ i službenici policije, u skladu sa zakonom.

O privremeno oduzetim predmetima, lica iz stava 1 ovog člana dužna su izdati potvrdu sa tačnim naznačenjem tih predmeta i nalog za njihovo čuvanje.

O izvršenom privremenom oduzimanju predmeta, lica iz stava 1 ovog člana dužna su da odmah obavijeste organ nadležan za pokretanje postupka zbog učinjenog prekršaja.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Upis javnog vodnog dobra

Član 168

Vodno dobro iz člana 9 ovog zakona koje je do dana stupanja na snagu ovog zakona upisano u katastru nepokretnosti kao državna svojina postaje javno vodno dobro.

Vodno dobro iz člana 9 ovog zakona koje do dana stupanja na snagu ovog zakona nije bilo upisano u katastru nepokretnosti, odnosno koje je bilo upisano u katastru nepokretnosti, ali niko nije naveden kao njegov vlasnik, postaje javno vodno dobro, ukoliko zainteresovano lice ne dokaže da je prije stupanja na snagu ovog zakona imalo pravo svojine ili trajno pravo korišćenja.

Nadležni organ će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev organu uprave nadležnom za poslove katastra, radi upisa državne svojine na vodnom dobru iz stava 2 ovog člana.

Rokovi za donošenje plana upravljanja vodama i programa mjera

Član 169

Plan upravljanja vodama na vodnom području donijeće se u roku od devet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Program mjera iz člana 32 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana donošenja plana upravljanja vodama na vodnom području.

Do donošenja plana i programa iz st. 1 i 2 ovog člana vodna akta će se izdavati u skladu sa Vodoprivrednom osnovom Republike Crne Gore, donesenom na osnovu Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 16/95) i tehničkom i drugom vodoprivrednom dokumentacijom, ukoliko nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Usklađivanje važenja vodoprivredne dozvole

Član 170

Vodoprivredna dozvola izdata do dana stupanja na snagu ovog zakona na neodređeno vrijeme ili sa rokom dužim od roka iz člana 120 ovog zakona, za korišćenje objekata i postrojenja koji mogu imati uticaja na vodni režim, u pogledu roka važenja, uskladiće se sa rokom važnosti vodne dozvole iz ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vodoprivredne dozvole iz stava 1 ovog člana, koje se u pogledu roka važenja ne usklade sa rokom važenja vodne dozvole iz ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, prestaju da važe.

Pribavljanje vodne dozvole za postojeće objekte i postrojenja

Član 171

Vlasnici, odnosno korisnici postojećih objekata i postrojenja, koji mogu imati uticaja na vodni režim, za koje je istekao rok važenja ili nije izdata vodoprivredna dozvola, dužni su da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, pribave vodnu dozvolu.

Ako vlasnik, odnosno korisnik ne pribavi vodnu dozvolu u roku iz stava 1 ovog člana, nadležni inspekcijski organ će preduzeti mjere u skladu s članom 163 ovog zakona.

Započeti postupci i stečena prava

Član 172

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 16/95).

Prava korišćenja voda stečena ugovorima o korišćenju voda i koncesionim ugovorima zaključenim do dana stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka rokova utvrđenih tim ugovorima.

Rok za donošenje propisa

Član 173

Bliži propisi na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su donijeti na osnovu Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 16/95), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 173a

Propisi iz člana 74d stav 8 i člana 75 stav 5 ovog zakona donijeće se najkasnije do 31. decembra 2020. godine.

Izrada preliminarne procjene rizika od poplava

Član 173b

Preliminarna procjena rizika od poplava na osnovu ovog zakona izradiće se najkasnije do 31. decembra 2019. godine.

Područja značajno ugrožena od poplava odrediće se u roku od šest mjeseci od dana izrade preliminarne procjene iz stava 1 ovog člana.

Planovi upravljanja rizicima od poplava donijeće se najkasnije do 31. decembra 2024. godine.

Rok za izradu mape opasnosti i mape rizika od poplava

Član 173c

Mape opasnosti i mape rizika od poplava izradiće se najkasnije do 31. decembra 2020. godine.

Propisi koji prestaju da važe

Član 174

Danom stupanja na snagu ovog zakona neće se primjenjivati:

- 1) Zakon o režimu voda ("Službeni list SRJ", broj 59/98);
- 2) Uredba o klasifikaciji vode međurepubličkih vodotoka, međudržavnih voda i voda obalnog mora Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 6/78);
- 3) Odluka o maksimalno dopuštenim koncentracijama radionuklida i opasnih materija u međurepubličkim vodotocima, međudržavnim vodama i vodama obalnog mora Jugoslavije ("Službeni list SFRJ", broj 8/78).

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o vodama ("Službeni list RCG", broj 16/95), kao i propisi doneseni na osnovu člana 64 stav 2 tač. 2 i 3 toga zakona, osim odredbe člana 40 stav 2 i poglavlja V.

Stupanje na snagu

Član 175

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

U REDAKCIJSKOM PREČIŠĆENOM TEKSTU NE NALAZI SE:

Čl. 37. Zakona - 84/2018-97:

"Odredba člana 74d stav 7 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji."